

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

III kadencja

Prezes Rady Ministrów
RM 10-66-01

Druk nr 3071
Warszawa, 18 czerwca 2001 r.

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali

wraz z projektami podstawowych aktów wykonawczych oraz materiał informacyjny „Program restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali - aktualizacja 2001”.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Gospodarki.

Z poważaniem

(-) Jerzy Buzek

USTAWA
z dnia.....

o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady wspierania restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali, w tym zasady:

- 1) restrukturyzacji finansowej hut,
- 2) restrukturyzacji zatrudnienia w hutach,
- 3) restrukturyzacji organizacyjnej hut,
- 4) restrukturyzacji majątkowej hut,
- 5) gospodarowania mieniem,
- 6) sprawowania nadzoru nad realizacją tej restrukturyzacji.

Art. 2. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, wykaz hut podlegających restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali, w tym wykaz hut do których stosuje się przepisy rozdziału 3.

Rozdział 2

Restrukturyzacja finansowa hut

Art.3.1. Restrukturyzacji finansowej podlegają zobowiązania pieniężne hut wraz z odsetkami, zwane dalej "zobowiązaniami" wobec:

- 1) budżetu państwa -z wyłączeniem zobowiązań pieniężnych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych,
- 2) Funduszu Pracy - z tytułu należnych składek,
- 3) Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – z tytułu należnych składek,
- 4) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - z tytułu należnych wpłat,
- 5) Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz właściwych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej – z tytułu opłat i kar w częściach dotyczących tych funduszy,
- 6) powiatu i gminy – z tytułu opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i kar za nieprzestrzeganie wymogów ochrony środowiska, należnych powiatowi i gminie,
- 7) Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – z tytułu należnych składek na ubezpieczenia społeczne.

2. Zobowiązania, o których mowa w ust. 1 pkt 1-6, podlegają restrukturyzacji finansowej według stanu na dzień 31 grudnia 2000 r., a zobowiązania, o których mowa w ust. 1 pkt 7, według stanu na dzień 31 grudnia 1998 r., z zastrzeżeniem art. 8 ust. 2.

3. Restrukturyzacja finansowa hut może polegać na:

- 1) odroczeniu terminu spłaty ich zobowiązań na określony czas,
- 2) rozłożeniu spłaty ich zobowiązań na raty,
- 3) umorzeniu całości lub części ich zobowiązań,
- 4) zamianie podlegających spłacie zobowiązań na ich akcje albo udziały.

Art. 4. 1. Zobowiązania podlegają restrukturyzacji finansowej na następujących zasadach:

- 1) termin spłaty zobowiązań głównych oraz odsetek podlega odroczeniu do dnia 31 grudnia 2005 r; za okres odroczenia nie nalicza się odsetek,
- 2) począwszy od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. następuje spłata zobowiązań głównych oraz odsetek w następujących terminach:
 - a) od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia 31 grudnia 2007 r. następuje spłata 20% kwoty zobowiązań w 24 równych miesięcznych ratach,
 - b) od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. następuje spłata 80% kwoty zobowiązań w 36 równych miesięcznych ratach.

2. Umorzone kwoty zobowiązań uwzględnia się w rachunku zysków i strat, na zasadach określonych w przepisach o rachunkowości, z tym że przychody z tytułu umorzenia nie stanowią przychodu w rozumieniu ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654, Nr 60, poz. 700 i 703, Nr 86, poz. 958, Nr 103, poz. 1100, Nr 117, poz. 1228 oraz Nr 122, poz. 1315).

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do zobowiązań hut, innych niż określone w art. 3 ust. 1, podlegających do dnia 31 grudnia 2010 r. restrukturyzacji finansowej.

4. Zaspokojenie wierzycieli huty podlegającej połączeniu, może nastąpić w drodze podwyższenia kapitału zakładowego spółki akcyjnej pod nazwą „Polskie Huty Stali S.A.” powstałej w wyniku połączenia hut, o którym mowa w art. 23 ust.1, zwanej dalej „PHS S.A.” i objęcie akcji nowej emisji przez jej wierzycieli na zasadach określonych w ustawie z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037).

5. Do zamiany wierzytelności na akcje, o których mowa w ust. 4, nie stosuje się przepisów:

- 1) art. 33 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 32, poz. 184, Nr 98, poz. 603, Nr 106, poz. 673, Nr 121, poz. 770, Nr 137, poz. 926 i Nr 141, poz. 945, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 40, poz. 400 i Nr 101, poz. 1178 oraz z 2000 r. Nr 15, poz. 180, Nr 26, poz. 306, Nr 31, poz. 383, Nr 60, poz. 703, Nr 84, poz. 948 i Nr 122, poz. 1315),
- 2) ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. Nr 118, poz. 754 i Nr 141, poz. 945, z 1998 r. Nr 107, poz. 669, Nr 113, poz. 715, z 2000 r. Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 702 i 703, Nr 94, poz. 1037, Nr 103, poz. 1099, Nr 114, poz. 1191 i Nr 116, poz. 1216 oraz z 2001 r. Nr 122, poz. 1315).

Art. 5. W okresie odroczenia terminu spłaty zobowiązań oraz w okresie spłaty tych zobowiązań nie stosuje się przepisów art. 57 § 1-4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 i Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 92, poz. 1062, z 2000 r. Nr 94, poz. 1037, Nr 116, poz. 1216, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1315 oraz z 2001 r. Nr 16, poz. 166, Nr 39, poz. 459 oraz Nr 42, poz. 475).

Art. 6. 1. Restrukturyzację finansową, o której mowa w art. 3 – 5, przeprowadza się w drodze postępowania, zwanego dalej „postępowaniem oddłużeniowym”.

2. Postępowanie oddłużeniowe wszczyna się na wniosek huty albo PHS S.A., po zatwierdzeniu przez ministra właściwego do spraw gospodarki programu restrukturyzacyjnego, zwanego dalej „programem”.

3. Program powinien zawierać:

- 1) określenie sposobu i środków działania, które zapewnią hucie albo PHS S.A. osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego na działalności operacyjnej wraz ze wskazaniem terminu w jakim huta albo PHS S.A. osiągnie dodatni wynik finansowy na działalności operacyjnej,
- 2) opis zadań wykonywanych przez huty albo PHS S.A. w zakresie ochrony środowiska wraz z harmonogramem ich realizacji,
- 3) analizę stanu i prognozę ekonomiczno-finansową huty albo PHS S.A. na okres restrukturyzacji,
- 4) założenia i harmonogram realizacji restrukturyzacji zatrudnienia.

4. Huta albo PHS S.A. załącza do programu, sporządzone według stanu na ostatni dzień kwartału poprzedzającego dzień przedłożenia programu do zatwierdzenia ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, następujące dokumenty:

- 1) odpis z właściwego rejestru o wpisie huty albo PHS S.A. do tego rejestru,
- 2) bilans z rachunkiem zysków i strat na ostatni dzień roku za ostatni rok obrotowy, zbadany przez biegłego rewidenta i zaopiniowany przez Radę Nadzorczą,
- 3) spis wierzycieli zawierający oznaczenie wierzyciela, wysokość wierzytelności, datę ich powstania, terminy płatności tych wierzytelności oraz zabezpieczenie ich spłat,
- 4) określające wysokość zobowiązań wobec Funduszu Ubezpieczeń Społecznych powstałych na koniec 1998 r., 1999 r. i 2000 r. w podziale na poszczególne tytuły,
- 5) wykaz udzielonych przez hutę albo PHS S.A. poręczeń, poręczeń wekslowych i wystawionych weksli oraz hipotek ustanowionych na majątku tej huty albo PHS S.A.,
- 6) wykaz niewykonanych tytułów egzekucyjnych wystawionych przeciwko hucie albo spółce wraz z uzasadnieniem przyczyn ich niewykonania,
- 7) wykaz dłużników z podaniem wysokości należności i terminów ich płatności oraz zabezpieczenia ich spłat.

Art. 7. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki zatwierdza program hut w drodze decyzji, po uzyskaniu opinii:

- 1) ministrów właściwych do spraw: finansów publicznych, pracy i zabezpieczenia społecznego, ochrony środowiska, Skarbu Państwa,
 - 2) Prezesów: Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska oraz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
2. Program PHS S.A. minister właściwy do spraw gospodarki zatwierdza w drodze decyzji, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, po uzyskaniu opinii, o których mowa w ust. 1.
3. Udzielenie opinii, o której mowa w ust. 1, powinno nastąpić w terminie nie dłuższym niż 14 dni, od dnia otrzymania programu.
4. Program powinien zostać przedłożony do zatwierdzenia w okresie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
5. Minister właściwy do spraw gospodarki na podstawie opinii, o których mowa w ust.1, może w decyzji zatwierdzającej program zamieścić zalecenia dotyczące jego realizacji.
6. Huta albo PHS S.A. są obowiązane ogłosić, co najmniej w jednym dzienniku o zasięgu ogólnopolskim, informację o zatwierdzeniu programu, w terminie do 21 dni od dnia jego zatwierdzenia.

Art. 8. 1. Zatwierdzony program stanowi podstawę do zawarcia przez hutę albo PHS S.A. umowy dotyczącej restrukturyzacji finansowej z wierzycielami.

2. Umowa dotycząca restrukturyzacji finansowej zawarta z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych obejmuje także zobowiązania powstałe po dniu 31 grudnia 1998 r., a przed dniem zawarcia tej umowy.

3. Do zobowiązań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 7, nie zalicza się należności z tytułu składek finansowanych z własnych środków przez ubezpieczonych, ustalanych na podstawie przepisów ustawy:

- 1) z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 i Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 26, poz. 228, Nr 60, poz. 636, Nr 72, poz. 802, Nr 78, poz. 875 i Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 9, poz. 118, Nr 95, poz. 1041, Nr 104, poz. 1104 i Nr 119, poz. 1249 oraz z 2001 r. Nr 8 poz. 64, Nr 27, poz.298 oraz Nr 39, poz. 459),
- 2) z dnia 6 lutego 1997r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz.153 i Nr 75, poz. 468, z 1998r. Nr 117, poz. 756, Nr 137, poz.887, Nr 144, poz.929 i Nr 162, poz. 1116, z 1999r. Nr 45, poz.439, Nr 49, poz. 483, Nr 63, poz. 700, Nr 70, poz. 777, Nr 72, poz. 802, Nr 109, poz.1236 i Nr 110 poz.1255 i 1256, oraz z 2000r. Nr 12, poz.136, Nr 18, poz.230, Nr 95, poz.1041 i Nr.122, poz. 1311 i 1324).

Art. 9. 1. Przesłanką prowadzenia postępowania oddłużeniowego jest spełnienie przez hutę albo PHS S.A. następujących warunków:

- 1) terminowego regulowania bieżących płatności z tytułu: podatków, składek na ubezpieczenie zdrowotne, opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i kar za nieprzestrzeganie wymogów ochrony środowiska, ubezpieczeń społecznych

- finansowanych ze środków pracodawcy i ubezpieczonego oraz składek: na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- 2) nieprzekraczanie maksymalnego rocznego wskaźnika przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ustalonego na zasadach określonych w ustawie z dnia 16 grudnia 1994r.o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1995r. Nr 1, poz. 2 i Nr 43, poz.221, z 1997r. Nr 121, poz. 770, z 1998r. Nr 162, poz.1112 oraz z 2001 Nr 5 , poz. 45),
 - 3) niedokonywania darowizn, z wyjątkiem darowizn przekazywanych na cele, o których mowa w art.37,
 - 4) realizacji przez hutę albo PHS S.A. zatwierdzonego programu.

2. W przypadku niespełnienia przez hutę albo PHS S.A. któregokolwiek z warunków, o których mowa w ust.1, postępowanie oddłużeniowe podlega umorzeniu, a objęte restrukturyzacją zobowiązania wraz z odsetkami stają się wymagalne.

3. Postępowanie oddłużeniowe ulega umorzeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości huty albo PHS S.A., a objęte restrukturyzacją zobowiązania wraz z odsetkami stają się wymagalne.

Art.10.Z dniem zawarcia umowy, o której mowa w art. 8, wstrzymuje się egzekucję zobowiązań, a wszczęte postępowania egzekucyjne podlegają zawieszeniu do dnia zakończenia albo umorzenia postępowania oddłużeniowego.

Art. 11. Zobowiązania huty albo PHS S.A. wobec Polskich Kolei Państwowych S.A. podlegają restrukturyzacji w szczególności poprzez:

- 1) ich sprzedaż, za zgodą ministra właściwego do spraw transportu po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw gospodarki,
- 2) zamianę ich na akcje huty albo PHS S.A.,
- 3) zawieszenie ich spłaty i rozłożenie jej na raty.

Art. 12. Jeżeli do dnia wejścia w życie ustawy huta zawarła z wierzycielem porozumienie lub umowę w sprawie restrukturyzacji zadłużenia z tytułu zobowiązań, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 2, huta może dokonać wyboru pomiędzy restrukturyzacją finansową prowadzoną na zasadach określonych w ustawie a wykonaniem postanowień zawartego porozumienia albo umowy. O wyborze prowadzenia restrukturyzacji, w terminie 30 dni od dnia dokonania wyboru, huta zawiadamia wierzyciela.

Art. 13. 1. Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., zwana dalej „Agencją”, w latach 2002-2004 wyemituje obligacje na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach (Dz. U. Nr 83, poz. 420 i Nr 118, poz. 574, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 118, poz. 754, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2000r. Nr 60, poz. 702 oraz Nr 94, poz. 1037) lub zaciągnie kredyty bankowe na finansowanie celów, o których mowa w ust. 2 i 3.

2. Środki pochodzące z emisji obligacji, lub z kredytu o których mowa w ust. 1, mogą być przeznaczone, z zastrzeżeniem ust. 5, wyłącznie na restrukturyzację finansową PHS S.A., w szczególności poprzez wykup, powstałych do dnia 31 grudnia 2000 r.:

- 1) zobowiązań finansowych, w tym kredytów bankowych wraz z odsetkami od tych kredytów,
- 2) zobowiązań handlowych, a w szczególności:
 - a) zobowiązań wobec przedsiębiorstw energetycznych oraz dostawców energii i paliw gazowych,
 - b) zobowiązań wobec dostawców towarów i usług, w tym wobec Polskich Kolei Państwowych S.A., dostawców węgla kamiennego i koksu oraz surowców i półproduktów do produkcji hutniczej,
- 3) zobowiązań z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne wraz z odsetkami.

3. Środki pochodzące z emisji obligacji lub z kredytu, o których mowa w ust. 1, mogą być przeznaczone także na pokrycie kosztów emisji obligacji, z wyjątkiem kosztów wykupu obligacji oraz płatności z tytułu odsetek lub dyskonta.

4. W zamian za wykupione w wyniku restrukturyzacji zobowiązania PHS S.A., o których mowa w ust. 2, PHS S.A. wyda Agencji, wycenione według wartości rynkowej, w szczególności: rzeczy ruchome, nieruchomości, akcje, udziały będące własnością PHS S.A., którego zobowiązania wykupiono, do wysokości wykupionych zobowiązań.

5. W przypadku, gdy wartość rynkowa wydanych Agencji składników majątkowych, o których mowa w ust. 4, jest niższa od kwoty dokonanego wykupu zobowiązań, Agencja w ramach rekompensaty otrzyma od PHS S.A. akcje w podwyższonym kapitale zakładowym PHS S.A., wycenione według wartości rynkowej.

6. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może udzielić, w imieniu Skarbu Państwa, poręczeń lub gwarancji spłaty zobowiązań wynikających z emisji obligacji lub zaciągniętego kredytu.

7. Łączna kwota objęta poręczeniami i gwarancjami, o których mowa w ust. 6, może wynosić maksymalnie 600.000.000 zł. Poręczenia lub gwarancje, o których mowa w ust. 6, zostaną udzielone do wysokości 100 % kwoty zobowiązań wynikających z emisji obligacji lub kredytu i objętej poręczeniem albo gwarancją oraz do 100 % odsetek od tej kwoty wraz z innymi kosztami bezpośrednio związanymi z emisją obligacji lub obsługą tego kredytu.

8. Umowę poręczenia lub gwarancji oraz umowę o udzielenie poręczenia lub gwarancji, w imieniu Skarbu Państwa, z upoważnienia Rady Ministrów, podpisuje minister właściwy do spraw finansów publicznych.

9. Zabezpieczenie wiarygodności Skarbu Państwa z tytułu poręczeń lub gwarancji, o których mowa w ust. 6, stanowi w szczególności ustanowienie na rzecz Skarbu Państwa zabezpieczeń na majątku przejętym przez Agencję od PHS S.A.

Art. 14. Do poręczeń lub gwarancji, o których mowa w art.13 ust. 6, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. Nr 79, poz. 484 i Nr 80, poz. 511 oraz z 2000 r. Nr 48, poz. 550 i Nr 60, poz. 693, Nr 86, poz. 958 oraz z 2001 r. Nr 16, poz. 167), z wyjątkiem art.4, art. 31, art. 43, art. 46 pkt 1 i art. 47.

Rozdział 3

Restrukturyzacja zatrudnienia w hutach

Art. 15. Środki finansowe na realizację restrukturyzacji zatrudnienia zapewnia huta albo PHS S.A., wykorzystując w tym celu środki własne, dotacje z budżetu państwa oraz inne źródła finansowania.

Art. 16. 1. W okresie restrukturyzacji zatrudnienia pracownikom huty albo PHS S.A., którzy nie spełniają warunków określonych w odrębnych przepisach do uzyskania uprawnień emerytalno - rentowych oraz do świadczeń przedemerytalnych, przysługuje, z zastrzeżeniem ust. 2 :

- 1) doradztwo zawodowe i jednorazowe bezpłatne szkolenie,
- 2) świadczenie na przekwalifikowanie – kontrakt szkoleniowy,
- 3) jednorazowa odprawa warunkowa.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, nie przysługują pracownikom huty, w stosunku do której postanowieniem właściwego sądu ogłoszono upadłość.

3. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, mogą być przyznane pracownikowi huty albo PHS S.A. tylko jeden raz, na wniosek pracownika za zgodą pracodawcy, jeżeli przed dniem złożenia wniosku pracownik ten nie korzystał z takich świadczeń oraz oświadczy, że nie będzie z nich korzystał w przyszłości.

4. Pracownikowi huty albo PHS S.A. korzystającemu z uprawnień, o których mowa w ust. 1, nie przysługuje odprawa pieniężna, o której mowa w art. 8 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19, Nr10, poz. 59 i Nr 51 poz. 298, z 1991 r. Nr 83, poz. 372, Nr 106, poz. 457, Nr 113, poz. 491 z 1992 r. Nr 21 poz. 84 z 1994 r. Nr 1, poz. 1, z 1996 r. Nr 24, poz. 110 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136).

Art. 17. 1. Świadczenie na przekwalifikowanie – kontrakt szkoleniowy, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 2, jest przyznawane przez pracodawcę na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, na wniosek pracownika, który złoży oświadczenie, że wyraża zgodę na rozwiązanie stosunku pracy po zakończeniu okresu, na który świadczenie to przyznano i rozpocznie szkolenie.

2. W okresie korzystania ze świadczenia na przekwalifikowanie – kontraktu szkoleniowego pracownikowi przysługuje pomoc w zakresie doradztwa zawodowego i jednorazowe bezpłatne szkolenie.

3. Huta albo PHS S.A. przyznając pracownikowi świadczenie na przekwalifikowanie – kontrakt szkoleniowy, są obowiązane do dokonywania wpłat składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe – finansowanych ze środków ubezpieczonego oraz huty albo PHS S.A., a także zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz składki płaconej na Fundusz Pracy

oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, w wysokości określonej w odrębnych przepisach.

4. Świadczenie na przekwalifikowanie – kontrakt szkoleniowy, jest wypłacane pracownikowi co miesiąc, począwszy od miesiąca, w którym rozpoczął on szkolenie, w wysokości równej wynagrodzeniu pracownika, obliczanemu jak za urlop wypoczynkowy.

Art. 18. 1. Jednorazowa odprawa warunkowa, o której mowa w art. 16 ust. 1 pkt 3, przysługuje pracownikowi korzystającemu ze świadczenia na przekwalifikowanie – kontraktu szkoleniowego, który po zakończeniu szkolenia i przed upływem 12 miesięcy od dnia przyznania tego świadczenia:

- 1) wystąpi z wnioskiem o rozwiązanie stosunku pracy, a także
- 2) podejmie zatrudnienie poza hutami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 2 albo działalność gospodarczą, udokumentowaną powstaniem obowiązku podatkowego.

2. Odprawa, o której mowa w ust. 1, jest wypłacana w kwocie równej iloczynowi pełnych miesięcy pozostających do zakończenia 12 miesięcznego okresu pobierania świadczenia na przekwalifikowanie – kontraktu szkoleniowego oraz wynagrodzenia w wysokości ustalonej zgodnie art. 17 ust. 4 i pomniejszonej o kwotę odpowiadającą 18,71 % wynagrodzenia pracownika, obliczanego jak za urlop wypoczynkowy.

Art. 19. 1. Huta albo PHS S.A., którym jest przekazywana dotacja na restrukturyzację zatrudnienia są obowiązane do niezatrudniania nowych pracowników, z zastrzeżeniem ust.2.

2. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zatrudnienie pracowników o specjalistycznych kwalifikacjach, po uprzednim uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw gospodarki.

3. W przypadku niespełnienia warunków, o których mowa w ust. 1 i 2, wstrzymuje się wypłatę dotacji, a huta lub PHS S.A., która otrzymywała dotację ze środków publicznych przeznaczoną na restrukturyzację zatrudnienia, jest obowiązana do zwrotu tej dotacji na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 20. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb udzielania dotacji przeznaczonych na finansowanie restrukturyzacji zatrudnienia, biorąc pod uwagę rodzaje świadczeń, na dofinansowanie których przyznana będzie dotacja, a w szczególności określi treść wniosku oraz sposób rozliczania przyznanej dotacji.

Art. 21. Pracownicy hut, o których mowa w art. 23 ust. 1, zachowują uprawnienia określone w niniejszym rozdziale po połączeniu tych hut w PHS S.A.

Rozdział 4

Restrukturyzacja organizacyjna hut

Art. 22. Od dnia wejścia w życie ustawy w odniesieniu do hut i Towarzystwa Finansowego „Silesia” Sp. z o. o., kompetencje ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, określone w art. 2 pkt 5 i 6 oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 493 i Nr 156, poz. 775 z 1997 r. Nr 106, poz. 673, Nr 115, poz. 741 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 155, poz. 1014, z 2000 r. Nr 48, poz. 550 i z 2001 r. Nr 4, poz. 26), wykonuje minister właściwy do spraw gospodarki.

Art. 23. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki może, za zgodą Rady Ministrów, połączyć w imieniu Skarbu Państwa Hutę Cedler S.A., Hutę Florian S.A., Hutę Katowice S.A. oraz Hutę im. Tadeusza Sendzimira S.A. w PHS S.A., na zasadach określonych w przepisach Kodeksu spółek handlowych.

2. Uprawnienia Skarbu Państwa jako założyciela i akcjonariusza PHS S.A. wykonuje minister właściwy do spraw gospodarki.

3. Zamiar połączenia, o którym mowa w ust. 1, nie podlega zgłoszeniu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w rozumieniu ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319).

4. PHS S.A. przejmie koncesje i inne zezwolenia udzielone hutom, o których mowa w ust. 1, na podstawie odrębnych przepisów.

5. Czynności związane z połączeniem hut, o których mowa w ust. 1, zwalnia się z opłat od czynności cywilnoprawnych.

Art.24.1. Połączenie hut, o którym mowa w art. 23 ust. 1, nie stanowi zbycia akcji przez Skarb Państwa na zasadach ogólnych w rozumieniu art. 33 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 4 ust. 5 pkt 1.

2. Pracownicy połączonych hut, o których mowa w art. 23 ust.1, uprawnieni do nieodpłatnego nabycia akcji hut podlegających połączeniu, zachowują prawo do nabycia akcji PHS S.A., objętych przez Skarb Państwa, na zasadach i w trybie określonym przepisami działu IV rozdziału 2 ustawy wymienionej w art. 4 ust. 5 pkt 1.

Art. 25. Minister właściwy do spraw gospodarki może powierzyć zarządzanie PHS S.A. podmiotowi wyłonionemu w drodze przetargu nieograniczonego, w trybie ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (Dz. U. z 1998 r. Nr 119, poz. 773, z 1999 r. Nr 45, poz. 437, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 93, poz. 1027 oraz Nr 110, poz. 1167).

Art. 26.1. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może dokonać połączenia z PHS S.A. przedsiębiorstwa państwowego lub jednostki badawczo-rozwojowej, prowadzących działalność w zakresie hutnictwa żelaza i stali, za ich zgodą i zgodą PHS S.A.

2. Przed połączeniem z PHS S.A.:

- 1) przedsiębiorstwo państwowe podlega komercjalizacji na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w art. 4 ust. 5 pkt 1,
- 2) jednostka badawczo-rozwojowa podlega komercjalizacji na zasadach określonych w ustawie z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz. U. z 1991 r. Nr 44, poz. 194 i Nr 107, poz. 464, z 1992 r. Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 1, poz. 3 i Nr 43, poz. 163, z 1996 r. Nr 41, poz. 175 i Nr 89, poz. 402, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 75, poz. 467 i 469, Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 117, poz. 756 i Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 49, poz. 484 oraz z 2000 r. Nr 103, poz. 1100).

3. Przepisy art. 24 ust. 2 stosuje się odpowiednio do uprawnień pracowników przedsiębiorstwa państwowego oraz jednostki badawczo-rozwojowej do nieodpłatnego nabycia akcji podmiotu powstałego w wyniku komercjalizacji tego przedsiębiorstwa oraz tej jednostki.

Art. 27. Do restrukturyzacji hut stosuje się przepisy Kodeksu spółek handlowych.

Art. 28. Prywatyzacji hut dokonuje minister właściwy do spraw Skarbu Państwa po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw gospodarki.

Rozdział 5

Restrukturyzacja majątkowa hut

Art. 29. 1. Grunty będące własnością Skarbu Państwa, znajdujące się w dniu 5 grudnia 1990 r. w posiadaniu hut lub ich poprzedników prawnych, co do których huty nie legitymują się dokumentami o przekazaniu im tych gruntów w zarząd w formie prawem przewidzianej stają się z dniem wejścia w życie ustawy, przedmiotem użytkowania wieczystego hut.

2. Nabycie praw, o których mowa w ust. 1 i 4, nie może naruszać praw osób trzecich.

3. Nabycie prawa, o którym mowa w ust. 1, następuje bez obowiązku wniesienia pierwszej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego.

4. Budynki, budowle oraz inne urządzenia znajdujące się na gruntach, o których mowa w ust. 1, stają się z mocy prawa, nieodpłatnie, własnością hut.

Art. 30. 1. Nabycie praw, o których mowa w art. 29 ust. 1 i 4, potwierdza wojewoda, w drodze decyzji administracyjnej, na wniosek huty.

2. Ostateczna decyzja stwierdzająca nabycie praw, o których mowa w art. 29 ust. 1 i 4, stanowi podstawę do dokonania wpisów do ksiąg wieczystych oraz ewidencji gruntów i budynków.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób potwierdzania posiadania przez huty podlegające restrukturyzacji gruntów, o których mowa w art. 29 ust. 1, w tym rodzaje dokumentów stanowiących dowody w tych sprawach.

Art. 31. 1. Wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu nabycia przez huty własności budynków, budowli oraz innych urządzeń, nieuiszczone w całości lub w części przed wejściem w życie ustawy, wygasają.

2. Kwoty uiszczone przez huty z tytułu nabycia własności budynków, budowli oraz innych urządzeń przed wejściem w życie ustawy nie podlegają zwrotowi.

Art. 32. Nabycie przez huty albo PHS S.A. na podstawie art. 200 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543) prawa użytkowania wieczystego gruntów następuje bez obowiązku wniesienia pierwszej opłaty, a nabycie własności budynków, budowli oraz innych urządzeń następuje nieodpłatnie.

Art. 33. Zwalnia się od podatku dochodowego dochód hut z tytułu nieodpłatnego nabycia praw majątkowych, o których mowa w art. 29 ust. 1 i 4 oraz art. 32, oraz zwolnienia z długu, o którym mowa w art. 31 ust. 1, także PHS S.A., w przypadku o którym mowa w art. 32.

Rozdział 6

Gospodarowanie mieniem

Art. 34. 1. PHS S.A. może zrzec się na rzecz Agencji:

- 1) własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niewykorzystywanych na cele produkcyjne,
- 2) własności innych, niż określone w pkt 1, środków trwałych i obiektów trwale wyłączonych z eksploatacji.

2. Zrzeczenie, o którym mowa w ust.1 pkt1, dokonuje się, w drodze umowy zawartej w formie aktu notarialnego. Przekazanie nieruchomości co do której nastąpiło zrzeczenie następuje na podstawie protokołu zdawczo - odbiorczego.

3. Zrzeczenia, o którym mowa w ust.1 pkt 2, dokonuje się na podstawie protokołu zdawczo - odbiorczego.

Art. 35. Agencja samodzielnie gospodaruje mieniem, o którym mowa w art. 34 ust.1, a w szczególności:

- 1) prowadzi ewidencję mienia,
- 2) zabezpiecza mienie przed dewastacją,
- 3) zapewnia wycenę nieruchomości i mienia ruchomego,
- 4) zbywa nieruchomości oraz mienie ruchome, a także ustanawia ograniczone prawa rzeczowe,
- 5) wydzierżawia, wynajmuje lub użycza posiadane mienie,
- 6) likwiduje części składowe nieruchomości, dokonuje rekultywacji gruntów,
- 7) podejmuje czynności w postępowaniu sądowym w sprawach o wpis w księdze wieczystej lub założenie księgi wieczystej.

Art. 36. Sprzedaż nieruchomości albo zbycie prawa użytkowania wieczystego następuje w drodze przetargu, na zasadach określonych w przepisach o gospodarce nieruchomościami.

Art. 37. Agencja może dokonać darowizny mienia, o którym mowa w art. 34 ust.1, na rzecz Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego albo spółdzielni mieszkaniowej, na cele związane z budownictwem mieszkaniowym, realizacją urządzeń infrastruktury technicznej lub innych celów publicznych, a także dla realizacji zadań własnych tej jednostki.

Art. 38.1. PHS S.A. wniesie do Agencji, określone uchwałą Walnego Zgromadzenia wkłady niepieniężne oraz składniki materialne wyodrębnione z jego przedsiębiorstwa, inne niż wymienione w art. 34 ust. 1.

2. Wkłady niepieniężne oraz składniki materialne, o których mowa w ust. 1, zostaną wniesione według wartości skorygowanej aktywów netto.

Art.39. PHS S.A. albo Agencja może pomniejszyć kapitał zapasowy o wartość księgową netto przekazywanego mienia, o którym mowa w art. 34 ust. 1.

Art. 40. 1. Nie pobiera się podatku od czynności cywilno-prawnych, których stroną jest Agencja, mających za przedmiot mienie, o którym mowa w art. 34 ust.1.

2. Agencja jest zwolniona z obowiązku uiszczania opłat sądowych w sprawach dotyczących mienia, o którym mowa w art. 34 ust.1.

Art. 41. Przychody uzyskane z gospodarowania mieniem, o którym mowa w art. 35, pomniejszone o koszty związane z utrzymaniem i gospodarowaniem tym mieniem oraz prowadzeniem jego ewidencji, przeznaczają się w szczególności na wykup obligacji, o których mowa w art. 13 ust. 1.

Rozdział 7

Nadzór nad restrukturyzacją hutnictwa żelaza i stali

Art. 42. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki sprawuje nadzór nad realizacją restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali.

2. Przebieg restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali monitoruje przedsiębiorca wyłoniony w drodze przetargu nieograniczonego, w trybie ustawy, o której mowa w art. 25.

3. Huta albo PHS S.A. są obowiązane do dnia 31 grudnia 2010 r. przekazywać ministrowi właściwemu do spraw gospodarki informacje dotyczące przebiegu procesu ich restrukturyzacji, za pośrednictwem przedsiębiorcy, o którym mowa w ust. 2.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki składa Radzie Ministrów roczne sprawozdania z realizacji restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali w terminie określonym przez Radę Ministrów.

Rozdział 8

Przepisy końcowe

Art. 43. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 15 – 18 i art. 20, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r. i obowiązują do 31 grudnia 2003 r.

UZASADNIENIE

W czerwcu 1998 r. Rada Ministrów przyjęła „Program Restrukturyzacji Przemysłu Hutnictwa Żelaza i Stali w Polsce. Realizacja „Programu” rozpoczęła się w wyjątkowo trudnych warunkach dekonjunktury na rynku stali i załamania cen na wyroby hutnicze. Ta sytuacja zaważyła w wielkim stopniu na skuteczności działań naprawczych hut. Po kryzysie lat 1998-99, w drugiej połowie roku 1999 i w 2000r. nastąpiło odbudowanie koniunktury, ale na znacznie niższym poziomie i przy cenach odbiegających od oczekiwanych. Wzmogła się zdecydowanie konkurencja na rynku krajowym, głównym rynku polskich hut, ponad dwukrotnie wzrósł import wyrobów stalowych do Polski.

Sytuacja ekonomiczno – finansowa hut uległa pogorszeniu. Hutnictwo zadłużało się coraz bardziej, pogarszała się struktura zobowiązań. Narastały koszty finansowe. Ze względu na trudną sytuację ekonomiczno – finansową hut rezygnowano z wielu niezbędnych inwestycji. Pomimo tej sytuacji huty dosyć konsekwentnie prowadziły restrukturyzację organizacyjną oraz restrukturyzację zatrudnienia.

W celu oceny wdrażania przedsięwzięć restrukturyzacyjnych oraz dokładnej oceny stanu ekonomiczno finansowego hut postanowiono przeprowadzić wieloaspektową analizę stanu poszczególnych hut, szczególnie za okres ostatnich lat 1998 – 2000.

Analizowano asortyment wytwarzanych wyrobów, w tym produkcję i sprzedaż, eksport, udział w rynku, stopień wykorzystania zdolności produkcyjnych, a także nowoczesność i jakość wyrobów. Bardzo dokładnie zbadano sytuację ekonomiczno – finansową hut. Dla celów zobiektywizowania i porównywania wykonano także analizę wskaźnikową. Szczególnie dokładnie zbadano stan i strukturę zobowiązań hut, w tym wobec instytucji budżetowych i para budżetowych. Dokonano oceny stanu zaawansowania restrukturyzacji w odniesieniu do „Programu” z czerwca 1998 r., szczególnie realizacji programu inwestycyjnego, postępów prywatyzacji i restrukturyzacji organizacyjnej, a także restrukturyzacji zatrudnienia.

Na podstawie przeprowadzonej analizy dla każdej z hut została sformułowana „diagnoza” oraz „ocena sytuacji huty” zawierająca ponadto wskazanie największych zagrożeń i najważniejsze zadania do wykonania.

Ocenę „dobrą z perspektywą rozwoju” uzyskała tylko jedna huta, sześć uzyskało ocenę „słabą z perspektywą poprawy”, zaś ocenę „złą z możliwością naprawy” otrzymało 13 hut a „złą bez możliwości naprawy” 6 hut. Przeprowadzona analiza stanu polskiego hutnictwa konstatowała bardzo poważne pogarszanie się warunków rynkowych i na tym tle sytuacji poszczególnych hut, a także sytuacji sektora jako całości. Równocześnie – po raz kolejny wycofał się inwestor strategiczny z prywatyzacji największej polskiej huty.

Konieczność poddania „Programu” bardzo głębokiej modyfikacji stała się oczywista.

Postanowiono pójść dwoma drogami równoległe: prywatyzacji i restrukturyzacji.

Minister Skarbu Państwa wspólnie z Ministrem Gospodarki wystosowali zaproszenia do inwestorów zainteresowanych łączną prywatyzacją głównej grupy polskich hut tj. Huty im. T.Sendzimira S.A., Huty Florian S.A., Huty Cedler S.A. oraz wybranych aktywów Huty Katowice S.A. Równocześnie Minister Gospodarki podjął prace nad zasadniczą aktualizacją „Programu”.

Opracowano „Program restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali – Aktualizacja 2001”.

Celem strategicznym programu jest osiągnięcie możliwości oferowania przez polskich producentów konkurencyjnych wyrobów hutniczych swoim klientom na rynku polskim, regionalnym (Europa Środkowo-Wschodnia) i światowym, zapewniając godne warunki pracy pracownikom, poszanowanie środowiska naturalnego, a przy tym działając zgodnie z regułami otwartego rynku.

Osiągnięcie celu strategicznego będzie możliwe w wyniku wykonania 10 głównych zadań nazwanych w Programie „Filarami”:

1. Konsolidacja produktowa hutnictwa.
2. Restrukturyzacja finansowa.
3. Restrukturyzacja zatrudnienia.
4. Program inwestycyjny, w tym zamierzenia proekologiczne.
5. Restrukturyzacja majątkowa.
6. Spójność z programami regionalnymi.
7. Prywatyzacja.
8. Pomoc publiczna.
9. Nadzór nad programem.
10. Uregulowania ustawowe

Wykonanie podejmowanych działań restrukturyzacyjnych określonych w przyjętym przez Radę Ministrów w dniu maja 2001 r. „Programie Restrukturyzacji Hutnictwa Żelaza i Stali – Aktualizacja 2001” wymaga uregulowań ustawowych.

Ustawa o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali zapewni stabilność i przejrzystość zasad prowadzonej restrukturyzacji hutnictwa. Umożliwi, a niekiedy ułatwi proces restrukturyzacji finansowej, **którego przeprowadzenie jest warunkiem niezbędnym odzyskania konkurencyjności przez polskie hutnictwo.** To samo tyczy się restrukturyzacji majątkowej. Sposób przeprowadzenia restrukturyzacji organizacyjnej zadecyduje o skuteczności i sprawności działania przyszłych struktur w hutnictwie. Zakres i sposoby osłony socjalnej w trakcie realizacji „Programu” zapewnią zwiększenie poczucia bezpieczeństwa załóg pracowniczych. Wreszcie uregulowania ustawowe wymagane są dla określenia nadzoru nad realizacją „Programu”, w tym również sprawowania nadzoru właścicielskiego przez ministra odpowiedzialnego za proces restrukturyzacji.

Projekt ustawy o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali zawiera szereg narzędzi umożliwiających osiągnięcie zakładanych celów restrukturyzacyjnych w hutach, w szczególności w zakresie (art. 1):

- 1) *restrukturyzacji finansowej,*
- 2) *restrukturyzacji zatrudnienia,*
- 3) *restrukturyzacji organizacyjnej,*
- 4) *restrukturyzacji majątkowej,*
- 5) *gospodarowania mieniem ,*

6) *sprawowania nadzoru nad realizacją tej restrukturyzacji.*

Założono, że zakres podmiotowy zostanie określony w wydanym na podstawie art. 2 rozporządzeniu ministra właściwego do spraw gospodarki. Uregulowania ustawowe winny dotyczyć wszystkich hut realizujących od czerwca 1998 r. przedsięwzięcia restrukturyzacyjne bez względu na udział własności skarbu państwa. Postanowienie to gwarantuje równe traktowanie podmiotów i jest zgodne z postanowieniami obowiązującego w Polsce prawa.

Zapewni również właściwą kontynuację, dostosowanego do obecnie istniejących warunków, przyjętego w czerwcu 1998 r. przez Radę Ministrów procesu restrukturyzacji hutnictwa oraz osiągnięcie zakładanych celów. Jakiegokolwiek inne ujęcie zakresu podmiotowego procesu restrukturyzacji przekreśli dotychczas podejmowane działania oraz spowoduje upadłość szeregu podmiotów. Spowodować to może zaprzestanie lub znaczne ograniczenie produkcji stali w Polsce, pogorszy bilans handlowy i spowoduje utratę znacznej ilości miejsc pracy.

Z zakresu tego zostaną wyłączone huty, w których dotychczas prowadzony proces restrukturyzacji zakończono ogłoszeniem upadłości lub całkowitą likwidacją, za wyjątkiem postanowień rozdziału 3. Restrukturyzacja zatrudnienia.

Podstawowym elementem działań naprawczych jest przeprowadzenie restrukturyzacji finansowej hut. Zasady tej restrukturyzacji określone zostały w przepisach Rozdziału 2 Restrukturyzacja Finansowa Hut.

Zgodnie z postanowieniami art.3. restrukturyzacji finansowej podlegają zobowiązania pieniężne hut określonych w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 2, wraz z odsetkami wobec:

- 1) *budżetu państwa - z wyłączeniem zobowiązań pieniężnych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych,*
- 2) *Funduszu Pracy - z tytułu należnych składek,*
- 3) *Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – z tytułu należnych składek,*
- 4) *Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - z tytułu należnych wpłat,*
- 5) *Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz właściwych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej – z tytułu opłat i kar w częściach dotyczących tych funduszy,*
- 6) *powiatu i gminy – z tytułu opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i kar za nieprzestrzeganie wymogów ochrony środowiska, należnych powiatowi i gminie,*
- 7) *Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – z tytułu należnych składek na ubezpieczenia społeczne.*

Zobowiązania określone w pkt 1-6 podlegają restrukturyzacji finansowej według stanu na dzień 31 grudnia 2000 r., a zobowiązania określone w pkt 7 według stanu na dzień 31 grudnia 1998 r.

W części restrukturyzowanych zobowiązań wywołujących zmniejszenie wpływów do jednostek samorządu terytorialnego winny być przeprowadzone odrębne uzgodnienia w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu.

Zgodnie z postanowieniami ust. 3 możliwymi do zastosowania sposobami tej restrukturyzacji jest odroczenie terminu spłaty, rozłożenie spłaty na raty, umorzenie części lub całości zobowiązań a także możliwość ich zamiany na akcje lub udziały.

Z restrukturyzacji zobowiązań regulowanych w drodze umowy, o której mowa w art. 8 wyłączone zostaną należności z tytułu składek finansowanych z własnych środków przez ubezpieczonych, ustalanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 z późn. zm.), ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz. 153 z późn. zm.) oraz zobowiązania pieniężne z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

Art. 4 określa zasady przeprowadzenia restrukturyzacji finansowej, zgodnie z którymi:

- odracza się termin spłaty zobowiązań głównych oraz odsetek do końca 2005 r.,
- przewiduje się ratalną spłatę odroczonej kwoty począwszy od stycznia 2006 r. w okresie pierwszych 2 lat 20 %, a w okresie następnych 3 lat pozostałe 80 % zobowiązań.

Zasady te dotyczą wszystkich wymienionych w art. 3 zobowiązań hut.

Odsetki mogą zostać umorzone w drodze umowy, o której mowa w art. 8. W przypadku umorzenia kwot uzgodnionego w drodze umowy między stronami mają zastosowanie przepisy art. 4 ust. 2.

Przepisy art. 23 przewidują połączenie 4 hut w spółkę prawa handlowego. W art. 4 ust. 4 przewidziano również możliwość restrukturyzacji finansowej nowego podmiotu poprzez podwyższenie kapitału zakładowego i objęcie akcji nowej emisji przez jej wierzycieli. W tym przypadku będą stosowane przepisy Kodeksu spółek handlowych.

Działanie takie pozwoli na zaangażowanie się wierzycieli skonsolidowanego podmiotu w jego dalsze efektywne funkcjonowanie.

W przypadku zamiany wierzytelności na akcje PHS S.A. wyłączono stosowanie niektórych przepisów ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz Prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi.

Zgodnie z postanowieniami art. 5 w okresie odroczenia oraz spłaty zobowiązań nie stosuje się niektórych, określonych w art. 57 ordynacji podatkowej, przepisów dotyczących opłaty prolongacyjnej w razie wydania decyzji dotyczącej podatków stanowiących dochód budżetu państwa.

Proces restrukturyzacji finansowej przeprowadzone zostanie w drodze określonego w art. 6 postępowania oddłużeniowego, które wszczyna się na wniosek huty lub spółki powstałej w wyniku połączenia hut po zatwierdzeniu przez ministra właściwego do spraw gospodarki programu ich restrukturyzacji.

Elementem niezbędnym jest opracowanie w okresie do 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (art. 7 ust. 4) przez te przedsiębiorstwa programu restrukturyzacyjnego, który w szczególności powinien zawierać przedsięwzięcia restrukturyzacyjne oraz projekcję finansową huty na okres restrukturyzacji, gwarantującej jej stabilne funkcjonowanie po zakończeniu restrukturyzacji (art. 6 ust. 3). Program powinien określać przewidywaną datę osiągnięcia zysku na działalności operacyjnej, jeśli huta ponosi straty.

Określone w art. 6 ust. 4 dokumenty dołączone do programu restrukturyzacyjnego winny potwierdzać przyjęte przez hutę założenia restrukturyzacyjne oraz umożliwić ministrowi właściwemu do spraw gospodarki podjęcie decyzji dotyczącej zatwierdzenia bądź nie

programu oraz wydanie stosownych zaleceń (art. 7). Decyzja ta zostaje podjęta po uzyskaniu opinii kluczowych urzędów określonych w art. 7 ust. 1. W przypadku PHS S.A. decyzja zostaje wydana w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.

Podczas trwania postępowania oddłużeniowego przedsiębiorca winien (art. 9):

- 1) *terminowo regulować bieżące płatności z tytułu: podatków, składek na ubezpieczenie zdrowotne, opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i kar za nieprzestrzeganie wymogów ochrony środowiska, ubezpieczeń społecznych finansowanych ze środków pracodawcy i ubezpieczonego oraz składek: na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a także odprowadzania składki na ubezpieczenie chorobowe,*
- 2) *nie dopuścić do przekroczenia maksymalnego rocznego wskaźnika przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ustalonego na zasadach określonych w ustawie z dnia 16 grudnia 1994r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1995r. Nr 1, poz. 2 i Nr 43, poz.221, z 1997r. Nr 121, poz. 7870, z 1998r. Nr 162, poz.1112 oraz z 2001 Nr 5 , poz. 45),*
- 3) *nie dokonywać darowizn, chyba że dotyczą one nieodpłatnego przekazywania obiektów majątku nieprodukcyjnego przynoszącego straty,*
- 4) *bezwzględnie realizować zatwierdzony program.*

Niespełnienie którejkolwiek z przesłanek powoduje umorzenie postępowania oddłużeniowego i stawia w wymagalność restrukturyzowane zobowiązania.

Warunki te winny zabezpieczyć w sposób właściwy interesy wierzycieli oraz zagwarantować możliwość kontynuacji działalności przez restrukturyzowane przedsiębiorstwa. Postępowaniu podlega umorzeniu również w przypadku ogłoszenia upadłości huty albo PHS S.A.

Art. 10 określa konieczność wstrzymania egzekucji restrukturyzowanych zobowiązań określonych w art. 3 ust. 1. Brak uregulowań w tej sprawie uniemożliwi przeprowadzenie w sposób właściwy restrukturyzacji finansowej. Postanowienia te dotyczą tych hut, wobec których wszczęte zostało postępowanie oddłużeniowe.

Zobowiązania wobec PKP wynoszą ponad 0,5 mld zł. Bez rozwiązania problemu tego zadłużenia nie będzie możliwa restrukturyzacja hutnictwa. Jest to także bardzo ważny problem dla Polskich Kolei Państwowych S.A., które w chwili obecnej także rozpoczynają proces gruntownej restrukturyzacji w oparciu o odrębne przepisy. Należy zatem zapewnić spójność tych działań. Przepisy art. 11 określają, że zobowiązania wobec PKP S.A. mogą być w szczególności realizowane przez ich sprzedaż, zamianę na akcje lub zawieszenie ich spłaty i rozłożenie na raty. Ustawa jednakże określa, że sprzedaż zobowiązań może nastąpić za zgodą ministra właściwego do spraw transportu po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw gospodarki, który sprawuje nadzór nad przebiegiem restrukturyzacji sektora.

Huty już w chwili obecnej realizują proces restrukturyzacji finansowej. Art. 12 reguluje sposób postępowania w przypadku, gdy dokonane zostały uzgodnienia z wierzycielem w okresie poprzedzającym wejście niniejszej ustawy w życie. Umożliwi on hutom wybór optymalnej ścieżki restrukturyzacji.

Art. 13 projektu ustawy przewiduje wsparcie procesu restrukturyzacji sektora hutnictwa żelaza i stali poprzez możliwość udzielania poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa spłaty zobowiązań wynikających z zaciąganych przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. kredytów lub wyemitowanych przez tę Agencję obligacji. Pozyskane w ten sposób środki finansowe będą przeznaczone na restrukturyzację, w szczególności poprzez wykup przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. zobowiązań PHS S.A. (w tym zobowiązań wobec ZUS z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne oraz ubezpieczenia zdrowotne).

Wybór Agencji Rozwoju Przemysłu S.A., jako podmiotu, który ma być odpowiedzialnym za proces wykupu zobowiązań wynika z faktu, iż jest to wiarygodny partner dla sektora finansowego, z którego będzie pozyskiwał środki na realizację powyższych zadań, a także podmiot mający wieloletnie doświadczenie w prowadzeniu procesów restrukturyzacji różnych sektorów gospodarki. Daje to gwarancję właściwego przebiegu procesu restrukturyzacji finansowej, jak również minimalizuje ryzyko Skarbu Państwa jako poręczyciela lub gwaranta.

Ustawa daje Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. swobodę w wyborze instrumentów finansowych (zaciągnięcie kredytów lub emisja obligacji), które zostaną wykorzystane do pozyskania przez nią środków na wykup zobowiązań. Pozwoli to na optymalizację działań Agencji pod kątem maksymalizacji kwoty uzyskanej z rynku finansowego oraz minimalizacji kosztów przeprowadzanych transakcji finansowych.

Poręczenia lub gwarancje zostaną udzielone w 100 % kwoty do 600 mln zł.

W zamian za wykupione zobowiązania, PHS S.A. wyda Agencji wycenione według wartości rynkowej rzeczy ruchome, nieruchome, akcje, udziały będące własnością PHS S.A. W przypadku, gdy wartość rynkowa wydanych Agencji składników majątkowych jest niższa od kwoty dokonanego wykupu zobowiązań, Agencja otrzyma od PHS S.A. akcje w podwyższonym kapitale zakładowym wycenione według wartości rynkowej.

Agencja będzie mogła dokonywać zbycia przejętego majątku rzeczowego i finansowego oraz akcji i udziałów przekazanych Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. przez Skarb Państwa. Z ww. źródeł będą w szczególności pochodzić środki finansowe na wykup wyemitowanych obligacji lub spłat zaciągniętych kredytów bankowych.

Do poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa spłaty zobowiązań wynikających z zaciąganych przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. kredytów lub wyemitowanych przez tę Agencję obligacji, zgodnie z art. 14 omawianego projektu ustawy, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. Nr 79, poz. 484, z późn. zm.), za wyjątkiem niektórych artykułów tej ustawy stanowiących w szczególności, iż:

- poręczenia i gwarancje są terminowe i udzielane do kwoty z góry oznaczonej,
- łączna kwota poręczeń i gwarancji jest składową limitu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa określanego corocznie w ustawie budżetowej,
- poręczenia i gwarancje podlegają ustawowym wymogom sprawozdawczym,
- poręczenia i gwarancje zostają zwolnione z opłaty skarbowej.

Należy podkreślić, że podobny mechanizm oparty na zabezpieczeniu zobowiązań finansowych m. in. w formie poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa zastosowany został w ramach przygotowywania koncepcji restrukturyzacji finansowej Przedsiębiorstwa Państwowego „Polskie Koleje Państwowe”. W tym przypadku zostały one zmodyfikowane do potrzeb restrukturyzacji hutnictwa.

Restrukturyzacja finansowa przeprowadzana przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. może skutkować uzyskaniem przez tę Agencję, w procesie negocjacji, ceny za nabywane

wierzytelności niższej aniżeli nominal nabywanej wierzytelności wraz z odsetkami czy innymi kosztami.

Przekładałoby się to na koszty restrukturyzacji z uwagi na fakt, iż ze środków pozyskanych czy to przez emisję obligacji, czy też poprzez zaciągnięcie kredytu, Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. będzie mogła zaspokoić wierzytelności, których wartości nominalne przekraczałyby kwoty pozyskane z wykorzystaniem powyższych instrumentów finansowych.

Rozdział 3 Restrukturyzacja zatrudnienia

Program restrukturyzacji zatrudnienia zmierza do osiągnięcia konkurencyjności polskiego hutnictwa na otwartym rynku stali w zakresie produktywności. Planowane zmniejszenie zatrudnienie w hutach objętych HPS-em w latach 2001 – 2003 z 38,7 tys. osób do 30,6 tys. osób zapewni wzrost produktywności w skali całej branży do poziomu 400 ton stali surowej na jednego zatrudnionego, a w odniesieniu do sektora wyrobów hutniczych według klasyfikacji europejskiej - do poziomu 470 ton stali surowej na pracownika.

Proces ten jest prowadzony nieprzerwanie przy wsparciu ze środków budżetowych oraz zewnętrznych środków pomocowych od 1999 r. Zasady wsparcia tego procesu określone były w latach 1999 – 2000 w rozporządzeniach ministra właściwego do spraw gospodarki wydanych na podstawie przepisów ustawy budżetowej. W roku 2001 obowiązywać będzie rozporządzenie wydane na podstawie ustawy o wykonywaniu budżetu państwa w roku 2001 r. w ramach dotacji, ujętych w budżecie Ministerstwa Gospodarki w wysokości 40 mln zł i przeznaczonych na realizację programu restrukturyzacji przemysłu hutnictwa żelaza i stali w części dotyczącej restrukturyzacji zatrudnienia.

Dotacje budżetowe na dofinansowanie osłon socjalnych wynikają z postanowień przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 30 czerwca 1998 r. „Programu restrukturyzacji przemysłu hutnictwa żelaza i stali w Polsce” oraz podpisanego w dniu 7 stycznia 1999 r. przez strony Zespołu Trójstronnego ds. Społecznych Warunków Restrukturyzacji Hutnictwa „Hutniczego Pakietu Socjalnego” i mają zastosowanie do przedsiębiorstw realizujących ww. „Program...”.

Na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu przyjęte zostało przez Radę Ministrów rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie ustalania świadczeń przedemerytalnych dla osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy z podmiotów gospodarki narodowej objętych Programem restrukturyzacji przemysłu hutnictwa żelaza i stali w Polsce. **Rozporządzenie to funkcjonować będzie do końca 2001 r. i mimo nacisków partnerów społecznych nie przewiduje się przedłużania okresu jego obowiązywania.**

Proces restrukturyzacji zatrudnienia wspierany jest ze środków publicznych na zasadzie refundacji. Dlatego też koniecznym i niezbędnym do jego przeprowadzenia jest określone w art. 15 zapewnienie przez hutę lub PHS S.A. środków własnych na realizację tego procesu.

W procesie restrukturyzacji zatrudnienia obowiązywać będą określone w art. 16 aktywne instrumenty osłonowe. Ich celem jest podwyższenie kwalifikacji zawodowych zwalnianych pracowników a zatem zwiększenie ich konkurencyjności na rynku pracy. Ze względu na ograniczoną ilość środków dane świadczenie może być przyznane pracownikowi tylko jeden raz. Ponieważ osoba korzystająca z tych szczególnych uprawnień, uzyskuje w wyniku zwolnienia znaczne środki finansowe oraz bezpłatne dla niego doradztwo zawodowe i jednorazowe szkolenie w art. 16 ust. 3 wyłączono stosowanie przepisów w art. 8 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r. Nr 4 z późn. zm.). Zmniejszy to również obciążenia ponoszone przez huty, tym bardziej, że obowiązujące układy zbiorowe lub indywidualnie przyjmowane przez huty uregulowania szczegółowe, gwarantują pracownikom wypłaty dodatkowych odpraw ze źródeł zakładowych. W hutach, w których ogłoszono upadłość zwalnianym pracownikom przysługiwać będą jednorazowe szkolenia wraz z doradztwem zawodowym. W hutach tych oraz w hutach całkowicie likwidowanych realizowane będą dopłaty (do 50 % kwoty) do odpraw ustawowych i nagród jubileuszowych wypłacanych na podstawie odrębnych przepisów osobom przechodzącym na ustawowe świadczenia i zasiłki przedemerytalne oraz emerytury i renty, jeśli syndyk lub likwidator nie wystąpi z wnioskiem o pozyskanie środków na ten cel środków z FGŚP, a wypłaci je pracownikom z własnych środków.

Zakłada się, że podczas szkolenia przekwalifikującego, a po jego zakończeniu w okresie poszukiwania nowej pracy lub przygotowania się do podjęcia działalności gospodarczej, pracownik będzie przebywał w zatrudnieniu (art. 17) z zachowaniem należnych mu uprawnień pracowniczych. Maksymalny okres kontraktu szkoleniowego określono na 12 miesięcy. Wysokość świadczenia otrzymywanego przez pracownika będzie równa wynagrodzeniu tego pracownika obliczanemu jak za urlop szkoleniowy.

W przypadku, jeśli pracownik zakończy szkolenie i przed zakończeniem 12 miesięcznego kontraktu szkoleniowego podejmie zatrudnienie poza hutami realizującymi proces restrukturyzacji lub podejmie działalność gospodarczą, kontrakt szkoleniowy zostaje skrócony i pracownikowi będzie wypłacona odprawa warunkowa zgodnie z postanowieniami art. 18. Umożliwi to przyspieszenie restrukturyzacji zatrudnienia w hucie, zmniejszy obciążenia huty zwiększając również jej efektywność i nie spowoduje wzrostu bezrobocia.

Ze względu na fakt, że część kosztów związanych z restrukturyzacją zatrudnienia jest pokrywana ze środków PHARE, w przypadku ich wyczerpania zasadnym będzie przejęcie finansowania tej części przez budżet państwa.

Przepisy art. 19 uniemożliwiają przyjęcia nowych pracowników do hut bez uzyskania zgody ministra właściwego do spraw gospodarki, nadzorującego proces. Jest to szczególnie ważne, gdyż restrukturyzacja zatrudnienia współfinansowana ze środków budżetowych nie może powodować wymiany kadr. Jednakże niemożliwym jest dokonanie całkowitej blokady przyjęć, szczególnie w przypadkach konieczności uzupełnienia załogi o kadry specjalistyczne. Ze względu na fakt, że dotacje otrzymują również huty, w których Skarb Państwa nie posiada kontrolnego pakietu akcji, zgodę na takie przyjęcia wydaje minister właściwy do spraw gospodarki. W przypadku niestosowania przez hutę tych przepisów dotacja zostaje wstrzymana a uzyskane dotychczas środki podlegają zwrotowi na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Zgodnie z postanowieniami art. 20 minister właściwy do spraw gospodarki określi w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady i tryb udzielania dotacji przeznaczonej na finansowanie restrukturyzacji zatrudnienia. Rozporządzenie będzie oparte o podpisany w dniu 9 stycznia 1999 r. Hutniczy Pakiet Socjalny lub uzgodnione z partnerami społecznymi elementy jego aktualizacji.

Rozporządzenie również określi, zgodnie z HPS zasady dofinansowania odpraw ustawowych i nagród jubileuszowych dla osób przechodzących na podstawie odrębnych przepisów na świadczenia i zasiłki przedemerytalne lub emerytury i renty.

Zgodnie z postanowieniami art. 43 przepisy tego rozdziału wchodzi w życie od dnia 1 stycznia 2002 r. i obowiązują do zakładanego w Programie zakończenia procesu restrukturyzacji zatrudnienia, tj. do 31 grudnia 2003 r. Do końca 2001 r. obowiązywać będzie rozporządzenie Ministra Gospodarki wydane na podstawie przepisów ustawy o wykonywaniu budżetu państwa w 2001 r.

Skutki budżetowe rozdziału 3

Przewiduje się, że wykorzystanie dotacji przeznaczonej na ten cel w latach 2002 – 2003 wyniesie po 40 mln zł w każdym roku.

W przypadku, jeśli proces restrukturyzacji zatrudnienia zostanie skutecznie zakończony do roku 2003 a jednocześnie okaże się, że w puli przeznaczonej na ten cel zostaną niewykorzystane środki, Rada Ministrów widząc potrzebę racjonalizacji zatrudnienia będzie wnioskowała o wykorzystanie tych środków w trybie właściwym zgodnie z przepisami obowiązującego prawa.

Rozdział 4 Restrukturyzacja organizacyjna hut.

W związku z faktem, że za proces restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali odpowiada zgodnie z podziałem kompetencji minister właściwy do spraw gospodarki, na mocy art. 22 niektóre kompetencje ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa przeniesione zostają na ministra właściwego do spraw gospodarki. W szczególności dotyczy to wykonywania uprawnień wynikających z praw majątkowych Skarbu Państwa oraz składania w jego imieniu oświadczeń woli o utworzeniu spółki lub przystąpieniu do spółki.

W „Programie restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali – aktualizacja 2001” zakłada się wypełnienie przez Towarzystwo Finansowe Silesia Sp. z o. o. znacznej roli w realizacji zadań restrukturyzacyjnych. Jednocześnie minister właściwy do spraw gospodarki sprawować ma nadzór na przebiegiem całego procesu oraz wykonywać niektóre kompetencje ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa wobec hut realizujących program. Kompetencje te winny być również wykonywane wobec TF „Silesia”. Dlatego też w art. 22 ustawy o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali wprowadzono Towarzystwo Finansowe „Silesia” Sp. z o.o.

Światowe trendy w organizacji i zarządzaniu hutnictwem, w tym także w bezpośrednim konkurencyjnym otoczeniu Polski potwierdzają potrzebę konsolidacji polskiego hutnictwa.

Uzyskane dzięki temu procesowi efekty synergii pozwolą na obniżkę kosztów, bardziej efektywny i dynamiczny rozwój oraz na wzrost konkurencyjności polskiego hutnictwa. To z kolei ułatwi procesy prywatyzacji oraz kolejnych niezbędnych procesów integracyjnych polskiego hutnictwa z hutnictwem światowym.

Zakłada się przeprowadzenie konsolidacji hutnictwa na zasadzie produktowej.

Celem konsolidacji w sektorze jest koncentracja wybranych zdolności produkcyjnych i kapitału pod jednolitym kierownictwem dla zwiększenia skuteczności realizacji procesu restrukturyzacji sektora i przyspieszenia osiągnięcia założonych celów programu restrukturyzacji.

Największe efekty uzyskuje się w przypadku konsolidacji produktowej polegającej na utworzeniu grupy produkującej wybrane asortymenty wyrobów.

Plan konsolidacyjny uwzględnia:

- istniejące powiązania techniczno-technologiczne,
- efektywność rozplywu stali i przepływy materiałowe,
- potrzebę optymalizacji inwestycji,
- stan organizacyjny i prawny w hutnictwie.

Takie podejście z jednej strony ułatwia implementację ofert prywatyzacyjnych, z drugiej zaś tworzy organizację zdolną do działania i konkurowania na rynku w przypadku, gdyby nie doszło do zawarcia umów prywatyzacyjnych. Jest więc, z punktu widzenia interesów gospodarczych Polski, rozwiązaniem bezpieczniejszym.

Dlatego też w art. 23 określono możliwość połączenia 4 kluczowych hut będących 100 % własnością Skarbu Państwa, tj. Huty Cedler S.A., Huty Florian S.A., Huty Katowice S.A., Huty im. Tadeusza Sendzimira S.A., na zasadach określonych w przepisach Kodeksu spółek handlowych. Połączenia dokona minister właściwy do spraw gospodarki za zgodą Rady Ministrów.

Urząd Kontroli Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie wniósł zastrzeżeń do przepisu określonego w art. 23 ust. 3. Zasadnym jest zwolnienie czynności związanych z połączeniem hut, w których 100 % akcji posiada Skarb Państwa, z opłat cywilno – prawnych związanych z tym połączeniem. Należy nadmienić, że wszelkie inne połączenia, w tym także wynikające z „Programu” podlegają procedurze uzyskania zgody UOKiK.

Art. 24 określa zachowanie praw pracowników łączonych hut do akcji na zasadach ogólnych.

W art. 25 zakłada się zorganizowanie przetargu w trybie ustawy o zamówieniach publicznych na zarządzanie spółką powstałą z połączenia 4 wielkich hut. Ma to umożliwić poprawę zarządzania i sposobu sprawowania nadzoru nad dużą organizacją gospodarczą, która powstanie w wyniku połączenia hut.

Dla rozwoju skonsolidowanego podmiotu – spółki zasadnym jest połączenie z jednostką badawczo rozwojową działającą z obszarze hutnictwa lub też w przypadku realizacji zadań szczególnych z innym przedsiębiorstwem państwowym. Czynności związane z takim połączeniem określają przepisy art. 26.

Realizacja postanowień tego rozdziału nie pociąga za sobą skutków budżetowych

Rozdział 5 Restrukturyzacja majątkowa

W hutach objętych procesem połączenia powierzchnia zbędnych terenów i związanej z nią infrastruktury technicznej przekracza 1000 ha.

Przepisy rozdziału 5 wspierają uporządkowanie problemów majątkowych hut poprzez nabycie praw wieczystego użytkowania gruntów i własności budynków i budowli, pod warunkiem nie naruszenia praw osób trzecich (art. 29). Przepisy tego artykułu zwalniają również huty z obowiązku wniesienia pierwszej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego.

Przepisy art. 31 regulują wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu nabycia przez huty budynków i innych obiektów nieuiszczone w całości przed wejściem w życie ustawy. Postanowienia te zmniejszą obciążenie hut i uregulują prawo własności pozwalając na realizację zamierzeń związanych z zakończeniem restrukturyzacji majątkowej szczegółowo opisanej w Programie.

Nie jest zasadnym, aby kwestie związane z uregulowaniem praw majątkowych pociągały dla restrukturyzowanej huty dodatkowe obciążenia podatkowe. Dlatego też celem jest zastosowanie w tym przypadku przepisów art. 33, zgodnie z którym nieodpłatne nabycie praw majątkowych wyszczególnione w rozdziale 5, zwolnione jest od podatku dochodowego.

W kontekście restrukturyzacji majątkowej należy zaznaczyć potrzebę uporządkowania w innych przepisach problemu tzw. stref ochronnych wokół hut. Ich likwidacja będzie istotnym czynnikiem zwiększającym aktywność tych obszarów. Odpowiednie regulacje znajdują się w ustawie z 29 sierpnia 1997 r. O zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska oraz o zmianie niektórych ustaw, która zakłada ich likwidację do końca 2005 roku. Jest pożądanym rozpoczęcie działań dla przyspieszenia decyzji likwidacyjnych, lecz jest to uwarunkowane ograniczeniem szkodliwego oddziaływania na środowisko, co przy stanie ochrony środowiska w hutnictwie wydaje się być w wielu wypadkach możliwe.

Rozdział 6 Zasady gospodarowania mieniem.

Hutnictwo należy skoncentrować tylko na tym majątku hutniczym, który jest niezbędny do prowadzenia podstawowej działalności hutniczej.

Do spółki prowadzącej podstawową działalność hutniczą nie powinny być wnoszone, lub powinny być z niej wydzielone: grunty, budynki, budowle, maszyny i urządzenia, które nie są niezbędne dla tej działalności, a także obiekty technologiczne, które prowadzą inną działalność w sensie technologicznym jak np. koksownie, zakłady energetyczne itp. (obiekty takie należy wydzielić do oddzielnych struktur właściwych branżowo) oraz przeznaczone do nieodległej likwidacji, jak np.: slabingi, zgniatacze, itp.

Majątek niehutniczy winien być wykorzystany dla celów restrukturyzacji finansowej (spłaty zobowiązań, konwersji itp.), a także może być przekazany do oddzielnych struktur np. lokalnych. W „Programie” przykładą się dużą wagę do zapewnienia spójności działań restrukturyzacyjnych w hutnictwie z programami regionalnymi, gdyż może i powinno to prowadzić do powstawania nowych miejsc pracy na uwalnianym spod działalności hutniczej majątku.

Należy oddzielić zarządzanie podstawowym majątkiem hutniczym od zarządzania majątkiem pozostałym, tj. niehutniczym i zbędnym.

Niezbędnym jest pilne podjęcie lub zintensyfikowanie działań, polegających na:

- zabezpieczeniu mienia przed dewastacją lub zniszczeniem,
- prowadzenia ewidencji mienia,
- podejmowaniu czynności w postępowaniu sądowym w sprawach o wpis w księgę wieczystą lub założenie księgi wieczystej,
- wycenie nieruchomości i ruchomości,
- zbywaniu nieruchomości oraz mienia ruchomego, a także ustanawiania ograniczonego prawa rzeczowego,
- likwidowaniu nieruchomości i rekultywacji terenu zajmowanego przez nieruchomość.

W art.34.określono możliwość zrzeczenia się na rzecz ARP S.A., odpowiednio własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niewykorzystywanych na cele produkcyjne lub innych środków trwałych i obiektów trwale wyłączonych z eksploatacji.

W artykule tym jako mienie zbędne zdefiniowano środki trwałe i obiekty trwale wyłączone z eksploatacji oraz inne niewykorzystane na cele produkcyjne i zbędne nieruchomości.

Gospodarować mieniem zbędnym będzie Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. na zasadach określonych w art. 35. PHS S.A. wniesie do Agencji wkłady niepieniężne, w tym również akcje i udziały w spółkach zależnych oraz składniki materialne wyodrębnione z jej przedsiębiorstwa. Wkłady niepieniężne oraz składniki materialne zostaną wniesione według wartości skorygowanej aktywów netto.

Mienie, może być przekazane w drodze umowy darowizny na własność gminie na cele związane z budownictwem mieszkaniowym, realizacją urządzeń infrastruktury technicznej lub realizacją innych celów publicznych, a także zadań własnych gminy.

Zgodnie z art. 36 sprzedaż nieruchomości odbywa się w drodze przetargu na zasadach określonych w odrębnych przepisów.

W przypadku nieodpłatnego przekazania mienia zbędnego zgodnie z postanowieniami art. 37 PHS S.A. albo ARP S.A. mogą pomniejszyć, na podstawie przepisów art. 39, kapitał zapasowy o wartość księgową netto przekazywanego mienia zbędnego.

Zgodnie z postanowieniami art. 40 czynności cywilno-prawne, których stroną jest Agencja, mających za przedmiot nieruchomości i ruchomości wchodzące w skład zasobu, zwolnione są od opłat. Agencja zwolniona jest również z obowiązku uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych dotyczących zasobu.

Środki uzyskane ze sprzedaży mienia zbędnego oraz wartości niepieniężnych winny być, zgodnie z postanowieniami art. 41, przeznaczone przede wszystkim na wykup wyemitowanych w celu przeprowadzenia restrukturyzacji finansowej PHS S.A. obligacji. W przypadku uzyskania nadwyżki decyzję o dalszym przeznaczeniu uzyskanych w ten sposób środków podejmie Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Rozdział 7. Nadzór nad restrukturyzacją hutnictwa żelaza i stali

Zgodnie z podziałem kompetencji minister właściwy sprawuje nadzór nad realizacją procesu restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali (art. 42).

Ze względu na znaczny zakres związany z realizacją tego przepisu koniecznym jest oparcie się na jednostce wyspecjalizowanej w tym zakresie oraz działającej w obszarze hutnictwa żelaza i stali. Przedsiębiorca monitorujący przebieg procesu zostanie wyłoniony w drodze przetargu na zasadach określonych w ustawie z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (Dz. U. z 1998 r. Nr 119, poz. 773, z późn. zm.). Na podstawie informacji uzyskiwanych przez ministra właściwego do spraw gospodarki po analizie przeprowadzonej przez tego przedsiębiorcę minister będzie składał okresowe sprawozdania Radzie Ministrów o przebiegu procesu. Informacja ta będzie również niezbędna do określania wniosków i

wytycznych dotyczących realizacji Programu oraz jego ewentualnej modyfikacji. Koniecznym będzie również okresowe przygotowanie materiałów dotyczących restrukturyzacji hutnictwa dla Komisji Europejskiej.

Ze względu na wagę problemów restrukturyzacji hutnictwa istotne jest monitorowanie tego procesu. Doświadczenia lat przeszłych potwierdzają tę potrzebę.

Minister właściwy ds. gospodarki sprawujący nadzór nad realizacją tego programu będzie monitorował podmioty realizujące programy restrukturyzacyjne, w szczególności realizację warunków programu restrukturyzacyjnego, w tym: wskaźniki ekonomiczno-finansowe, restrukturyzację zatrudnienia, inwestycje, realizację płatności bieżących, w szczególności na rzecz podmiotów, wobec których dokonano restrukturyzacji wierzytelności itd.

Skutki budżetowe realizacji tego postanowienia.

Przewiduje się wydatki budżetowe na ten cel w latach 2002-2003 w wysokości 1,8 mln zł/rok, a ze względu na inflację oraz zwiększone zadania w końcowym etapie restrukturyzacji, a przed przewidywanym terminem przystąpienia Polski do UE przewiduje się zwiększenie tej kwoty w latach 2004-2005 do poziomu 1,9 mln zł.

Realizacja tych zadań oraz zadań określonych w rozdziale 3 wymagać będzie określenia przez Radę Ministrów na podstawie wniosku ministra właściwego do spraw gospodarki w projekcie budżetu państwa na każdy rok kwot dotacji niezbędnych dla realizacji ustawy .

Szacunkowe koszty budżetowe wynikające z ustawy.

Obciążenia budżetowe z tytułu realizacji Programu

tys. zł

L.p.	Wyszczególnienie	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.	Łącznie
1	2	3	4	5	6	7
1	Restrukturyzacja zatrudnienia	40 000	40 000			80 000
2	Monitoring Programu	1 800	1 800	1 900	1 900	7 400
	Razem	41 800	41 800	1 900	1 900	87 400

Skutki restrukturyzacji finansowej, rozdział 2 ustawy.

tys. zł

L.p.	Wyszczególnienie	Odroczenie 2002-2005		Przewidywane wpływy		Łącznie wpływy
		Odsetki	Kwota główna	2006-2007	2008-2010	
1	2	3	4	5	6	
1	Budżet Państwa	47 756	60 781	21 707	86 830	108 537
2	Fundusz Pracy	7 207	14 455	4 332	17 330	21 662
3	FGŚP	120	4 130	850	3 400	4 250
4	PFRON	3 426	12 888	3 263	13 051	16 314
5	Fundusze Ochrony Środowiska	7 629	11 151	3 756	15 024	18 780
6	Powiat i Gmina - korzystanie ze środowiska	98 945	155 499	50 889	203 555	254 444
7	FUS	78 335	68 097	29 286	117 146	146 432
	Razem	243 418	327 001	114 084	456 335	570 419

Zakłada się emisję obligacji, określonych w art. 13. Obligacje te będą poręczone przez Skarb Państwa do kwoty 600 mln zł.

Podsumowanie skutków budżetowych:

1. Restrukturyzacja zatrudnienia – lata 2002-2003 – łącznie 80 mln zł, po 40 mln rocznie.
2. Monitoring programu – lata 2002 – 2005, łącznie 7,4 mln zł
3. Skutki restrukturyzacji finansowej:
 - a) odroczenie wpływu do 2005 r. – łącznie 570,4 mln zł
4. Wpływy z tytułu odroczenia, w latach:
 - a) 2006-2007 – 114,1 mln zł
 - b) 2008-2010 – 456,3 mln zł
7. Ewentualne poręczenie obligacji do kwoty 600 mln zł.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**
Jacek Saryusz-Wolski

Sekr. Min. JSW/ *1257* /2001/DHP-rz

Warszawa, *24.05* 2001r.

Pani
Jolanta Ruśniak
p.o. Sekretarza Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali (pismo nr RM-10-66-01), z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jacka Saryusza-Wolskiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem ustawy o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali (pismo nr RM-10-66-01), uprzejmie informuję, że opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej została wydana przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jacka Saryusza-Wolskiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej pismem z dnia 22 maja 2001 r. (Sokr. Min. JSW/1224/2001/DHP-rz). Zmiany wprowadzone do nowego tekstu ww. projektów nie zmieniają konkluzji opinii.

W załączeniu przekazuję kopię opinii.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Edward E. Nowak
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Gospodarki

SEKRETARZ
Komitetu Integracji Europejskiej
Jacek Saryusz-Wolski
Sekretarz Stanu

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**
Jacek Saryusz-Wolski

Sekr. Min. JSW/1224 /2001/DHP-rz

Warszawa, 22.05. 2001r.

Pan
Stanisław Jaśkiewicz
Sekretarz Komitetu Ekonomicznego
Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jacka Saryusz-Wolskiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr KERM-21-162-01) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Przedłożony projekt ustawy określa zasady wspierania restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali w Polsce; między innymi zasady restrukturyzacji: finansowej, zatrudnienia, organizacyjnej oraz majątkowej. Opiniowany projekt ustawy stanowi element Programu Restrukturyzacji Hutnictwa Żelaza i Stali, stanowiący rządowy program restrukturyzacji tego sektora, określający wskaźniki jakie sektor ten powinien osiągnąć w perspektywie średnio i długoterminowej.
- II. Projekt ustawy należy poddać analizie pod kątem zgodności z zasadami pomocy publicznej, zawartymi w Traktacie Ustanawiającym Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz z poniższymi aktami wtórnego prawa wspólnotowego:

- Decyzją Komisji 2496/96/EWWiS z dnia 18 grudnia 1996 r., ustanawiającą przepisy Wspólnoty dotyczące pomocy państwa dla przemysłu stalowego (Dz. Urz. WE Nr L 338, 28.12.1996),
- Decyzją Komisji o Ramowych zasadach dla określonych podsektorów przemysłu stalowego nie objętych Traktatem ustanawiającym Europejską Wspólnotę Węgla i Stali (Dz. Urz. WE Nr C 320, 13.12.1988),
- Zasadami Ramowymi stosowanymi przez Wspólnotę wobec pomocy publicznej na badania i rozwój (Dz. Urz. WE Nr C 045, 17.2.1996).

III. Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt. (c) EWWiS, subwencje i pomoc udzielane przez państwo, niezależnie od formy, uznaje się za nie do pogodzenia ze wspólnym rynkiem węgla i stali. Tym niemniej, biorąc pod uwagę konieczność dokonania zasadniczej restrukturyzacji sektora stalowego i osłabienia negatywnych konsekwencji likwidacji niewydajnych ekonomicznie przedsiębiorstw, przewiduje się dopuszczalne formy pomocy państwa w tym sektorze. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości, powyższy zakaz pomocy publicznej w sektorze stali nie stosuje się w dwóch przypadkach. Po pierwsze, jeżeli pomoc została udzielona bezpośrednio przez Wspólnotę. Po drugie, w przypadku wcześniejszej autoryzacji pomocy publicznej przez Komisję. Przykłady takiej dopuszczalnej pomocy zawarte są w Decyzji Komisji 2496/96/EWWiS, ustanawiającej przepisy Wspólnoty dotyczące pomocy państwa dla przemysłu stalowego. Wytyczne te dopuszczają udzielanie pomocy publicznej na prace badawczo-rozwojowe, ochronę środowiska, jak również na zamknięcie przedsiębiorstwa. Sprzeczne z przepisami Decyzji jest natomiast świadczenie pomocy operacyjnej i inwestycyjnej nie związanej z realizacją ww. celów.

Na podstawie art. 8 ust 4 Protokołu Nr 2 do Układu Europejskiego przyjęto jednak, iż „Polska może w wyjątkowych przypadkach udzielać pomocy publicznej dla wyrobów stalowych EWWiS w celu restrukturyzacji pod warunkiem, że: program restrukturyzacji jest związany z ogólną racjonalizacją i ograniczeniem zdolności produkcyjnych w Polsce, zapewnia przetrwanie firm korzystających z pomocy w normalnych warunkach rynkowych po zakończeniu okresu restrukturyzacji oraz wielkość i nasilenie pomocy są ograniczone ściśle do koniecznego minimum dla przetrwania i będą stopniowo znoszone”. Oznacza to zatem, iż przyjęto dla Polski łagodniejsze ograniczenia dotyczące udzielania pomocy publicznej o charakterze

restrukturyzacyjnym. Dopuszczalna byłaby zatem, do daty uzyskania przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej, pomoc na restrukturyzację przedsiębiorstw hutnictwa żelaza i stali, jednakże musi być ona związana z „ogólną racjonalizacją i ograniczeniem zdolności produkcyjnych” (art. 8 ust 4 Protokołu Nr 2 do Układu Europejskiego).

IV. Opiniowany projekt ustawy reguluje kwestie pomocy publicznej powiązanej ściśle z restrukturyzacją sektora hutnictwa żelaza i stali, czyli z działaniami służącymi przywróceniu długoterminowej „zdolności do funkcjonowania w normalnych warunkach rynkowych” tego sektora. Z uwagi na uwarunkowania gospodarcze: względnie stały popyt na wyroby hutnicze na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci oraz występującą nadprodukcję i istniejące wysokie niewykorzystane moce produkcyjne hutnictwa, powodujące bardzo wysoki poziom konkurencji w ramach tej branży, należy uznać, iż **przez restrukturyzację hutnictwa żelaza i stali w Polsce należy rozumieć tylko i wyłącznie dążenie do ograniczania zdolności produkcyjnych hut, albo przez ich całkowite zamykanie, albo przez zmniejszanie ich zdolności produkcyjnych. Pomoc publiczna na „restrukturyzację” hutnictwa żelaza i stali, która nie będzie spełniała tego warunku, będzie zawsze, bez dokonywania dalszych analiz uznawana za sprzeczną z prawem wspólnotowym.** Opiniowany projekt ustawy należy zatem traktować jako przewidujący restrukturyzację ściśle powiązaną z ograniczaniem zdolności produkcyjnych hut.

V. Projekt ustawy w rozdziale 2, dotyczącym restrukturyzacji finansowej hut, wymienia przedmiot i sposób dokonania tej formy restrukturyzacji. Restrukturyzacja finansowa ma polegać na odroczeniu terminu spłaty zobowiązań, rozłożeniu spłaty zobowiązań na raty, umorzeniu całości lub części zobowiązań, jak również zamianie podlegających spłacie zobowiązań na akcje albo udziały. Kwestia umorzenia zobowiązań stanowi pomoc publiczną, o charakterze operacyjnym w rozumieniu prawa wspólnotowego. Nie każda forma tak rozumianej pomocy publicznej jest spreczna z prawem wspólnotowym. Jest to bowiem uzależnione od podstawy prawnej powstałych zobowiązań.

Nie jest bowiem dopuszczalna pomoc publiczna o charakterze operacyjnym, która uwalnia przedsiębiorstwa od kosztów powstałych w wyniku ich destrukcyjnego oddziaływania na środowisko, poprzez zanieczyszczenia, czy szkody w nim

wyrażzone. Projektowana ustawa przewiduje natomiast objęcie pomocą publiczną zadłużenia względem: Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wynikających z opłat i kar za gospodarcze korzystanie ze środowiska. Ten cel pomocy publicznej jest sprzeczny z postanowieniami Wytycznych Wspólnoty dotyczących pomocy publicznej na ochronę środowiska (Dz. Urz. WE C 037, 03.02.2001 r.), w których stwierdza się, iż „zanieczyszczający środowisko ma obowiązek sfinansować jego naprawę, w myśl zasady zanieczyszczający płaci i **żadna pomoc publiczna nie może być na ten cel udzielona**”. Zadłużenie wynikłe z tego tytułu nie może zatem być objęte pomocą operacyjną, jako niezgodną z prawem Unii Europejskiej. Dopuszczalna jest natomiast pomoc publiczna o charakterze operacyjnym na inwestycje w zarządzanie odpadami czy energooszczędność.

Można uznać jednak za dopuszczalną pomoc operacyjną na restrukturyzację finansową hutnictwa względem: Funduszu Pracy, Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, czy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Pomoc ta musi być jednak uzależniona od ścisłego przestrzegania przez huty programu restrukturyzacyjnego, (zawartego w art. 9 projektu ustawy) oraz celów restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali wynikającego z przepisów wspólnotowych.

Konieczne wydaje się zatem dokonanie analizy wierzytelności hut i wyodrębnienia z nich tych, które nie mogą zostać objęte pomocą publiczną o charakterze operacyjnym.

- VI. **W konkluzji stwierdzam, iż projekt ustawy o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali, za wyjątkiem uwag poczynionych w punkcie V i pod warunkiem spełnienia – w ramach procesu przyznawania przez państwo konkretnych form pomocy – wymagań z punktu IV, jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.**

Z poważaniem,

S E K R E T A R Z
Komitetu Integracji Europejskiej

z *Wojciech Baranowski*
Sekretarz Stanu

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Edward E. Nowak
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Gospodarki

Rozporządzenie Ministra Gospodarki

z dnia

w sprawie wykazu hut podlegających restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali, w tym wykaz hut, w których prowadzona jest restrukturyzacja zatrudnienia.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 2001 r. o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali (Dz. U. Nr, ... poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się wykaz hut:

- 1) podlegających restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia,
- 2) do których stosuje się przepisy rozdziału 3 ustawy o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali oraz, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Gospodarki

**Załączniki do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 2001 r.
w sprawie wykazu hut podlegających restrukturyzacji hutnictwa
żelaza i stali, w tym wykaz hut, w których prowadzona jest
restrukturyzacja zatrudnienia, (poz.)**

Załącznik nr 1

Wykaz hut podlegających restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali.

- 1) Huta "ANDRZEJ" S.A.,
- 2) HUTA BANKOWA Spółka z.o.o.,
- 3) Huta "BATORY" S.A.,
- 4) Huta Buczek S.A.,
- 5) HUTA CEDLER S.A.,
- 6) Huta "Częstochowa" Spółka Akcyjna,
- 7) "Huta Ferrum" S.A.,
- 8) Huta Florian S.A.,
- 9) Huta "JEDNOŚĆ" S.A.,
- 10) Huta Katowice S.A.,
- 11) Huta „Kościuszko” S.A.,
- 12) "HUTA L.W." Sp. z o.o.,
- 13) HUTA ŁABĘDY S.A.,
- 14) Huta "ŁAZISKA" Spółka Akcyjna,
- 15) "HUTA MAŁAPANEW" Spółka Akcyjna,
- 16) Huta Ostrowiec SA,
- 17) "Huta Pokój" - Spółka Akcyjna,
- 18) Huta im. Tadeusza Sendzimira spółka akcyjna,
- 19) "HUTA SZCZECIN" Spółka Akcyjna,
- 20) Huta "ZAWIERCIE" Spółka Akcyjna.

Załącznik nr 2

Wykaz hut, do których stosuje się przepisy rozdziału 3 ustawy o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali.

- 1) Huta "ANDRZEJ" S.A.,
- 2) Huta Baildon S.A. w upadłości,
- 3) HUTA BANKOWA Spółka z.o.o.,
- 4) Huta "BATORY" S.A.,
- 5) Huta Buczek S.A.,
- 6) HUTA CEDLER S.A.,
- 7) Huta "Częstochowa" Spółka Akcyjna,
- 8) "Huta Ferrum" S.A.,
- 9) Huta Florian S.A.,
- 10) Huta „Gliwice” S.A. w likwidacji,
- 11) Huta "JEDNOŚĆ" S.A.,
- 12) Huta Katowice S.A.,
- 13) Huta „Kościuszko” S.A.,
- 14) "HUTA L.W." Sp. z o.o.,
- 15) HUTA ŁABĘDY S.A.,
- 16) Huta "ŁAZISKA" Spółka Akcyjna,
- 17) "HUTA MAŁAPANEW" Spółka Akcyjna,
- 18) Huta Ostrowiec SA,
- 19) "Huta Pokój" - Spółka Akcyjna,
- 20) Huta im. Tadeusza Sendzimira spółka akcyjna,
- 21) Huta "ZAWIERCIE" Spółka Akcyjna,
- 22) Huta "ZYGMUNT" S.A. w upadłości.

UZASADNIENIE

W czerwcu 1998 r. Rada Ministrów przyjęła „Program Restrukturyzacji Przemysłu Hutnictwa Żelaza i Stali w Polsce.

Sytuacja ekonomiczno – finansowa hut od tego czasu uległa jednak pogorszeniu. Hutnictwo zadłużało się coraz bardziej, pogarszała się struktura zobowiązań. Narastały koszty finansowe. Ze względu na trudną sytuację ekonomiczno – finansową hut rezygnowano z wielu niezbędnych inwestycji.

Pomimo tej sytuacji huty dosyć konsekwentnie prowadziły restrukturyzację organizacyjną oraz restrukturyzację zatrudnienia.

Proces restrukturyzacji zatrudnienia realizowany był zgodnie z postanowieniami Hutniczego Pakietu Socjalnego i dofinansowywany ze środków budżetowych na podstawie stosownych rozporządzeń ministra właściwego do spraw gospodarki oraz z zewnętrznych środków pomocowych.

W dniu 5 czerwca 2001 r. Rada Ministrów przyjęła Program Restrukturyzacji Hutnictwa Żelaza i Stali – Aktualizacja 2001.

Celem strategicznym programu jest osiągnięcie możliwości oferowania przez polskich producentów konkurencyjnych wyrobów hutniczych swoim klientom na rynku polskim, regionalnym (Europa Środkowo-Wschodnia) i światowym, zapewniając godne warunki pracy pracownikom, poszanowanie środowiska naturalnego, a przy tym działając zgodnie z regułami otwartego rynku.

Ustawa o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali zapewni stabilność i przejrzystość zasad prowadzonej restrukturyzacji hutnictwa. Umożliwi, a niekiedy ułatwi proces restrukturyzacji finansowej, **którego przeprowadzenie jest warunkiem niezbędnym odzyskania konkurencyjności przez polskie hutnictwo.**

Niniejsze rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 2 ustawy o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali. Uregulowania dotyczą wszystkich hut realizujących od czerwca 1998 r. przedsięwzięcia restrukturyzacyjne bez względu na udział własności skarbu państwa. Postanowienie to gwarantuje równe traktowanie podmiotów i jest zgodne z postanowieniami obowiązującego w Polsce prawa.

Zapewni również właściwą kontynuację, dostosowanego do obecnie istniejących warunków, przyjętego w czerwcu 1998 r. przez Radę Ministrów procesu restrukturyzacji hutnictwa oraz osiągnięcie zakładanych celów. Jakikolwiek inne ujęcie zakresu podmiotowego procesu restrukturyzacji przekreśli dotychczas podejmowane działania oraz spowoduje upadłość szeregu podmiotów. Spowodować to może zaprzestanie lub znaczne ograniczenie produkcji stali w Polsce, pogorszy bilans handlowy i spowoduje utratę znacznej ilości miejsc pracy.

Z zakresu tego wyłączono huty, w których dotychczas prowadzony proces restrukturyzacji zakończono ogłoszeniem upadłości lub całkowitą likwidacją, za wyjątkiem postanowień rozdziału 3. Restrukturyzacja zatrudnienia.

W załączniku Nr 2 umieszczono huty, które realizować będą proces restrukturyzacji zatrudnienia zgodnie z postanowieniami rozdziału 3 oraz rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki wydanego na podstawie art. 20 ustawy.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki
z dnia

w sprawie dotacji przeznaczonej na finansowanie restrukturyzacji zatrudnienia
w przemyśle hutnictwa żelaza i stali.

Na podstawie art. 20 ustawy z dnia2001 r. o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali (Dz. U. Nr, ... poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa szczegółowe zasady i tryb udzielania dotacji przeznaczonej na finansowanie restrukturyzacji zatrudnienia w przemyśle hutnictwa żelaza i stali, zwanej dalej „dotacją”, w tym:

- 1) sposób rozliczania przyznanej dotacji,
- 2) treść wniosku o udzielenie dotacji.

§ 2.

1. Dotację określoną w art. pkt. ustawy budżetowej na rok 2002 z dnia r. (Dz. U. Nr ..., poz. ...) przeznacza się na finansowanie restrukturyzacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach objętych wykazem stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia r. w sprawie wykazu hut podlegających restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali, w tym wykazu hut, w których prowadzona jest restrukturyzacja zatrudnienia (Dz. U. ... Nr ..., poz. ...)
2. Dotacja jest przeznaczona na dofinansowanie osłon socjalnych wypłacanych pracownikom, którzy są zwalniani z pracy, z powodu ograniczenia zdolności produkcyjnych, zmian technologicznych i asortymentowych produkcji, restrukturyzacji organizacyjnej, likwidacji stanowisk, oddziałów i wydziałów produkcyjnych – wynikających z porozumienia w sprawie wdrażania programu zawartego przez ministra właściwego do spraw gospodarki z przedsiębiorstwem, o którym mowa w ust.1.
3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku całkowitej likwidacji przedsiębiorstwa, o którym mowa w ust. 1.
4. Porozumienie, o którym mowa w ust. 2, określa w szczególności: liczbę zwalnianych pracowników, ogólną kwotę kosztów zmniejszenia zatrudnienia, wyszczególnione instrumenty osłon socjalnych objęte dotacją oraz ogólną kwotę dotacji dla przedsiębiorstwa.

§ 3.

1. Dotację przeznaczają się na:

- 1) odprawy pieniężne przysługujące na podstawie ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19, Nr 10, poz. 59 i Nr 51, poz. 298 z 1991 r. Nr 83, poz. 372, Nr 106, poz. 457, Nr 113, poz. 491 z 1992 r. Nr 21, poz. 84 z 1994 r. Nr 1, poz. 1, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, oraz z 2000 r. Dz. U. Nr 12, poz. 136), lub jednorazowe odprawy pieniężne w związku z przejściem na emeryturę lub rentę inwalidzką z zastrzeżeniem art. 8 ust. 4 tej ustawy, należne pracownikom spełniającym warunki do uzyskania prawa do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego i przechodzącym na zasiłki przedemerytalne albo świadczenia przedemerytalne,
- 2) nagrody jubileuszowe wypłacane pracownikom uprawnionym do odpraw, o których mowa w pkt. 1, w przypadkach, gdy pracownik nabywa prawo do nagrody w okresie wypowiedzenia stosunku pracy albo w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia rozwiązania stosunku pracy, o ile zakładowy układ zbiorowy pracy zawiera takie postanowienia,
- 3) doradztwo zawodowe i jednorazowe bezpłatne szkolenie, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia r. o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali, zwanej dalej „ustawą”,
- 4) świadczenia na przekwalifikowanie – kontrakty szkoleniowe, o których mowa w art. 17 ustawy,
- 5) jednorazowe odprawy warunkowe, o których mowa w art. 18 ustawy.

2. Dotacja jest udzielana na wniosek przedsiębiorstwa, o którym mowa w § 2 ust.1.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, powinien zawierać:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa ubiegającego się o dotację,
- 2) określenie rodzaju osłon socjalnych,
- 3) ilość osób i kwotę dotacji z podziałem na rodzaje osłon socjalnych,
- 4) imienny wykaz pracowników wraz z numerem PESEL, którzy będą korzystali z poszczególnych rodzajów osłon socjalnych,
- 5) podpisy osób uprawnionych do reprezentowania przedsiębiorstwa, ubiegającego się o dotację,
- 6) oświadczenie o wydzieleniu własnych środków na poszczególne rodzaje osłon socjalnych.

§ 4.

1. Odprawy i nagrody, o których mowa w § 3 ust.1 pkt 1 i 2, są przyznawane w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
2. Minister właściwy do spraw gospodarki ustala wysokość dofinansowania tych odpraw i nagród na podstawie porozumienia, o którym mowa w § 2 ust. 2, w granicach wynikających z zabezpieczonej w budżecie kwoty na ten cel, i do wysokości 50% kwoty tych odpraw.

§ 5.

Minister właściwy do spraw gospodarki ustala wysokość dofinansowania świadczenia na przekwalifikowanie – kontraktu szkoleniowego w porozumieniu, o którym mowa § 2 ust. 2 jednakże w granicach określonych w § 5 ust. 2.

§ 6.

Jednorazowa odprawa warunkowa jest dofinansowana w wysokości równej iloczynowi pełnych miesięcy pozostających do zakończenia 12 miesięcznego okresu pobierania świadczenia i kwoty, o której mowa w § 5 ust. 2.

§ 7.

Przyznawana przez ministra właściwego do spraw gospodarki dotacja jest wypłacana w ratach na specjalnie w tym celu utworzony przez przedsiębiorstwo, o którym mowa w § 2 ust. 1, rachunek bankowy.

§ 8.

1. Przedsiębiorstwo, o którym mowa w § 2 ust. 1, które otrzymało dotacje, jest obowiązane sporządzić i przekazać ministrowi właściwemu do spraw gospodarki sprawozdania:
 - 1) kwartalne – do 15 dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartału,
 - 2) roczne – do dnia 31 stycznia roku następującego po rozliczonym roku budżetowym.
2. Sprawozdania, o których mowa w ust. 1, powinny zawierać rozliczenia wypłaconych kwot dotacji na cele określone we wniosku.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się do likwidatora.

§ 9.

Dotacja wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem lub pobrana w nadmiernej wysokości podlega zwrotowi do budżetu państwa na zasadach i w trybie określonym w przepisach o finansach publicznych.

§ 10.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Gospodarki

Uzasadnienie

Przedmiotowe rozporządzenie stanowi wykonanie zobowiązań ustalonych w art.20 ustawy z dnia 2001 r. o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali r. (Dz. U. Nr ..., poz. ...) w sprawie regulacji szczegółowych zasad, trybu udzielania i sposobu wykorzystania oraz warunków uzyskania uprawnień, zasad i trybu przyznawania, ustalania kwot, obliczania i wypłacania osłon socjalnych w ramach dotacji, ujętych w budżecie Ministerstwa Gospodarki w wysokości 40 mln zł i przeznaczonych na realizację programu restrukturyzacji przemysłu hutnictwa żelaza i stali w części dotyczącej restrukturyzacji zatrudnienia.

Dotacje budżetowe na dofinansowanie osłon socjalnych wynikają z postanowień przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 30 czerwca 1998 r. „Programu restrukturyzacji przemysłu hutnictwa żelaza i stali w Polsce” oraz podpisanego w dniu 7 stycznia 1999 r. przez strony Zespołu Trójstronnego ds. Społecznych Warunków Restrukturyzacji Hutnictwa „Hutniczego Pakietu Socjalnego” i mają zastosowanie do przedsiębiorstw realizujących ww. „Program...”.

Niniejsze rozporządzenie warunkuje kontynuację zapoczątkowanego w 1999 r. i realizowanego w 2000 r. procesu restrukturyzacji zatrudnienia w przemyśle hutnictwa żelaza i stali w Polsce. Stosownie do Rządowego Programu restrukturyzacji przemysłu hutnictwa żelaza i stali w Polsce jak również ustaleń Hutniczego Pakietu Socjalnego, dotacje budżetowe dla osób nie uprawnionych do świadczeń przedemerytalnych, mogą uzyskać tylko te przedsiębiorstwa, które realizują „Program...”. Stąd też konieczność zawarcia przez Ministra Gospodarki porozumień z poszczególnymi przedsiębiorstwami w sprawie wdrażania programu.

Dane liczbowe, określające skalę i strukturę zawodową zwalnianych pracowników oraz zakładane instrumenty osłon socjalnych przewidzianych do zastosowania w poszczególnych przedsiębiorstwach są określone w biznes planach zakładów. Dostosowanie tych założeń do możliwości sfinansowania z dotacji budżetowej uściślone zostaną w umowach pomiędzy Ministrem Gospodarki i hutami zawartych na podstawie porozumienia, o którym mowa w § 2 rozporządzenia. Umowa stanowić będzie podstawę do przyznania restrukturyzowanemu przedsiębiorstwu sektora stalowego dotacji w ramach przedmiotowego rozporządzenia. Umowa konkretyzuje warunki otrzymania dotacji budżetowej, w tym przede wszystkim wysokość udziału własnego przedsiębiorstwa w finansowaniu systemu osłon socjalnych. Wykaz hut, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie stanowi załącznik 2 stosownego rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki, wydane na podstawie art. 2 ustawy.

Wprowadzono uszczegółowienie zasad przeznaczenia dotacji na nagrody jubileuszowe, poprzez zmianę przepisów § 3 ust. 1 pkt. 2 w brzmieniu : *”nagrody jubileuszowe wypłacane pracownikom uprawnionym do odpraw, o których mowa w pkt. 1, w przypadkach, gdy pracownik nabywa prawo do nagrody w okresie wypowiedzenia stosunku pracy albo w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia rozwiązania stosunku pracy, o ile zakładowy układ zbiorowy pracy zawiera taką regulację.”*. Powyższe przepisy są zgodne z zarządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1989 r. w sprawie ustalania okresów pracy ... (M.P. Nr 44, poz. 358 z późn. zm.).

Do projektu rozporządzenia wprowadzono, zgodnie z delegacją przepisy dotyczące składania przez huty sprawozdań o wykorzystaniu otrzymanych dotacji.

Stosownie do harmonogramu wdrożeń programu restrukturyzacji hutnictwa, na planowane w 2001 roku osłony socjalne założono ok. 120 mln zł. Wydatki te sfinansowane zostaną w równych częściach przez huty i inwestorów, środki z funduszu PHARE oraz budżet. Niniejsze rozporządzenie jest niezbędne dla zdefiniowania struktury, skali i zakresu niezbędnych osłon oraz zasad i trybu wykorzystania przyznanych na ten cel dotacji.

PROJEKT

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 2001 r.

**w sprawie sposobu potwierdzania posiadania przez huty podlegające restrukturyzacji
gruntów będących własnością Skarbu Państwa, w tym rodzajów dokumentów stanowiących
dowody w tych sprawach.**

Na podstawie art. 30 ust. 3 ustawy z dnia2001 r. o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali (Dz. U. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób potwierdzania posiadania przez huty podlegające restrukturyzacji, zwane dalej "hutami", gruntów będących własnością Skarbu Państwa, o których mowa w art. 29 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 2001 r. o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali, w tym rodzaje dokumentów stanowiących dowody w tych sprawach.

§ 2. 1. Potwierdzenia posiadania przez huty gruntów, o których mowa w § 1, dokonuje się na podstawie co najmniej jednego z następujących dokumentów:

- 1) odpisu z księgi wieczystej, zaświadczenia z księgi wieczystej zamkniętej lub ze zbioru dokumentów dla nieruchomości, jeżeli treść takiego odpisu lub zaświadczenia świadczy o posiadaniu gruntów przez hutę,
- 2) wypisu z ewidencji gruntów i budynków (katastru nieruchomości),
- 3) wypisu z ewidencji środków trwałych, prowadzonej przez hutę, dotyczącego budynków, budowli lub innych urządzeń trwale związanych z gruntem,
- 4) umowy najmu, dzierżawy, użyczenia lub innej umowy,
- 5) decyzji lokalizacyjnej,
- 6) pozwolenia na budowę,
- 7) dokumentu poświadczającego fakt ponoszenia przez hutę opłat z tytułu użytkowania nieruchomości lub zarządu nieruchomością albo płacenia podatków od nieruchomości,
- 8) innych dokumentów potwierdzających realizację inwestycji na posiadanym gruncie i świadczących o poniesieniu przez hutę własnych środków finansowych na finansowanie budowy, odbudowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy oraz modernizacji lub likwidacji budynków, innych urządzeń i lokali, w szczególności takich, jak:
 - a) sprawozdania dotyczące finansowania inwestycji,
 - b) decyzje o przekazaniu środków finansowych na inwestycje,
 - c) umowy o współfinansowaniu kosztów inwestycji,
 - d) orzeczenia i protokoły z badania bilansów.

2. Jeżeli nie zachowały się dokumenty, o których mowa w ust. 1, stwierdzenia dotychczasowego posiadania gruntów hutę można dokonać zgodnie z brzmieniem art. 75 Kodeksu postępowania administracyjnego.

3. Dokumenty stanowiące podstawę potwierdzenia posiadania gruntów przez hutę wskazuje się w uzasadnieniu decyzji wymienionej w art. 30 ust. 1 ustawy, o której mowa w § 1.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie postanowień art. 30 ust. 3 ustawy z dnia o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali.

W rozporządzeniu określono sposób potwierdzania posiadania przez huty podlegające restrukturyzacji, gruntów będących własnością Skarbu Państwa, o których mowa w art. 29 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 2001 r. o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali oraz określa rodzaje dokumentów stanowiących dowody w tych sprawach.

Zgodnie z postanowieniami niniejszego rozporządzenia potwierdzenie posiadania przez huty gruntów dokonuje się na podstawie co najmniej jednego z niżej wyszczególnionych dokumentów:

- 1) odpisu z księgi wieczystej, zaświadczenia z księgi wieczystej zamkniętej lub ze zbioru dokumentów dla nieruchomości, jeżeli treść takiego odpisu lub zaświadczenia świadczy o posiadaniu gruntów przez hutę,
- 2) wypisu z ewidencji gruntów i budynków (katastru nieruchomości),
- 3) wypisu z ewidencji środków trwałych, prowadzonej przez hutę, dotyczącego budynków, budowli lub innych urządzeń trwale związanych z gruntem,
- 4) umowy najmu, dzierżawy, użyczenia lub innej umowy,
- 5) decyzji lokalizacyjnej,
- 6) pozwolenia na budowę,
- 7) dokumentu poświadczającego fakt ponoszenia przez hutę opłat z tytułu użytkowania nieruchomości lub zarządu nieruchomością albo płacenia podatków od nieruchomości,
- 8) innych dokumentów potwierdzających realizację inwestycji na posiadanym gruncie i świadczących o poniesieniu przez hutę własnych środków finansowych na finansowanie budowy, odbudowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy oraz modernizacji lub likwidacji budynków, innych urządzeń i lokali, w szczególności takich, jak:
 - a) sprawozdania dotyczące finansowania inwestycji,
 - b) decyzje o przekazaniu środków finansowych na inwestycje,
 - c) umowy o współfinansowaniu kosztów inwestycji,
 - d) orzeczenia i protokoły z badania bilansów.

Jeżeli nie zachowały się dokumenty wyszczególnione powyżej, stwierdzenia dotychczasowego posiadania gruntów hutę można dokonać zgodnie z brzmieniem art. 75 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Zgodnie z przyjętymi zasadami legislacji rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty opublikowania.

***RADA MINISTRÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ***

***PROGRAM RESTRUKTURYZACJI
HUTNICTWA ŻELAZA I STALI
Aktualizacja 2001***

*przyjęty przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej
w dniu 5 czerwca 2001 r.*

5 Czerwca, 2001
010611

21-06-01

SPIS TREŚCI

WSTĘP3

1. STAN KRAJOWEGO HUTNICTWA 6

1.1	RYNEK WYROBÓW HUTNICZYCH	6	
1.1.1	<i>Trendy na światowym i europejskim rynku wyrobów hutniczych</i>	6	
1.1.2	<i>Krajowy rynek wyrobów hutniczych oraz produkcja i handel zagraniczny</i>	7	
1.1.3	<i>Wpływ zewnętrznych producentów z najbliższego otoczenia na polski rynek wyrobów hutniczych</i>	9	
1.1.4	<i>Prognoza zapotrzebowania rynku krajowego na wyroby hutnicze w odniesieniu do ilości i asortymentu, w perspektywie do roku 2010</i>	10	
1.2	STAN FINANSOWY HUTNICTWA	11	
1.3	OCHRONA ŚRODOWISKA	16	
1.4	STAN REALIZACJI INWESTYCJI	18	
1.5	ZDOLNOŚCI PRODUKCYJNE MMP ORAZ STOPIEŃ ICH WYKORZYSTANIA	19	
1.6	RESTRUKTURYZACJA ZATRUDNIENIA	20	
1.7	ZMIANY ORGANIZACYJNE I POSTĘP PRYWATYZACJI	23	
1.8	ZESTAWIENIE POMOCY PUBLICZNEJ DLA HUTNICTWA ŻELAZA	24	
1.9	ZAGROŻENIA REALIZACJI PROGRAMU	25	

2. PROGRAM RESTRUKTURYZACJI HUTNICTWA ŻELAZA I STALI

– AKTUALIZACJA 2001 26

2.1	WPROWADZENIE	26	
2.2	CELE STRATEGICZNE	27	
2.3	FILARY ZAKTUALIZOWANEGO PROGRAMU	28	
2.3.1	<i>Konsolidacja produktowa hutnictwa</i>	28	
2.3.1.1.	Utworzenie spółki POLSKIE HUTY STALI S.A.	29	
2.3.1.2.	Huta Częstochowa S.A.	30	
2.3.1.3.	Równoległa konsolidacja hutnictwa	31	
2.3.1.4.	Warianty konsolidacji	32	
2.3.2	<i>Restrukturyzacja finansowa</i>	34	
2.3.2.1	Prawne uregulowanie restrukturyzacji finansowej	34	
2.3.2.2	Program restrukturyzacyjny huty	36	
2.3.2.3	Obligacje	37	
2.3.2.4	Ograniczenia w dysponowaniu majątkiem	38	
2.3.3	<i>Restrukturyzacja zatrudnienia</i>	39	
2.3.4	<i>Program inwestycyjny, w tym zamierzenia proekologiczne</i>	40	
2.3.5	<i>Restrukturyzacja majątkowa</i>	42	
2.3.6	<i>Spójność z programami regionalnymi</i>	44	
2.3.7	<i>Prywatyzacja</i>	46	
2.3.8	<i>Pomoc publiczna</i>	47	
2.3.9	<i>Nadzór nad Programem</i>	48	
2.3.10	<i>Uregulowania prawne</i>	49	

3. PRZEWIDYWANE SKUTKI BUDŻETOWE 50

4. WNIOSKI 51

WSTĘP

W okres transformacji systemowej Polski, przemysł hutnictwa żelaza i stali wszedł z niekorzystną strukturą asortymentową produkcji, nadmiernym w stosunku do potrzeb rynku poziomem zdolności produkcyjnych, znacznym przerostem zatrudnienia, niskim poziomem jakości produkcji, wysokim zużyciem energii oraz materiałów wsadowych, a także wysokim wskaźnikiem degradacji środowiska. Struktura produkcji polskiego hutnictwa charakteryzowała się wysokim udziałem półwyrobów przy ograniczonym udziale wyrobów o dużej wartości dodanej.

Taki kształt sektora wynikał po części z podziału rynku w byłej RWPG, a po części z sytuacji sektora, gdyż z uwagi na kryzys polityczny i ekonomiczny końca lat siedemdziesiątych nie został zakończony program rozwoju sektora. Przerwano wówczas realizację również tych inwestycji, które były niezbędne dla usunięcia wad strukturalnych sektora. Brak kompleksowych linii technologicznych, od części surowcowej do wysokoprzetworzonych wyrobów finalnych jest podstawową przyczyną niskiej efektywności polskiego hutnictwa, co szczególnie uwidoczniło się w Hucie Katowice, która obok wyrobów długich miała produkować wyroby płaskie oraz zasilać wsadowo stare huty śląskie

To niedostosowanie hutnictwa wywołało potrzebę przeprowadzenia głębokich zmian strukturalnych w sektorze przez dostosowanie posiadanych zdolności produkcyjnych do potrzeb rynku, ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko naturalne, a także głębokie zrjonalizowanie zatrudnienia.

Pierwsze projekty restrukturyzacji sektora były przygotowane przez jednostki zaplecza sektora w latach 1990 – 1991. Brak wiarygodności tych programów dla banków, a także ewentualnych inwestorów strategicznych wywołał potrzebę ich opracowania przez uznane firmy konsultingowe. Z uwagi na znajomość problemów w opracowaniu programów udział wzięły grupy polskich specjalistów.

Przyjęte przez Rząd RP w grudniu 1992 roku Strategiczne kierunki restrukturyzacji przemysłu hutnictwa żelaza i stali, określały podstawowe wskaźniki do osiągnięcia w perspektywie średnio- i długookresowej oraz wprowadzały zasadę elastyczności i otwartości zachodzących w hutnictwie procesów restrukturyzacyjnych, a w tym zmiany zasadniczych elementów procesu w zależności od postępów restrukturyzacji i oczekiwań rynku.

Obecna sytuacja przemysłu hutniczego w Polsce, jako „pochodna” kryzysów azjatyckiego i rosyjskiego, oraz dwukrotne wycofanie się w latach 1998 - 2000 inwestorów strategicznych, wymusiła poddanie programu restrukturyzacji radykalnej aktualizacji wraz z propozycją zmiany instrumentów oraz wprowadzenia dodatkowych rozwiązań organizacyjnych, które aczkolwiek były proponowane przez konsultantów to jednak nie zostały wdrożone. Brak wielu z tych instrumentów uniemożliwia dalszą restrukturyzację sektora. Dotyczy to głównie wprowadzenia pełnej koordynacji procesu restrukturyzacji, produktowego skonsolidowania sektora (jako uzupełnienia lub alternatywy dla realizowanego procesu prywatyzacji) oraz ponownej diagnozy sytuacji ekonomicznej, technologicznej, a także urealnienia programu inwestycyjnego.

W związku z dalszym pogarszaniem się wyników poszczególnych hut (przy jednoczesnym stałym rozwoju rynku wyrobów stalowych w Polsce), na wniosek Ministra Gospodarki KERM postanowił przesunąć termin rozpatrzenia materiału do czasu przygotowania przez Ministerstwo Gospodarki nowej aktualizacji programu.

Prace nad aktualizacją programu musiały być przedłużone z uwagi na wycofanie się zagranicznego inwestora strategicznego z prywatyzacji polskiego hutnictwa. Aktualizacja „Programu...” musiała również uwzględnić trudną sytuację Huty Katowice S.A., będącą największym, a zarazem najnowocześniejszym producentem stali w Polsce.

Program odnosi się do wymienionych poniżej hut, wchodzących w skład sektora hutnictwa żelaza i stali:

Huta Andrzej S.A.	producent rur;
Huta Bankowa Sp. z o.o.	producent wyrobów długich;
Huta Batory S.A.	wytwórca stali w stalowni elektrycznej, producent wyrobów długich i rur;
Huta Buczek S.A.	wytwórca stali w stalowni elektrycznej, producent rur;
Huta Cedler S.A. Huta Częstochowa S.A.	producent wyrobów długich i płaskich; huta zintegrowana, wytwórca stali w stalowni elektrycznej, producent wyrobów płaskich;
Huta Ferrum S.A.	producent rur;
Huta Florian S.A.	producent wyrobów płaskich;
Huta Jedność S.A.	wytwórca stali w stalowni martenowskiej, producent rur;
Huta Katowice S.A.	huta zintegrowana, wytwórca stali w stalowni konwertorowej, producent wyrobów długich;
Huta Kościuszko S.A.	nie produkuje wyrobów hutniczych,
Huta Lucchini-Warszawa Sp. z o.o.	wytwórca stali w stalowni elektrycznej, producent wyrobów długich i płaskich;
Huta Łabędy S.A.	producent wyrobów długich i płaskich;
Huta Łaziska S.A.	producent żelazostopów;
Huta Małapanew S.A.	wytwórca staliwa w stalowni elektrycznej, producent maszyn i urządzeń;
Huta Ostrowiec S.A.	wytwórca stali w stalowni elektrycznej, producent wyrobów długich;
Huta Pokój S.A.	producent wyrobów długich;
Huta im. T. Sendzimira S.A.	huta zintegrowana, wytwórca stali w stalowni konwertorowej, producent wyrobów płaskich i rur;
Huta Zawiercie S.A.	wytwórca stali w stalowni elektrycznej, producent wyrobów długich.

W stosunku do Programu z czerwca 1998 roku nie wzięto pod uwagę przedsiębiorstw:

- Huta Gliwice S.A., która jest w likwidacji, w ramach HPS trwać będzie proces restrukturyzacji zatrudnienia współfinansowany ze środków publicznych;
- Huta Zygmunt S.A., która jest w upadłości i będzie kontynuowała proces restrukturyzacji zatrudnienia współfinansowany ze środków publicznych po przyjęciu tego Programu;
- Huta Baildon S.A., wytwórca stali w stalowni elektrycznej, producent wyrobów długich i płaskich, która jest w upadłości i będzie kontynuowała proces restrukturyzacji zatrudnienia współfinansowany ze środków publicznych po przyjęciu tego Programu;
- Huta Szczecin S.A., która uczestniczyła w programie restrukturyzacji zatrudnienia i już go zrealizowała;
- Huta Stalowa Wola – Zakład Hutniczy jest w upadłości, proces restrukturyzacji organizacyjnej oraz zatrudnienia został zakończony;
- Huta Zabrze, która jest hutą prywatną i z własnej inicjatywy zrezygnowała z realizacji Programu.

Huta Kościuszko wydzieliła ze swej struktury całą część produkcyjną tworząc spółkę prawa handlowego o nazwie Huta Królewska.

Huta Stalowa Wola – Zakład Hutniczy podzielił się na trzy spółki z o.o.: HSW – Zakład Kuźnia, HSW – Zakład Metalurgiczny, HSW – Zakład Ciągarnia. Przedsiębiorstwa te, podobnie jak inne spółki wydzielane na bazie majątku hut, zostały utworzone w ramach restrukturyzacji organizacyjnej z optymalnym dla danej działalności zatrudnieniem, dlatego też nie będą objęte współfinansowanymi ze środków publicznych osłonami socjalnymi.

1. STAN KRAJOWEGO HUTNICTWA

Sytuację polskiego hutnictwa przedstawiono na podstawie danych za okres 1998 – 2000.

1.1 RYNEK WYROBÓW HUTNICZYCH

1.1.1 Trendy na światowym i europejskim rynku wyrobów hutniczych

Z analizy danych charakteryzujących światowy przemysł hutniczy i globalny rynek stalowych wyrobów stalowych wynika, że po spadku produkcji i zużycia stali w roku 1998, poprawa koniunktury w roku 1999, wpłynęła również na trendy wzrostowe w roku 2000.

Produkcja stali surowej w świecie w 2000 roku wyniosła 828,5 mln ton i była wyższa o 7,4% w stosunku do roku 1999. Dla Unii Europejskiej jako całości wzrost produkcji stali w tym okresie wyniósł 4,9%. Średniookresowa prognoza na lata 2001 - 2004 przewiduje wzrost globalnej produkcji stali surowej w średniorocznym tempie 1,5%.

Zużycie światowe finalnych wyrobów hutniczych wyniosło w 1999 roku 711 mln ton i wzrosło w stosunku do roku 1998 o 2,3%. Większość tego przyrostu przypada na Chiny i Koreę Południową. W Unii Europejskiej w 1999 roku nastąpił niewielki wzrost zużycia wyrobów stalowych w stosunku do roku 1998, a poprawa koniunktury na rynku stalowym nastąpiła z opóźnieniem w stosunku do rynków wschodnio-azjatyckim. Światowe zużycie jawne finalnych wyrobów hutniczych w roku 2000 wzrosło o około 6% w porównaniu z rokiem 1999, a w roku 2001 prognozowany jest przyrost o 2,3% w stosunku do roku 2000. Duża część tego wzrostu przypadnie na Chiny. W Unii Europejskiej w roku 2000 nastąpił wzrost zużycia wyrobów hutniczych o 4,5% w stosunku do roku 1999. Na rok 2001 prognozowane jest utrzymanie wielkości zużycia jawnego wyrobów hutniczych w UE na wysokim poziomie roku 2000. Dla reszty Europy (tj. poza UE i bez WNP) prognozowany jest znaczny wzrost zużycia wyrobów stalowych w roku 2001, o 5% w stosunku do roku 2000.

Średniookresowa prognoza do roku 2005 sporządzona przez Sekretariat Międzynarodowego Instytutu Żelaza i Stali (IISI) przewiduje dobrą koniunkturę na stalowe wyroby hutnicze.

Średnioroczne przyrosty zużycia wyrobów hutniczych w świecie prognozowane są na poziomie 2,0%, średnie przyrosty zużycia w UE równe 0,8% na rok, a średnie przyrosty zużycia na obszarze Europy poza państwami UE i WNP na poziomie 3,0% rocznie.

Koniunktura cen większości grup asortymentowych wyrobów stalowych w roku 2000 była także korzystna. Po okresie minimum cenowego przypadającego na kwiecień – sierpień 1999 następował ciągły wzrost cen na rynku europejskim i na rynku amerykańskim. Od końca roku 2000 następuje wyhamowanie wzrostowego trendu poziomu cen i zapoczątkowanie spadków, które charakteryzują także pierwsze miesiące roku 2001. Powrót do trendu wzrostowego cen wyrobów hutniczych prognozowany jest w II półroczu 2001 roku.

1.1.2 Krajowy rynek wyrobów hutniczych oraz produkcja i handel zagraniczny

Podstawowe wielkości charakteryzujące produkcję i rynek wyrobów hutniczych w Polsce w latach 1998 – 2000 podano w tablicach 1 – 4 oraz na rys. 1.

Z analizy porównawczej szczegółowych danych charakteryzujących wielkość i strukturę asortymentową produkcji, handlu zagranicznego i zużycia jawnego stalowych wyrobów hutniczych w Polsce w latach 1998 – 2000 wynikają następujące wnioski dotyczące krajowego rynku wyrobów hutniczych.

- **produkcja stali surowej** po dwuletnim okresie spadkowym (odpowiednio o 1,8 i 1,0 mln ton) wzrosła w roku 2000 (w stosunku do roku 1999) z 8,8 do 10,5 mln ton,
- **zużycie jawne wyrobów hutniczych** (bez półwyrobów) wynoszące w 1999 roku 6,3 mln ton, wzrosło w ubiegłym roku o 17,1 % do poziomu 7,3 mln ton,
- **import wyrobów hutniczych** wzrósł w 2000 roku o 8,7% do 2,2 mln ton, a wzrost zużycia nastąpił głównie poprzez 17% wzrost dostaw krajowych,
- **eksportu wyrobów finalnych** wzrósł w 2000 roku o 11% osiągając poziom 2,4 mln ton,
- **pogorszył się jednak wskaźnik *Terms of Trade*¹ w roku 2000**. W porównaniu z rokiem 1999 nastąpił wzrost średniej ceny wyrobów importowanych o 4% (do 530 USD/tonę) oraz spadek średniej ceny jednej tony wyrobów eksportowanych o 7% (do 250 USD/tonę). Na spadek średniej ceny eksportowej znaczny wpływ wywarł wzrost udziału ilościowego półwyrobów w eksporcie, z 27,6% w roku 1999 do 33,5% w roku 2000.

Tablica 1

Wielkość i asortymentowa struktura produkcji, handlu zagranicznego i zużycia jawnego wyrobów hutniczych w Polsce w 1998 roku

Asortyment	Produkcja całkowita tys. ton	Produkcja netto tys. ton	Import tys. ton	Eksport tys. ton	Zużycie jawne tys. ton	Struktura zużycia jawnego
<i>Wyroby płaskie (bez wsadów na rury ze szwem i kształtowniki zamknięte)</i>		2 307,3	1 067,2	379,9	2 994,7	45,5%
<i>Wyroby długie</i>		4 222,7	263,0	1 799,7	2 685,9	40,8%
<i>Rury i kształtowniki zamknięte</i>		621,8	420,4	142,2	900,0	13,7%
Razem wyroby finalne		7 151,8	1 750,6	2 321,8	6 580,6	100,0%
Stal surowa	9 835,3					

Tablica 2

Wielkość i asortymentowa struktura produkcji, handlu zagranicznego i zużycia jawnego wyrobów hutniczych w Polsce w 1999 roku

Asortyment	Produkcja całkowita tys. ton	Produkcja netto tys. ton	Import tys. ton	Eksport tys. ton	Zużycie jawne tys. ton	Struktura zużycia jawnego
<i>Wyroby płaskie (bez wsadów na rury ze szwem i kształtowniki zamknięte)</i>		1 816,5	1 436,9	372,9	2 880,3	46,0%
<i>Wyroby długie</i>		3 931,0	367,6	1 651,9	2 646,6	42,3%
<i>Rury i kształtowniki zamknięte</i>		631,6	243,2	142,1	732,8	11,7%
Razem wyroby finalne		6 379,1	2 047,7	2 166,9	6 259,7	100,0%
Stal surowa	8 794,5					

¹ *Terms of Trade* - stosunek średniej ceny importowej jednej tony wyrobów hutniczych do średniej ceny eksportowej jednej tony tych wyrobów. W latach od 1996 do 2000 wartości współczynnika *Terms of Trade* wynosiły kolejno: 2,6; 2,4; 2,2; 1,9 oraz 2,1.

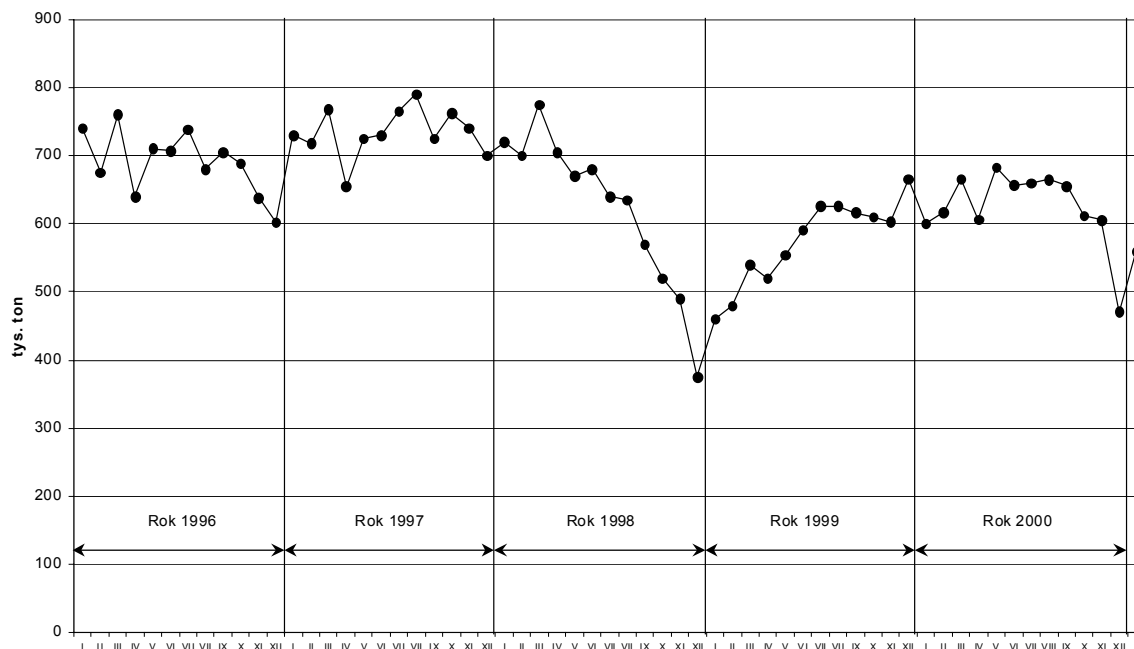
Tablica 3
Wielkość i asortymentowa struktura produkcji, handlu zagranicznego i zużycia jawnego wyrobów hutniczych w Polsce w 2000 roku

Asortyment	Produkcja całkowita tys. ton	Produkcja netto tys. ton	Import tys. ton	Eksport tys. ton	Zużycie jawne tys. ton	Struktura zużycia jawnego
<i>Wyroby płaskie (bez wsadów na rury ze szwem i kształtowniki zamknięte)</i>		2 316,4	1 584,0	488,4	3 412,0	46,5%
<i>Wyroby długie</i>		4 482,7	381,9	1 739,5	3 125,1	42,6%
<i>Rury i kształtowniki zamknięte</i>		715,0	259,0	178,2	795,8	10,9%
Razem wyroby finalne		7 514,1	2 225,0	2 406,1	7 333,0	100%
Stal surowa	10 502,9					

Tablica 4
Porównawcze zestawienie produkcji, handlu zagranicznego i zużycia jawnego wyrobów hutniczych w Polsce w okresie 1998 – 2000

	Lata		
	1998	1999	2000
Produkcja stali surowej, tys. ton	9 835,3	8 794,5	10 502,9
Zmiana wielkości produkcji stali surowej w stosunku do roku poprzedniego	-15,1%	-10,6%	+19,4%
Eksport półwyrobów, tys. ton	783,9	824,6	1 671,5
Zmiana wielkości eksportu półwyrobów w stosunku do roku poprzedniego	-34,6%	+5,2%	+102,7%
Produkcja netto wyrobów hutniczych, tys. ton	7 151,8	6 379,1	7 514,1
Zmiana wielkości produkcji netto wyrobów hutniczych w stosunku do roku poprzedniego	-7,9%	-10,8%	+17,8%
Eksport wyrobów finalnych, tys. ton	2 321,8	2 166,9	2 406,1
Zmiana wielkości eksportu wyrobów finalnych w stosunku do roku poprzedniego	-22,2%	-6,7%	+11,0%
Import wyrobów, tys. ton	1 750,6	2 047,7	2 225,0
Zmiana importu wyrobów w stosunku do roku poprzedniego	+31,9%	+17,0%	+8,7%
Zużycie jawne wyrobów hutniczych, tys. ton	6 580,6	6 259,7	7 333,0
Zmiana zużycia jawnego w stosunku do roku poprzedniego	+7,7%	-4,9%	+17,1%

Rys. 1. Zestawienie wielkości miesięcznej produkcji wyrobów walcowanych na gorąco polskiego hutnictwa w okresie styczeń 1996 - styczeń 2001

1.1.3 Wpływ zewnętrznych producentów z najbliższego otoczenia na polski rynek wyrobów hutniczych

Makroekonomicznym miernikiem wpływu producentów zewnętrznych na rynek krajowy jest udział wyrobów importowanych w zużyciu jawnym wyrobów ogółem.

W tabelicy 5 podano wielkości importu poszczególnych asortymentów wyrobów w latach 1998 – 2000 oraz udziały importu w zużyciu jawnym tych wyrobów. Szczególnie wysokim udziałem w zużyciu jawnym charakteryzował się import blach taśmowych walcowanych na gorąco, blach walcowanych na zimno (niepowlekanych) oraz blach powlekanych. Spowodowane to było przede wszystkim brakiem krajowych zdolności produkcyjnych w tych asortymentach.

Największymi eksporterami wyrobów płaskich do Polski są głównie państwa z najbliższego otoczenia: Słowacja, Niemcy i Ukraina, a także Czechy i Rosja. Znaczący import blach powlekanych pochodził także z państw UE: Francji, Finlandii, Austrii i Szwecji.

Tablica 5

Udział importu poszczególnych asortymentów wyrobów hutniczych w zużyciu jawnym w Polsce w latach 1998 – 2000

Asortyment wyrobów	Lata			Lata		
	1998	1999	2000	1998	1999	2000
	Import, tys. ton			Udział importu w zużyciu jawnym podanego asortymentu, %		
Blachy grube (kwarto)	66,1	82,8	186,1	7,3%	11,0%	19,3%
Blachy taśmowe i taśmy walcowane na gorąco, (łącznie ze wsadem na kształtowniki otwarte, zamknięte i rury ze szwem)	449,9	677,1	640,2	39,0%	57,9%	77,0%
Blachy i taśmy walcowane na zimno (niepowlekane)	196,1	275,5	278,9	28,9%	42,5%	41,8%
Blachy powlekane	355,1	401,5	478,8	48,5%	50,3%	50,4%
<i>w tym: - blachy ocynkowane ogniowo</i>	<i>119,2</i>	<i>128,7</i>	<i>149,6</i>	<i>36,3%</i>	<i>37,9%</i>	<i>36,8%</i>
- blachy ocynkowane elektrolitycznie	18,8	27,0	32,2	20,9%	22,4%	22,2%
- blachy ocynkowane i z innymi powłokami metalicznymi	76,7	84,6	110,6	70,5%	70,6%	75,2%
- blachy powlekane powłokami organicznymi	140,4	161,2	186,9	68,2%	73,8%	74,8%
Wyroby płaskie razem, (łącznie ze wsadem na kształtowniki otwarte, zamknięte i rury ze szwem)	1 067,2	1 436,9	1584,0	30,8%	42,6%	40,1%
Pręty i kształtowniki ciężkie (≥ 80 mm), w tym szyny	49,7	83,9	90,7	6,2%	11,9%	8,6%
Pręty i kształtowniki lekkie (< 80 mm)	110,0	144,4	115,2	18,1%	21,5%	22,4%
Pręty zbrojeniowe	29,6	38,7	56,3	5,0%	6,4%	7,5%
Walcówka, w tym walcówka żebrowana do zbrojenia betonu	73,7	100,6	119,8	10,9%	15,2%	14,7%
Wyroby długie razem	263,0	367,6	381,9	9,8%	13,9%	12,2%
Rury ze szwem i kształtowniki zamknięte	346,6	169,6	184,3	52,1%	32,5%	31,9%
Rury bez szwu	73,8	73,6	74,8	31,4%	34,8%	34,2%
Rury razem	420,4	243,2	259,0	46,7%	33,2%	32,5%
Razem wyroby	1 750,6	2 047,7	2 225,0	26,6%	32,7%	30,3%

Można przewidywać, że w przypadku niezrealizowania rozwoju technologii wytwarzania nowoczesnych wyrobów płaskich, udział importu w zużyciu tych wyrobów będzie się powiększał, co w krótkim okresie czasu wyeliminuje krajowych producentów z dostaw na rynek. W regionie najbliższego otoczenia Polski funkcjonują następujące huty, wytwarzające wyroby płaskie: VSZ Ocel Košice (Słowacja), Nova Hut Ostrava (Czechy) i EKO Stahl (Niemcy). W dalszym otoczeniu znajduje się firma Thyssen-Krupp Stahl oraz huty w Rosji i Ukrainie posiadające znaczne nadwyżki zdolności produkcyjnych nad chłonnością rynków wewnętrznych. Dotychczasowa praktyka wskazuje również stosowanie przez dostawców wyrobów z tych krajów cen konkurencyjnych do cen wyrobów krajowych.

1.1.4 Prognoza zapotrzebowania rynku krajowego na wyroby hutnicze w odniesieniu do ilości i asortymentu, w perspektywie do roku 2010

Prognozy wykonano na podstawie wyników badań bezpośrednich polskiego rynku wyrobów hutniczych w latach 1998 i 1999 oraz na podstawie analizy szczegółowych danych statystycznych, uwzględniając koncepcje rozwoju gospodarczego kraju przyjęte przez Rząd RP.

W stosunku do prognozy przedstawionej w Programie Restrukturyzacji z czerwca 1998 roku przewiduje się zwiększenie udziału wyrobów najwyżej przetworzonych, w tym blach powlekanych, rur ze szwem i kształtowników zamkniętych oraz kształtowników i prętów lekkich. W tabelicy 6 przedstawiono ilościową i asortymentową strukturę wielkości zużycia wyrobów hutniczych w Polsce w latach 1998-2000 oraz zaktualizowaną prognozę zużycia tych wyrobów do roku 2010.

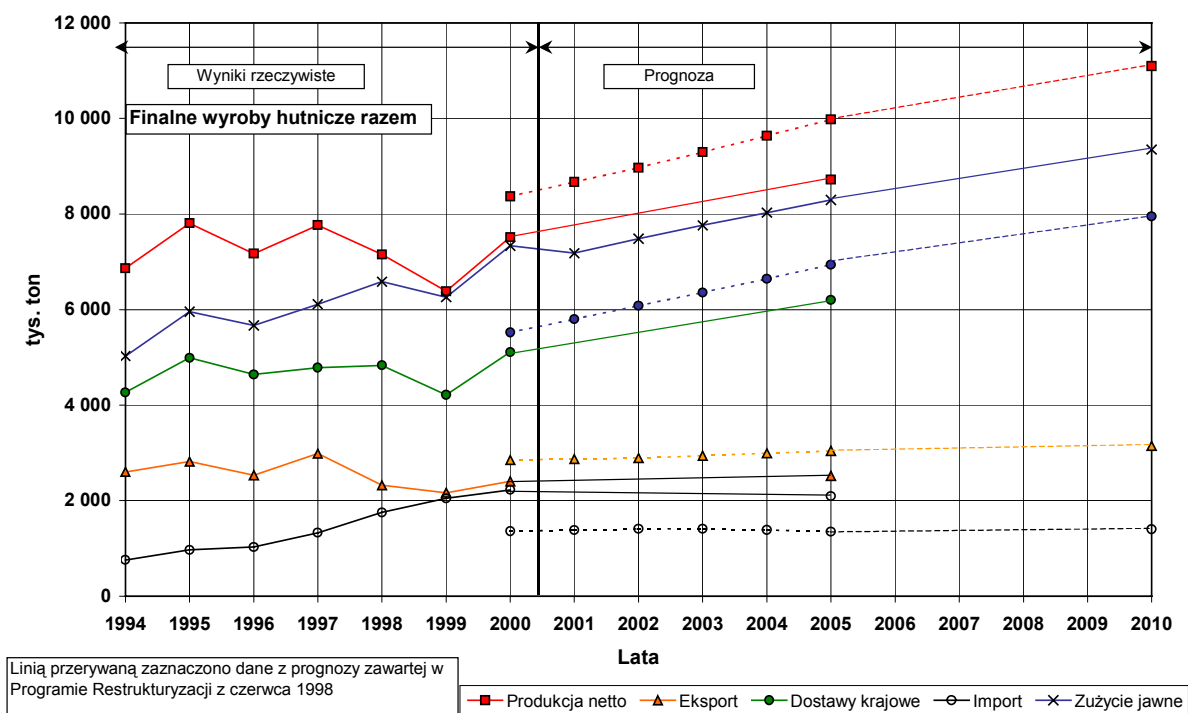
Tablica 6

Struktura i wielkość zużycia wyrobów hutniczych w Polsce w latach 1998 – 2000 oraz zaktualizowana prognoza do roku 2010, tys. ton/rok

Asortyment wyrobów	Zużycie w latach			Prognoza na lata					
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2010
Blachy grube (kwarto)	902	753	964	848	879	907	934	962	1 083
Blachy taśmowe i taśmy walcowane na gorąco łącznie ze wsadem na kształtowniki otwarte	682	680	831	813	852	889	923	957	1 087
<i>Blachy taśmowe i taśmy walcowane na gorąco łącznie ze wsadem na kształtowniki otwarte, rury ze szwem i kształtowniki zamknięte</i>	<i>1 137</i>	<i>1 097</i>	<i>1 365</i>	<i>1 344</i>	<i>1 407</i>	<i>1 479</i>	<i>1 554</i>	<i>1 623</i>	<i>2 047</i>
Blachy i taśmy walcowane na zimno (niepowlekane)	678	648	668	730	750	780	805	832	940
Blachy powlekane	733	799	950	919	1 000	1 070	1 137	1 200	1 478
w tym: - blachy ocynkowane ogniowo	328	340	407	402	432	459	482	504	608
- blachy ocynkowane elektrolitycznie	90	121	145	129	145	160	176	190	239
- blachy ocynowane i z innymi powłokami metalicznymi	109	120	147	132	143	152	161	170	218
- blachy powlekane powłokami organicznymi	206	219	250	256	280	299	318	336	413
Wyroby płaskie razem (bez wsadów na rury ze szwem i kształtowniki zamknięte)	2 995	2 880	3 412	3 310	3 481	3 646	3 799	3 951	4 588
Wyroby płaskie razem (łącznie ze wsadami na rury ze szwem i kształtowniki zamknięte)	3 450	3 297	3 946	3 841	4 036	4 236	4 430	4 617	5 548
Pręty i kształtowniki ciężkie (>=80 mm), w tym szyny	805	703	1 050	925	949	966	981	996	1 018
Pręty i kształtowniki lekkie (<80 mm)	608	673	514	628	642	655	665	675	687
Pręty zbrojeniowe	597	609	747	653	684	711	740	772	939
Walcówka, w tym walcówka żebrzana do zbrojenia betonu	677	662	814	750	780	809	838	866	994
Wyroby długie razem	2 686	2 647	3 125	2 956	3 055	3 141	3 224	3 309	3 638
Rury ze szwem i kształtowniki zamknięte	665	521	577	676	708	736	765	793	902
Rury bez szwu	235	211	219	238	240	240	240	239	218
Rury razem	900	733	796	914	948	976	1 005	1 032	1 120
Razem wyroby	6 581	6 260	7 333	7 180	7 484	7 763	8 028	8 292	9 346

Notowana w ostatnich latach tendencja znacznego przyrostu udziału importu gotowych wyrobów hutniczych w ich zużyciu jawnym w roku 2000 została wyhamowana. W 1998 roku udział ten wynosił 26,6%, w 1999 roku wzrósł do 32,7%, a w roku 2000 zmalał do 30,3%. Prognozuje się, że import gotowych wyrobów hutniczych utrzyma się na poziomie około 2,1 mln ton, co przy ich wzrastającym zużyciu spowoduje stopniowe obniżanie udziału importu w zużyciu jawnym do poziomu około 25% w roku 2005 – rys. 2.

Rys. 2. Rynek wyrobów hutniczych w Polsce w latach 1994 - 2000 i zaktualizowana prognoza do roku 2005 (linia ciągła)

1.2 STAN FINANSOWY HUTNICTWA

Wybrane parametry ekonomiczno-finansowe za rok 2000 dla hut realizujących Program przedstawiono w tablicach 7 i 8.

Tablica 7

Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe za rok 2000 hut objętych Zaktualizowanym Programem z 2001 roku

L.p.	Parametry	tys. zł
1	Przychody z całokształtu działalności	14 851 344
1.1	w tym ze sprzedaży produktów	13 812 000
2	Koszty z całokształtu działalności	15 643 516
3	Saldo strat i zysków nadzwyczajnych	13 275
4	Wynik finansowy (brutto) z całokształtu działalności	-778 898
5	Majątek obrotowy	3 705 574
5.1	w tym: - zapasy ogółem	1 661 558
5.2	- należności i roszczenia	2 145 898
5.2.1	w tym: z tytułu dostaw i usług	1 924 014
5.3	- papiery wartościowe i środki pieniężne	56 786
5.4	- rozliczenia międzyokresowe czynne	64 205
6	Zobowiązania ogółem, w tym	8 642 661
6.1	Zobowiązania długoterminowe	1 631 118
6.1.1	w tym: kredyty bankowe	733 801
6.2	Zobowiązania krótkoterminowe	7 011 543
6.2.2.1	w tym: - kredyty bankowe	1 118 621
6.2.2.2	- z tytułu dostaw i usług	3 796 259
6.2.2.3	- wobec budżetu i ubezpieczeń	1 238 459

Tablica 8

Wyniki ekonomiczno finansowe przemysłu hutnictwa żelaza i stali za 1998, 1999 i 2000 rok, tys. zł.

Rok	Wartość sprzedaży	Wynik finansowy brutto	Zobowiązania krótkoterminowe	Należności	Zapasy	Amortyzacja	Koszty finansowe	Zobowiązania długoterminowe
1998	13 407 869	282 265	4 462 023	1 829 031	1 842 311	664 421	1 023 070	2 028 956
1999	12 062 864	-513 792	6 048 718	2 245 735	1 509 822	685 638	1 159 076	2 301 746
2000	14 851 344	-778 898	7 011 543	2 145 898	1 661 558	667 251	1 373 918	1 631 118

- **Przychody ze sprzedaży produktów i usług** wyniosły w 2000 roku 14,8 mld zł, natomiast łączna wielkość środków potrzebnych na sfinansowanie zobowiązań (8,6 mld zł) pomniejszonych o należności (2,1 mld), wynosząca 6,5 mld zł, stanowi 43,7% wartości sprzedaży.
- **Wynik brutto** w roku 2000 w stosunku do 1999 roku pogorszył się z -0,5 do -0,8 mld zł. Główną przyczyną ujemnego wyniku była strata na działalności finansowej w wysokości ponad 1,5 mld zł.
- **Zobowiązania długoterminowe** wyniosły na koniec 2000 roku 1,6 mld zł, a **zobowiązania krótkoterminowe** ponad 7,0 mld zł. W strukturze zobowiązań długoterminowych przeważają kredyty bankowe (0,7 mld zł), a w krótkoterminowych przeważały zobowiązania z tytułu dostaw i usług (3,8 mld zł).
- **Zobowiązania** całego sektora wobec instytucji **publiczno-prawnych** na koniec 2000 roku wynoszą ponad 1,2 mld zł, co stanowi około 14% wszystkich zobowiązań hutnictwa. Około 37% tych zobowiązań to zobowiązania wobec ZUS-u. W przeważającej części zobowiązania wobec instytucji publiczno-prawnych to zobowiązania przeterminowane (około 71%).

Łącznie w latach 1998 – 2000 na **inwestycje** w sektorze wydatkowano 2,3 mld. zł (tabl. 14). Ze względu na bardzo trudną sytuację finansową sektora wydatki inwestycyjne w tych latach wynosiły odpowiednio 80%, 33% i 25% zaplanowanych wartości, w wyniku czego proces realizacji programów inwestycyjnych w sektorze został prawie zatrzymany.

W spółkach ze 100% lub większościovym udziałem Skarbu Państwa w 2000 roku zobowiązania długoterminowe wynoszą prawie 1 mld zł (61% łącznych zobowiązań długoterminowych), natomiast zobowiązania krótkoterminowe tych spółek, wynoszące 4,8 mld zł, stanowiły 69% wszystkich zobowiązań krótkoterminowych.

W tablicach 9, 10 i 11 przedstawiono strukturę zobowiązań i należności hut objętych Programem.

Tablica 9
Struktura zobowiązań hut objętych Programem, stan na 31.12.2000, tys. zł

	Zobowiązania długoterminowe	w tym:		Zobowiązania krótkoterminowe	w tym:				
		Kredyty bankowe długoterminowe	Pożyczki, obligacje i inne papiery wartościowe		Kredyty bankowe krótkoterminowe	Zobowiązania wobec instytucji publiczno-prawnych	w tym przeterminowane	Pożyczki, obligacje i papiery wartościowe	Zagrożone spłaty kredytów
Razem Huty	1 631 118	733 801	603 206	7 011 543	1 118 621	1 238 459	880 362	671 945	267 145

Tablica 9 c.d.
Struktura zobowiązań hut objętych Programem, stan na 31.12.2000, tys. zł

	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	w tym:						Zobowiązania ogółem	w tym:
		Wobec innych hut objętych programem	Wobec PKP	Wobec dostawców energii	Wobec dostawców koksu	Wobec dostawców gazu	Wobec dostawców węgla kamiennego		Przeterminowane wg stanu na 31.12.2000
Razem Huty	3 796 259	332 733	516 601	398 353	100 581	115 653	118 858	8 642 661	3 666 693

Tablica 10
Struktura zadłużenia wobec instytucji publiczno-prawnych, stan na 31.12.2000, tys. zł

	ZUS		w tym:				Podatek od nieruchomości		Podatek od użytkowania terenu		Podatek dochodowy od osób fizycznych	
			składki płacone przez pracowników		składki płacone przez pracodawców							
	Bieżące	Przeterminowane	Bieżące	Przeterminowane	Bieżące	Przeterminowane	Bieżące	Przeterminowane	Bieżące	Przeterminowane	Bieżące	Przeterminowane
Razem Huty	79 970	469 460	27 615	50 241	33 586	389 553	18 413	62 908	3 341	8 127	17 374	8 199

Tablica 10 c.d.
Struktura zadłużenia wobec instytucji publiczno-prawnych, stan na 31.12.2000, tys. zł

	Ochrona środowiska		PFRON		Podatek VAT		Odsetki wobec instytucji publiczno-prawnych		Razem wobec budżetu i ubezpieczeń		Razem		Razem Huty
	Bieżące	Przeterminowane	Bieżące	Przeterminowane	Bieżące	Przeterminowane	Bieżące	Przeterminowane	Bieżące	Przeterminowane	Bieżące	Przeterminowane	
Razem Huty	90 210	256 317	964	17 265	19 720	36 951	128 104	323 426	266 923	585 645	358 097	880 362	1 238 459

Tablica 11

Zobowiązania oraz należności i roszczenia hut objętych Programem, stan na 31.12.2000, tys. zł

Wyszczególnienie	Zaległości przeterminowane									Nieprze-termino- wane	Łącznie
	na dzień 31.12.2000			w tym powstałe w okresie:							
	Razem	w tym:		do 31.12.1998		1.01. do 31.12. 1999		1.01. do 31.12. 2000			
	łącznie	kwota	odsetki	kwota	odsetki	kwota	odsetki	kwota	odsetki		
a	b=(c+d)	c=(e+g+i)	d=(f+h+k)	e	f	g	h	i	k	l	m=(b+l)
Zobowiązania ogółem, w tym:	3 666 693,2	3 144 323,5	522 369,7	231 601,2	207 288,2	370 905,1	105 842,7	2 541 817,2	209 238,8	4 975 967,6	8 642 660,8
Zobowiązania długoterminowe, w tym:	1 151,4	1 151,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 151,4	0,0	1 629 966,4	1 631 117,8
kredyty bankowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	733 801,3	733 801,3
wartość zobowiązań zagrożona przekwalifikowaniem na zobowiązania krótkoterminowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10 020,0	10 020,0
pożyczki z NFOS	335,0	335,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	335,0	0,0	52 589,3	52 924,3
pożyczki z WFOS	816,4	816,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	816,4	0,0	37 515,6	38 332,0
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	3 665 541,8	3 143 172,1	522 369,7	231 601,2	207 288,2	370 905,1	105 842,7	2 540 665,8	209 238,8	3 346 001,2	7 011 543,0
kredyty bankowe	244 843,8	213 037,3	31 806,5	0,0	0,0	0,0	581,1	213 037,3	31 225,4	873 776,8	1 118 620,6
pożyczki	77 442,4	61 713,6	15 728,8	1 931,0	299,5	1 807,7	2 186,8	57 974,9	13 242,5	594 502,9	671 945,3
zobowiązania z tytułu dostaw i usług, w tym:	2 319 107,3	2 175 698,1	143 409,2	62 024,3	5 120,9	218 681,5	25 157,4	1 894 992,3	113 130,9	1 477 151,9	3 796 259,2
wobec innych hut objętych Programem	172 516,0	158 748,4	13 767,6	8 784,8	465,1	30 551,6	3 785,9	119 412,0	9 516,6	160 216,8	332 732,8
wobec PKP	403 482,7	380 794,0	22 688,7	96,7	32,9	81 063,2	380,6	299 634,1	22 275,2	113 118,1	516 600,8
wobec dostawców energii elektrycznej	326 284,1	316 148,5	10 135,6	2 458,7	1 344,6	36 727,1	3 793,3	276 962,7	4 997,7	72 069,0	398 353,1
wobec dostawców koksu	79 645,6	79 538,9	106,7	0,0	0,0	0,0	0,0	79 538,9	106,7	20 935,5	100 581,1
wobec dostawców gazu	88 218,5	76 938,8	11 279,7	2 643,2	594,7	0,0	2 723,8	74 295,6	7 961,2	27 434,8	115 653,3
wobec dostawców węgla kamiennego	72 119,0	60 194,9	11 924,1	4 089,0	1 243,9	12 595,3	2 633,8	43 510,6	8 046,4	46 739,2	118 858,2
Zobowiązania wobec ZUS, w tym:	466 141,6	258 697,1	207 444,5	113 346,7	157 875,0	63 091,4	32 055,0	82 259,0	17 514,5	79 970,3	546 111,9
składki płacone przez pracowników, w tym:	49 025,1	32 213,9	16 811,2	0,0	0,0	16 588,7	11 467,3	15 625,2	5 343,9	27 614,9	76 640,0
składka emerytalna	12 184,5	8 882,0	3 302,5	0,0	0,0	4 394,4	2 350,3	4 487,6	952,2	13 243,4	25 427,9
składka rentowa	8 366,6	6 116,2	2 250,4	0,0	0,0	2 976,0	1 593,3	3 140,2	657,1	8 807,1	17 173,7
składka chorobowa	3 202,4	2 333,3	869,1	0,0	0,0	1 154,0	619,1	1 179,3	250,0	3 145,4	6 347,8
składki płacone przez pracodawców, w tym:	387 449,7	208 284,5	179 165,2	110 662,1	154 580,2	39 462,8	15 656,3	58 159,6	8 928,7	33 585,7	421 035,4
składka emerytalna	56 853,8	36 431,3	20 422,5	15 302,6	15 805,4	7 150,9	2 523,9	13 977,8	2 093,2	12 165,3	69 019,1
składka rentowa	18 533,8	15 455,7	3 078,1	0,0	0,0	4 421,1	1 579,8	11 034,6	1 498,3	8 979,2	27 513,0
składka wypadkowa	5 233,4	4 330,7	902,7	0,0	0,0	1 437,0	508,2	2 893,7	394,5	2 260,0	7 493,4
Fundusz Pracy	21 507,3	14 300,6	7 206,7	3 704,8	4 348,5	3 797,5	1 806,2	6 798,3	1 052,0	3 835,3	25 342,6
FGŚP	4 245,3	4 125,4	119,9	51,0	52,7	44,9	16,1	4 029,5	51,1	3 753,2	7 998,5
Fundusz Ubezpieczeń Zdrowotnych	16 129,0	10 070,4	6 058,6	0,0	0,0	4 981,9	3 997,7	5 088,5	2 060,9	9 723,8	25 852,8
Zobowiązania wobec ochrony środowiska, w tym:	255 165,3	156 220,1	98 945,2	33 931,0	41 046,9	75 275,2	41 849,3	47 013,9	16 049,0	310,0	255 475,3
Pożyczki z NFOS	17 769,0	10 721,2	7 047,8	0,0	0,0	0,0	0,0	10 721,2	7 047,8	35 000,0	52 769,0
Pożyczki z WFOS	581,3	0,0	581,3	0,0	0,0	0,0	82,4	0,0	498,9	1 245,7	1 827,0
Oplaty za korzystanie ze środowiska	252 976,7	154 031,5	98 945,2	33 931,0	41 046,9	74 993,5	41 849,3	45 107,0	16 049,0	246,4	253 223,1
Kary za ponadnormatywne wykorzystanie środowiska	1 467,4	1 467,4	0,0	0,0	0,0	281,7	0,0	1 185,7	0,0	0,0	1 467,4
Należności, w tym:	687 868,2	607 290,5	80 577,7	65 246,9	15 908,5	90 768,8	23 608,3	451 274,8	41 060,9	1 381 543,6	2 069 411,8
Z tytułu dostaw i usług, w tym:	762 070,3	681 492,6	80 577,7	64 603,2	15 908,5	90 608,2	23 608,3	526 281,2	41 060,9	1 091 864,9	1 853 935,2
Od innych hut objętych Programem	227 016,0	198 684,9	28 331,1	4 559,8	2 608,7	20 596,9	8 419,0	173 528,2	17 303,4	109 609,6	336 625,6

W oparciu o wyniki za lata 1998, 1999 i I połowy 2000 roku dokonano oceny stanu zaawansowania wdrażania programu restrukturyzacji w poszczególnych hutach. Przedmiotem oceny były zagadnienia związane z:

- postępowaniem procesów restrukturyzacji organizacyjnej, zmian stanu własnościowego i restrukturyzacji zatrudnienia,
- wielkością produkcji towarowej, dostaw rynkowych, udziału w rynku krajowym, stopniem wykorzystania zdolności produkcyjnych, nowoczesnością oraz jakością wytwarzanych wyrobów,
- sytuacją ekonomiczno-finansową,
- realizacją programu inwestycyjnego.

Analizowano również asortyment wytwarzanych wyrobów, ich sprzedaż, eksport, udział w rynku i stopień wykorzystania zdolności produkcyjnych, a także nowoczesność i jakość wyrobów. Bardzo dokładnie zbadano sytuację ekonomiczno-finansową hut. Szczególnie dokładnie zbadano stan i strukturę zobowiązań hut, w tym wobec instytucji budżetowych i para budżetowych.

Dokonana ocena posłużyła do postawienia diagnozy obecnego stanu poszczególnych hut. W diagnozie uwzględniono największe zagrożenia i najważniejsze zadania do zrealizowania oraz dokonano oceny obecnej sytuacji w czterostopniowej skali ocen:

- sytuacja dobra, z perspektywą rozwoju,
- sytuacja słaba, z perspektywą poprawy,
- sytuacja zła, z możliwością naprawy,
- sytuacja zła, bez możliwości naprawy.

Dla każdej ocenianej huty podano wnioski końcowe:

- zdolna do funkcjonowania,
- niezdolna do funkcjonowania,
- warunkowa upadłość,
- likwidacja.

W tablicy 12 przedstawiono zbiorcze wyniki diagnoz w odniesieniu do hut objętych Zaktualizowanym Programem z 2001 roku. Trwają prace nad aktualizacją diagnozy.

Tablica 12
Zbiorcze wyniki diagnoz hut

Ocena sytuacji	Liczba hut	Udział zdolności MMP wyrobów walcowanych na gorąco i przetwórstwa hutniczego w zdolnościach MMP hut objętych Zaktualizowanym Programem z 2001 roku, %
Dobra, z perspektywą rozwoju	1	3,4%
Słaba, z perspektywą poprawy	6	63,3%
Zła, z możliwością naprawy	9	30,3%
Zła, bez możliwości naprawy	4	3,0%

Dla większości hut możliwe było określenie następujących wskaźników „viability”²:

- *A* – stopa zysku operacyjnego (stosunek sumy zysku operacyjnego i amortyzacji do przychodów ze sprzedaży wyrobów),
Kryterium min. 10% dla hut niezintegrowanych; min. 13,5% dla hut zintegrowanych;
- *B* – poziom amortyzacji (stosunek amortyzacji do przychodów ze sprzedaży wyrobów),
Kryterium min. 5% huty niezintegrowane; min. 7% huty zintegrowane;
- *C* – udział kosztów finansowych w wartości sprzedaży (stosunek kosztów finansowych do przychodów ze sprzedaży wyrobów),
Kryterium min. 3,5%; przy jednoczesnym spełnieniu kryteriów A, B i D;
- *D* – minimalny zwrot kapitału własnego (stosunek zysku operacyjnego do przychodów ze sprzedaży),
Kryterium min. 1,5%.

Warunkiem uzyskania „viability” jest jednoczesne spełnienie wszystkich wymienionych kryteriów, a bliskie spełnienia kryteriów są huty:

- Cedler,
- Florian,
- Sendzimira,
- Zawiercie.

1.3 OCHRONA ŚRODOWISKA

Miernikiem uciążliwości oddziaływania hut na środowisko naturalne jest wielkość emisji pyłów i gazów, zrzutu ścieków oraz ilości wytworzonych odpadów stałych. W tabelicy 13 przedstawiono wielkość emisji pyłów i gazów, zrzutu ścieków oraz ilości wytworzonych odpadów stałych w latach 1998 i 2000 oraz prognozę na rok 2005.

Tablica 13

Emisja pyłów i gazów, zrzut ścieków i ilość wytworzonych odpadów stałych w latach 1998 i 2000 oraz prognoza na rok 2005

Substancja	Emisja w latach		Prognoza na rok
	1998*	2000**	2005**
Pyły, tony	37 756	10 788	8 500
Gazy, tony	9 725 990	7 564 779	7 500 00
Zanieczyszczenia toksyczne, kg	3 244 551	1 152 215	1 000 000
Ścieki, tys. m ³	33 876	17 758	13 000
Odpady stałe, tys. ton	1 950	3 083	3 000

*) Dla hut objętych Programem z 1998 roku.

**) Dla hut objętych Zaktualizowanym Programem z 2001 roku.

Emisja pyłów i gazów w znacznej mierze pochodzi z siłowni hut. Proponowana w Programie konsolidacja spowoduje wyłączenie i przejęcie w wyniku restrukturyzacji finansowej i majątkowej siłowni przez energetykę. Zaplanowany do tej pory program modernizacyjny w siłowniach, prowadzący do obniżenia emisji pyłów i gazów, powinien zostać zrealizowany przez nowych właścicieli.

² Wskaźniki „viability” - zbiór kryteriów warunkujących zdolność podmiotu „do funkcjonowania” w warunkach wolnorynkowych.

Należy stwierdzić, że obniżenie negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne zostało przez huty dokonane w latach 1998-2000, kiedy nastąpił zdecydowany spadek emisji pyłów i gazów oraz zrzutu ścieków.

Pomiędzy rokiem 2000 a 2005, w hutach objętych Zaktualizowanym Programem z 2001 roku, prognozuje się:

- obniżenie emisji pyłów o 20%,
- utrzymanie poziomu emisji gazów na praktycznie niezmiennym poziomie,
- obniżenie emisji substancji toksycznych o 13 %,
- obniżenie zrzutu ścieków o 20%,
- utrzymanie ilości wytworzonych odpadów stałych; Program przewiduje zwiększenie zakresu recyklingu, zarówno odpadów wytwarzanych jak i znajdujących się na składowiskach, w stopniu pozwalającym na wydatne zmniejszenie ilości odpadów oraz powierzchni składowisk.

Na skutek prowadzonych działań zmniejszających negatywny wpływ na środowisko naturalne do końca 2000 roku Świadectwa Czystszej Produkcji otrzymały huty: Andrzej, Bankowa, Batory, Buczek, Częstochowa, Ferrum, Florian, Kościuszko, L.W., Łabędy, Łaziska, Małapanew, Sendzimira.

Niezależnie od powyższego huty, prowadzą skuteczne działania związane z uzyskaniem certyfikatu ISO-14000, który reguluje zarządzaniem ochrony środowiska. Do końca 2000 roku normę tę wdrożyły huty:

- Bankowa (rok 1999),
- Batory (rok 2000),
- Buczek (rok 2000),
- Częstochowa (rok 1996),
- Ferrum (rok 2000),
- Ostrowiec (rok 1998).

Natomiast huty: Andrzej, Cedler, Florian, Jedność, Katowice, Kościuszko, L.W., Łaziska, Małapanew, Pokój oraz Sendzimira, prowadzą prace przygotowawcze do wdrożenia tej normy.

Trwają prace legislacyjne nad ustawą „Prawo ochrony środowiska”. Ustawa w sposób kompleksowy regulować będzie wszystkie zagadnienia związane z ochroną środowiska naturalnego. Sektor hutnictwa żelaza i stali będzie się w pełni wpisywać we wszelkie, przewidziane ustawą, działania. Polityka ekologiczna w Polsce zakłada zmniejszenie zużycia wody przemysłowej oraz energo- i materiałochłonności produkcji, w tym również hutniczej, co ograniczy tempo zużywania zasobów mineralnych oraz wytwarzania zanieczyszczeń. Przewiduje się również wprowadzanie technologii mało- i bezodpadowych, a także zamkniętych obiegów wody, przemysłowe wykorzystanie odpadów oraz hermetyzację procesów produkcyjnych. Hutnictwo żelaza i stali wpisuje się we wszystkie wymienione działania, sprzyjające zmniejszeniu oddziaływania na środowisko naturalne.

W hutach objętych Programem zrealizowano szereg inwestycji i modernizacji typowo proekologicznych, jak również technologicznych, mających istotne znaczenie w emisji zanieczyszczeń do środowiska. Przykładowo są to:

- modernizacja walcowni w Hucie Andrzej,
- modernizacja układów odpylania pieców łukowych w Hucie Batory,
- modernizacja wytrawialni taśm w Hucie Cedler,
- modernizacja linii ocynkowania ogniowego w Hucie Florian,
- zakończenie budowy baterii wielkokomorowej w Hucie Sendzimira.

Planowane do wykonania inwestycje modernizacyjno – technologiczne posiadają charakter proekologiczny zmniejszający, na skutek wprowadzenia nowoczesnych technologii, w sposób istotny negatywne oddziaływanie na środowisko naturalne.

1.4 STAN REALIZACJI INWESTYCJI

W Programie Restrukturyzacji z czerwca 1998 roku na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w sektorze zaplanowano kwotę 9,1 mld zł.

W tabelicy 14 przedstawiono wielkość wydatków inwestycyjnych w hutach w latach 1998 – 2000.

Tablica 14

Nakłady inwestycyjne w hutach objętych Programem w latach 1998 – 2000

	Rok 1998			Rok 1999			Rok 2000		
	Planowane w Programie z 30.06.1998, tys. zł	Poniesione, tys. zł	Stopień realizacji, %	Planowane w Programie z 30.06.1998, tys. zł	Poniesione, tys. zł	Stopień realizacji, %	Planowane w Programie z 30.06.1998, tys. zł	Poniesione, tys. zł	Stopień realizacji, %
RAZEM HUTY	1 286 296	1 036 044	80,5%	2 107 541	697 248	33,1%	2 190 595	545 398	24,9%

Najważniejszymi inwestycjami zrealizowanymi do roku 2000 były:

- modernizacja rurowni w Hucie Andrzej,
- budowa walcowni wieloliniowej w Hucie Baildon,
- budowa linii do zgrzewania rur w Hucie Buczek,
- modernizacja wytrawialni taśm w Hucie Cedler,
- budowa konwertora elektrycznego w Hucie Częstochowa,
- budowa linii zgrzewania rur w Hucie Ferrum,
- modernizacja linii ocynkowania ogniowego w Hucie Florian,
- modernizacja wielkiego pieca w Hucie Katowice,
- modernizacja maszyny COS w Hucie Ostrowiec,
- modernizacja walcowni prętów w Hucie Ostrowiec,
- dokończenie budowy baterii wielkokomorowej z suchym gaszeniem koksu w Hucie Sendzimira,
- budowa walcowni prętów w Hucie Zawiercie.

1.5 ZDOLNOŚCI PRODUKCYJNE MMP ORAZ STOPIEŃ ICH WYKORZYSTANIA

Wykorzystanie zdolności produkcyjnych MMP* nie jest wystarczająco duże. Przyjmuje się, że właściwy minimalny poziom wykorzystania zdolności MMP wynosi 70%. W 2000 roku wykorzystanie zdolności produkcyjnych MMP, w hutach objętych Zaktualizowanym Programem z 2001 roku, powyżej 70% wyniosło dla następujących asortymentów półwyrobów i wyrobów:

- stali surowej,
- blach grubych walcowanych w arkuszach
- blach taśmowych walcowanych na gorąco,
- blach ocynkowanych ogniowo,
- blach powlekanych organicznie,
- kształtowników lekkich i średnich,
- prętów zbrojeniowych,
- walcówki,
- kształtowników zamkniętych,
- blach walcowanych na zimno,
- rur bez szwu,
- rur ze szwem.

Niewystarczające wykorzystanie zdolności produkcyjnych MMP, tj. poniżej 70%, wyniosło w 2000 roku dla:

- taśm walcowanych na gorąco,
- taśm walcowanych na zimno,
- blach ocynkowanych elektrolitycznie,
- blach ocynowanych,
- kształtowników i prętów ciężkich,
- prętów lekkich i średnich (bez prętów zbrojeniowych).

W tabelicy 15 przedstawiono planowany stan zdolności produkcyjnych MMP w roku 2005, według Programu z czerwca 1998 roku i według Zaktualizowanego Programu z 2001 roku.

* MMP – (Maksymalna Możliwa Produkcja) jest miernikiem rzeczywistych zdolności produkcyjnych i stanowi maksymalną produkcję, która może być osiągnięta w ciągu roku w normalnych warunkach pracy, przy uwzględnieniu napraw, konserwacji oraz dni wolnych od pracy, przy użyciu wyposażenia dostępnego na początku roku, uwzględniając dodatkową produkcję z wyposażenia, które wejdzie do eksploatacji oraz uwzględniając zmniejszenie produkcji wynikające z wyłączeń.

Tablica 15

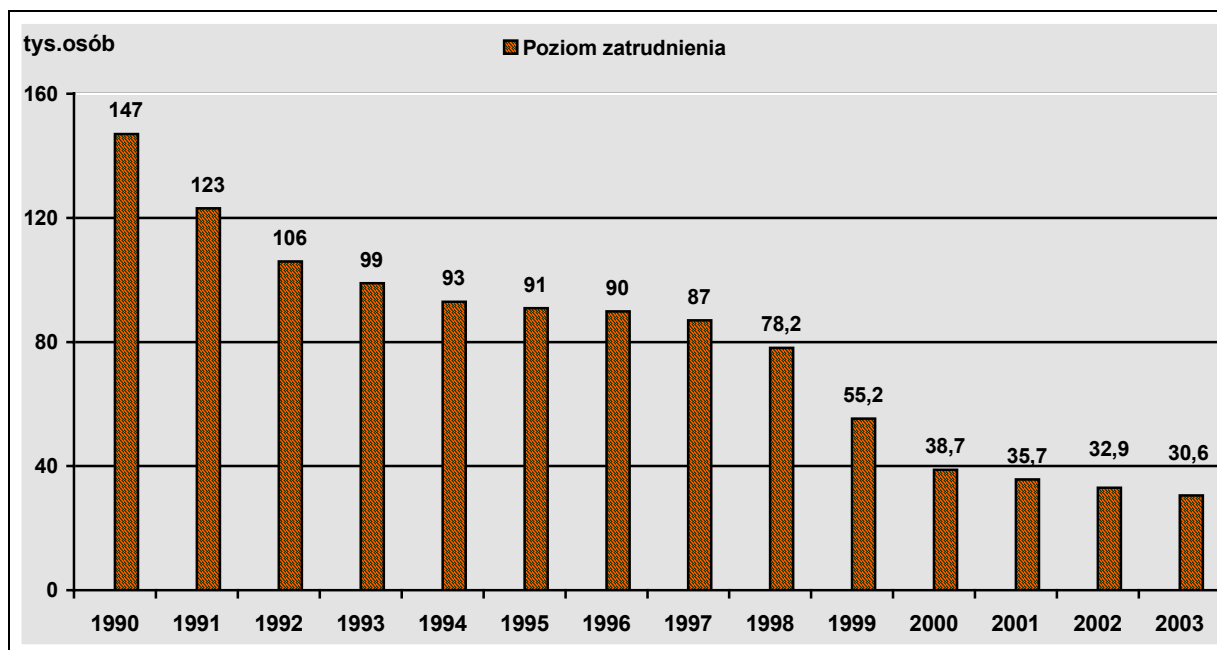
Planowany stan zdolności produkcyjnych MMP w roku 2005, według Programu z czerwca 1998 roku oraz według Zaktualizowanego Programu z 2001 roku.

Asortyment	Planowane zdolności produkcyjne MMP w roku 2005 według Programu z czerwca 1998 roku, tys. ton	Planowane zdolności produkcyjne MMP w roku 2005 według Programu - Aktualizacja 2001, tys. ton	Zmiany planowanych na rok 2005 zdolności produkcyjnych MMP %
Stal surowa	13 243	11 600	-1 643
Blachy grube walcowane w arkuszach	1 055	735	-320
Blachy taśmowe walcowane na gorąco	4 496	2 522	-1 974
Blachy i taśmy walcowane na zimno	2 145	1 706	-439
Blachy ocynkowane ogniowo	600	422	-178
Blachy ocynkowane elektrolitycznie	200	200	0
Blachy ocynowane	150	100	-50
Blachy powlekane organicznie	170	160	-10
Kształtowniki i pręty ciężkie (≥ 80 mm)	2 515	2 512	-3
Kształtowniki i pręty lekkie i średnie (< 80 mm)	801	723	-78
Pręty zbrojeniowe	1 085	1 024	-61
Walcówka, w tym walcówka do zbrojenia betonu	1 288	1 201	-87
Rury bez szwu	383	136	-247
Rury ze szwem i kształtowniki zamknięte	689	559	-130

1.6 RESTRUKTURYZACJA ZATRUDNIENIA

Restrukturyzacja zatrudnienia jest jednym z największych osiągnięć „Programu”.

U progu lat 90-tych polskie hutnictwo dysponowało zróżnicowanymi zdolnościami wytwórczymi wykraczającymi poza produkcję hutniczą oraz nadmiernie rozbudowanym zatrudnieniem sięgającym 150 tys. osób. W wyniku działań dostosowujących potencjał wytwórczy do potrzeb i form gospodarki rynkowej ograniczono zakres działalności pozahutniczej i zmniejszono poziom zatrudnienia do 78 tys. osób w 1998 roku. W wyniku wdrożenia restrukturyzacji zatrudnienia, według szacunków zarządów hut, planuje się zmniejszenie poziomu zatrudnienia do około 30,6 tys. pracowników w 2003 r. (rysunek 3). Największa zmiana ilościowa nastąpiła w latach 1999 –2000, tj. gdy wszedł w życie „Hutniczy Pakiet Socjalny (HPS)” podpisany 7 stycznia 1999 roku przez przedstawicieli strony rządowej, pracodawców oraz związków zawodowych funkcjonujących w sektorze.

Rys. 3. Zmiany zatrudnienia w hutnictwie w latach 1990-2003

Zgodnie z HPS wydane zostały stosowne rozporządzenia wykonawcze, w oparciu o które:

- **skrócono** okres uprawniający do świadczenia przedemerytalnego i podwyższono jego wysokość do kwoty emerytury określonej w decyzji organu ZUS dla pracowników wymienionych zakładów hutniczych zwalnianych z przyczyn dotyczących zakładów pracy,
- **przeznaczono** środki budżetowe, w części której dysponentem jest minister właściwy do spraw gospodarki na dofinansowanie:
 - odpraw ustawowych i nagród jubileuszowych, wypłacanych pracownikom zwalnianym z przyczyn zakładu pracy, przechodzącym na zasiłki albo świadczenia przedemerytalne,
 - jednorazowych odpraw bezwarunkowych wypłacanych pracownikom zatrudnionym szczególnych stanowiskach lub w szczególnym charakterze,
 - świadczeń na przekwalifikowanie (kontraktu szkoleniowego) oraz związanych z tym świadczeniem jednorazowych odpraw warunkowych.

Pracownicy korzystający z kontraktów szkoleniowych zostali objęci szkoleniami oraz doradztwem zawodowym, finansowanym ze środków zewnętrznych.

W hutach objętych Programem restrukturyzacji **poziom zatrudnienia zmniejszył się w 1999 r. o 24,5 tys. osób do 55,2 tys. osób**. Główną formą redukcji zatrudnienia były wydzielenia pracowników do spółek, które objęły 11,4 tys. osób.

W zakresie osłon socjalnych w ramach Hutniczego Pakietu Socjalnego (HPS) zwolnienia objęły ok. 7,3 tys. osób, w tym:

- na świadczenia przedemerytalne 5,6 tys. osób,
- na zasiłki przedemerytalne 0,5 tys. osób,
- na odprawy bezwarunkowe 1,2 tys. osób.

Huty zwolniły poza HPS-em 4,4 tys. osób, a dodatkowo 1,4 tys. osób przeszło na emerytury i renty.

Łączne koszty redukcji zatrudnienia wyniosły 144,4 mln zł, w tym:

- odprawy z tytułu przejścia na świadczenia i zasiłki przedemerytalne	64,0 mln zł,
- odprawy bezwarunkowe	34,8 mln zł,
- kontrakty szkoleniowe	0,1 mln zł,
- zwolnienia nie objęte HPS-em	45,5 mln zł.

Dotacja budżetowa Ministra Gospodarki do osłon socjalnych restrukturyzacji zatrudnienia wyniosła 40 mln zł, przy czym w 1999 r. wypłacono 39 mln zł, a pozostały 1 mln zł w I kw. 2000 r. Struktura dotacji była następująca:

- odprawy z tytułu zwolnień na świadczenia i zasiłki przedemerytalne	22,7 mln zł,
- odprawy bezwarunkowe	17,1 mln zł,
- kontrakty szkoleniowe	0,2 mln zł.

Koszt realizacji Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 kwietnia 1999 r. w sprawie ustalenia świadczeń przedemerytalnych dla osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy z podmiotów gospodarki narodowej objętych programem restrukturyzacji przemysłu hutnictwa żelaza i stali w Polsce (Dz. U. Nr 36, poz. 341) spowodował dodatkowe obciążenie budżetu państwa na kwotę 28 mln zł stanowiących sumę wypłacanych dla około 5,6 tys. osób comiesięcznych świadczeń przedemerytalnych.

W hutach objętych Programem poziom zatrudnienia w 2000 r. zmniejszył się o dalsze 18 tys. osób. Wydzielenia do spółek objęły 8,8 tys. pracowników, a przejścia na emerytury i renty 0,6 tys. osób.

W zakresie HPS zwolnienia objęły 5,6 tys. osób, w tym:

- na świadczenia przedemerytalne	2,6 tys. osób,
- na zasiłki przedemerytalne	1,1 tys. osób,
- na odprawy bezwarunkowe	1,6 tys. osób,
- kontrakty szkoleniowe rozpoczęło	0,6 tys. osób,
- z tego z odpraw skorzystało	0,3 tys. osób.

Inne zwolnienia poza HPS-em objęły około 3,0 tys. osób.

Ocenia się, że łączne koszty osłon socjalnych redukcji zatrudnienia wyniosą około 200 mln zł, w tym dotacja budżetowa Ministra Gospodarki przeznaczona została na dofinansowanie:

• odpraw z tytułu zwolnień na świadczenia i zasiłki przedemerytalne	10,3 mln zł,
• nagród jubileuszowych	1,5 mln zł,
• jednorazowych odpraw bezwarunkowych	21,4 mln zł,
• kontraktów szkoleniowych i odpraw warunkowych	1,5 mln zł.

Ograniczone możliwości finansowe hut nie pozwoliły na pełne wykorzystanie kwoty przewidzianej w budżecie 2000 r. na ten cel.

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2000 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2000 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz. U. Nr 111, poz. 1179) kwotę w wysokości 2,5 mln zł przeniesiono do wykorzystania w I półroczu 2001 r.

Szacuje się również, że koszt comiesięcznych świadczeń przedemerytalnych spowodował dodatkowe obciążenie budżetu państwa w 2000 r. na kwotę około 90 mln zł.

Niezależnie od powyższego, w 2000 r. proces restrukturyzacji zatrudnienia sektora stalowego dofinansowano kwotą 11,0 mln zł uzyskaną ze środków pomocowych PHARE, i przeznaczoną na współfinansowanie aktywnych form pomocy udzielanej pośrednio i bezpośrednio zwalnianym pracownikom hut poprzez:

- fundusze pożyczkowe oraz dopłaty do oprocentowania kredytów udzielanych na tworzenie nowych miejsc pracy,
- refundacje składek ZUS,
- usługi doradcze dla rozpoczynających samodzielną działalność gospodarczą,
- doradztwo zawodowe i finansowanie kosztów związanych z przekwalifikowaniami i kontraktami szkoleniowymi.

Szacuje się, że w wyniku dalszej restrukturyzacji zatrudnienia połączonej z jej racjonalizacją stan zatrudnienia w hutach objętych programem zmniejszy się o około 8 tys. osób, z tym że:

- na zasiłki i emerytury przejdzie około 15%,
- na zasiłki i świadczenia przedemerytalne około 20%,
- kontraktami szkoleniowymi objętych winno być około 37%,
- w spółkach tworzonych na majątku hut zatrudnienie znajdzie blisko 20%,
- zwolnionych z przyczyn nie ujętych w HPS będzie około 8%.

1.7 ZMIANY ORGANIZACYJNE I POSTĘP PRYWATYZACJI

Przekształcenia organizacyjne polskich hut dokonują się na zasadach:

- outsourcingu polegającego na wydzieleniu ze struktury organizacyjnej hut działalności pozahutniczej i usług; system ten stosowany jest w większości krajowych hut,
- reengineeringu polegającego na podziale huty na odrębne spółki produkcyjne zajmujące się wyspecjalizowaną działalnością; dotyczy to hut: Zygmunt, Gliwice, HSW Zakład Hutniczy, Baildon, Batory, Kościuszko, Buczek i Jedność, a docelowo także Katowice.

W latach 1998–2000 huty utworzyły na swoim majątku przeszło 100 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i 3 spółki akcyjne, w których obejmują 100% lub większościowy pakiet udziałów. Przedmiotem działalności utworzonych spółek są usługi, w tym także usługi utrzymania ruchu macierzystych wydziałów hutniczych.

W latach 1998 - 2000 zakończony został proces komercjalizacji polskich hut oraz nastąpiło zaawansowanie procesu prywatyzacji, głównie poprzez przejęcie akcji Skarbu Państwa przez wierzycieli hut, w wyniku postępowań ugodowych. W 2000 r. zostały wdrożone procedury upadłościowe hut: Zygmunt S.A.(marzec 2000 r.) i HSW Zakład Hutniczy Sp. z o.o. (październik 2000 r.) oraz procedura likwidacyjna Huty Gliwice S.A. (czerwiec 2000 r.).

W II kwartale 2001 r. została ogłoszona upadłość Huty Baildon S.A.

Tablica 16

Udział własności Skarbu Państwa w krajowych hutach objętych Zaktualizowanym Programem z 2001 roku (stan na dzień 01.01.2001 r.)

Lp.	Huta	Własność Skarbu Państwa
1.	Andrzej S.A.	48,7%
2.	Bankowa Sp. z o.o.	0%
3.	Batory S.A.	14,07%
4.	Buczka S.A.	25,02%
5.	Cedler S.A.	100%
6.	Częstochowa S.A.	100%
7.	Ferrum S.A.	14,82%
8.	Florian S.A.	100%
9.	Jedność S.A.	10,39%
10.	Katowice S.A.	100%
11.	Kościuszko S.A.	100%
12.	L.W. Sp. z o.o.	0,001%
13.	Łabędy S.A.	100%
14.	Łaziska S.A.	10,20%
15.	Małapanew S.A.	73,25% /*
16.	Ostrowiec S.A.	9,12%
17.	Pokój S.A.	25,50%
18.	Sendzimira S.A.	100%
19.	Zawiercie S.A.	26,38%

*/ Po zarejestrowaniu przez Sąd podwyższenia kapitału, akcje Skarbu Państwa w hucie obejmie Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.

Obecnie 7 hut: Cedler, Częstochowa, Florian, Katowice, Kościuszko, Łabędy, Sendzimira, reprezentujących 70% zdolności produkcyjnych MMP stali, stanowi własność Skarbu Państwa, a w Hucie Małapanew S.A. Skarb Państwa posiada większościowy pakiet akcji (tablica 16).

W końcu 2000 r. MSP wraz z MG zwróciły się z listami do potencjalnych inwestorów z zapytaniem o zainteresowanie prywatyzacją głównej grupy polskich hut, Huty im. T. Sendzimira S.A., Huty Florian S.A., Huty Cedler S.A. oraz wybranych aktywów Huty Katowice S.A. W związku z pozytywnymi odpowiedziami, MSP przygotował memoranda informacyjne dla grupy inwestorów. Można przewidywać otrzymanie ostatecznych ofert prywatyzacyjnych w czerwcu/lipcu 2001 r., po szczegółowych badaniach (due diligence), a następnie podjęcie decyzji w III kw. i zakończenie procedur prywatyzacyjnych w IV kwartale 2001 roku.

1.8 ZESTAWIENIE POMOCY PUBLICZNEJ DLA HUTNICTWA ŻELAZA

W latach 1998 –2000 huty wykorzystały kwoty odpowiednio 291 mln zł, 193 mln zł oraz 148 mln zł, które stanowią lub noszą znamiona pomocy publicznej (tablica 17). W kwocie tej pomoc Państwa na realizację programu restrukturyzacji zatrudnienia w ramach Hutniczego Pakietu Socjalnego (HPS) stanowiła około 39 mln zł w 1999 roku (24%) i 34 mln zł w roku 2000 (60%).

Tablica 17

Pomoc publiczna uzyskana przez hutnictwo w latach 1998 –2000, tys. zł

Rodzaj pomocy		1998	1999	2000	Razem
Poręczenia i gwarancje Skarbu Państwa*		743 888			
Dotacje budżetowe na przedsięwzięcia inwestycyjne		0	0	9 400	9 400
Po- dat- ki	Umorzenia	9 617	7 634	895	18 146
	Układy ratalne	14 590	33 378	0	47 968
	Odroczenia płatności	3 575	20 978	1 092	25 645
ZUS	Umorzenia	0	0	0	0
	Układy ratalne	81 775	0	0	81 775
	Odroczenia płatności	25 765	0	10 972	36 737
Ochro- na środo- wiska	Pożyczki i kredyty	21 853	1 700	0	23 553
	Dotacje z gmin	5 450	0	0	5 450
	Odroczenia opłat, kar i pożyczek	71 417	0	0	71 417
	Umorzenia opłat, kar i pożyczek	33 846	328	0	34 174
Zatrud- nienie	EFSAL	3 905	1 420	0	5 325
	Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	19 246	58 516	0	77 762
	HPS	-	38 936	35 453	74 389
	Polska Fundacja MSP	-	-	497	497
	Fundusz Pracy	-	30 000	90 000	120 000
Razem		291 039	192 890	148 309	632 238

*) Wszystkie poręczenia i gwarancje zostały udzielone w latach 1993-1997.

1.9 ZAGROŻENIA REALIZACJI PROGRAMU

Liberalizacja w obrotach handlowych wyrobami stalowymi spowodowała, że występujące okresowo obniżenia koniunktury na rynku stalowych są odczuwalne przez hutnictwo krajowe.

Z analizy bieżących danych, charakteryzujących rynek wyrobów hutniczych wynika, że w I kwartale 2001 roku nastąpiło ujemne odchylenie od prognozowanego trendu wzrostu. Dotyczy to rynku światowego i polskiego, a jest spowodowane nieco niższym od prognozowanego tempa wzrostu gospodarczego.

W Polsce w I kwartale 2001 roku produkcja stali surowej była niższa o 14,5%, a wyrobów walcowanych na gorąco o 12,1%, od odpowiednich wielkości w I kwartale roku 2000. Gdyby ten trend nie uległ poprawie, w roku 2001 nastąpi pogorszenie obiektywnych trudności funkcjonowania sektora hutniczego. Szacując, że okresowe wahania koniunktury na rynku stalowych wyrobów hutniczych są zjawiskiem typowym, obecna sytuacja nie wymaga rewizji przyjętych prognoz średnioterminowych.

Zagrożeniem realizacji założeń programowych jest szczególnie wysokie zadłużenie hutnictwa, co w efekcie ogranicza środki obrotowe i utrudnia bieżące funkcjonowanie hut. Sytuacja hut uniemożliwia również terminowe wykonanie zamierzeń inwestycyjnych.

2. PROGRAM RESTRUKTURYZACJI HUTNICTWA ŻELAZA I STALI – AKTUALIZACJA 2001

2.1 WPROWADZENIE

Zatwierdzony przez Radę Ministrów w czerwcu 1998 roku i pozytywnie oceniony przez Komisję Europejską „Program restrukturyzacji przemysłu hutnictwa żelaza i stali w Polsce” (opracowany przy ścisłej współpracy z wybranymi przez Komisję Europejską firmami konsultingowymi) stwarzał możliwość osiągnięcia konkurencyjności produkcji przy równoczesnej koncentracji sprzedaży wyrobów hutniczych na rynku krajowym.

Głównymi założeniami „Programu” było m. in. zwiększenie efektywności ekonomicznej, przekształcenie struktury własnościowej, a w efekcie osiągnięcie konkurencyjności na rynku, przy rozszerzeniu asortymentu produkcji i poprawie jakości wyrobów z równoczesnym ograniczeniem szkodliwego oddziaływania na środowisko.

Minister Gospodarki zobowiązany został do monitorowania realizacji Programu. Jego realizacja rozpoczęła się w wyjątkowo trudnych warunkach dekonjunktury na rynku stali i załamania cen na wyroby hutnicze. Ta sytuacja zaważyła w wielkim stopniu na skuteczności działań naprawczych hut. Po kryzysie lat 1998-99, w drugiej połowie roku 1999 i w 2000r. nastąpiło odbudowanie koniunktury, ale na znacznie niższym poziomie i przy niższych cenach. Wzmogła się zdecydowanie konkurencja na rynku krajowym, głównym rynku polskich hut (dwukrotny wzrost importu, szczególnie wyrobów wysokoprzetworzonych).

Sytuacja ekonomiczno – finansowa hut uległa pogorszeniu, co w efekcie doprowadziło do wstrzymania działań inwestycyjno - modernizacyjnych. Pogorszyła się struktura zobowiązań, narastały koszty finansowe. Pomimo tej sytuacji huty konsekwentnie prowadziły restrukturyzację organizacyjną (reengineering i outsourcing) oraz restrukturyzację zatrudnienia.

Wieloaspektowa analiza stanu polskiego hutnictwa konstatawała poważne pogorszenie się stanu finansowo - ekonomicznego sektora i warunków rynkowych. Także działania prywatyzacyjne nie przynosiły spodziewanych rezultatów. W tej sytuacji koniecznym stało się poddanie Programu głębokiej i radykalnej aktualizacji.

Dalsze efektywne funkcjonowanie hutnictwa uzależnione jest od ścisłej realizacji założeń niniejszego programu.

Niezależnie od działań restrukturyzacyjnych konieczne jest również prowadzenie przez przedsiębiorstwa właściwej polityki handlowej, umożliwiającej uzyskiwanie przychodów pozwalających na pokrycie kosztów działalności oraz podejmowanie pilnych działań zmierzających do znacznego zmniejszenia kosztów, a także poprawy efektywności wykorzystania majątku produkcyjnego i myśli technologicznej.

Skuteczność wdrażania programu będzie wymagać akceptacji wszystkich zainteresowanych stron, w tym zarządów hut, związków zawodowych oraz nadzoru właścicielskiego w odniesieniu do zmian strukturalno-organizacyjnych, zarządzania, aspektów socjalnych, zdolności produkcyjnych, produkcji, inwestycji, itp. Należy jednak podkreślić, że przeprowadzenie skutecznej i szybkiej restrukturyzacji w każdym z przedsiębiorstw stanowi warunek konieczny ich dalszej egzystencji.

2.2 CELE STRATEGICZNE

Celem strategicznym programu jest osiągnięcie możliwości oferowania przez polskich producentów konkurencyjnych wyrobów hutniczych swoim klientom na rynku polskim, regionalnym (Europa Środkowo-Wschodnia) i światowym, zapewniając godne warunki pracy pracownikom, poszanowanie środowiska naturalnego, a przy zapewnieniu i przestrzeganiu reguł otwartego rynku.

Rozumiec to należy w ten sposób, że polskie hutnictwo powinno:

1) wobec rynku:

- dobrze znać i jak najpełniej realizować potrzeby polskich klientów (także skutecznie przeciwstawiać się penetracji przez konkurencję),
- zaopatrywać w wyroby hutnicze rynki regionalne Europy Środkowo-Wschodniej, uwzględniając koszty transportu, promocji, ubezpieczeń, bariery celne, itp.,
- aktywnie poszukiwać dodatkowych rynków zagranicznych dla wysokoprzetworzonych produktów,
- ograniczać lub eliminować eksport półwyrobów i produktów o niskim stopniu przetworzenia;

2) wobec firm:

- stale zwiększać ich skuteczność (efektywność ekonomiczną), szczególnie poprzez prywatyzację, przekształcenia organizacyjno-własnościowe oraz właściwe zarządzanie, wykorzystujące efekt synergii oraz konkurencyjność kosztową;

3) wobec pracowników:

- gwarantować im dobrze zorganizowane i bezpieczne warunki pracy,
- zapewniać podnoszenie kwalifikacji i rozwój,
- dawać stabilność zatrudnienia i godną odprawę przy odejściu z pracy;

4) wobec środowiska naturalnego:

- być przyjaznym i starać się eliminować lub ograniczać swoje oddziaływanie,
- aktywnie inwestować w dziedziny poprawiające ekologię, szczególnie poprawę technik i technologii wytwarzania;

5) wobec innych uczestników rynku:

- przestrzegać reguł uczciwej konkurencji nie stosując niedozwolonej pomocy publicznej oraz praktyk dumpingowych lub monopolistycznych,
- równocześnie aktywnie przeciwdziałać stosowaniu praktyk nieuczciwej konkurencji przez innych na rynku polskim (zasada symetrii).

2.3 FILARY ZAKTUALIZOWANEGO PROGRAMU

Program restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali wspiera się na 10 podstawowych filarach warunkujących pozytywne przeprowadzenie restrukturyzacji sektora:

- 1. Konsolidacja produktowa hutnictwa.*
- 2. Restrukturyzacja finansowa.*
- 3. Restrukturyzacja zatrudnienia.*
- 4. Program inwestycyjny, w tym zamierzenia proekologiczne.*
- 5. Restrukturyzacja majątkowa.*
- 6. Spójność z programami regionalnymi.*
- 7. Prywatyzacja.*
- 8. Pomoc publiczna.*
- 9. Nadzór nad programem.*
- 10. Uregulowania ustawowe.*

Filary programu wskazują jedynie podstawowe, niezbędne kierunkowo rozwiązania dla realizacji restrukturyzacji sektora.

Huty winny kierować się wskazówkami zawartymi w niniejszym programie przy realizacji własnych programów restrukturyzacyjnych. Nadmienić należy, że programy restrukturyzacyjne hut będą konieczne w przypadku, jeśli huta będzie chciała przeprowadzić postępowanie oddłużeniowe, a warunkiem koniecznym do jego akceptacji będzie - poza spełnieniem oczekiwanych wskaźników ekonomicznej efektywności oraz innych wymogów zapisanych w ustawie o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali - jego niesprzeczność z niniejszym Programem.

2.3.1 Konsolidacja produktowa hutnictwa

Światowe trendy w organizacji i zarządzaniu hutnictwem, w tym także w bezpośrednim konkurencyjnym otoczeniu Polski, potwierdzają potrzebę konsolidacji polskiego hutnictwa.

Uzyskane dzięki temu procesowi efekty synergii pozwolą na obniżkę kosztów, bardziej efektywny i dynamiczny rozwój oraz na wzrost konkurencyjności polskiego hutnictwa. To z kolei ułatwi przeprowadzenie prywatyzacji oraz kolejnych, niezbędnych procesów integracyjnych polskiego hutnictwa z hutnictwem światowym.

***Zakłada się przeprowadzenie konsolidacji hutnictwa
na zasadzie produktowej.***

Celem konsolidacji w sektorze jest koncentracja wybranych zdolności produkcyjnych i kapitału pod jednolitym kierownictwem dla zwiększenia skuteczności realizacji procesu restrukturyzacji sektora i przyspieszenia osiągnięcia założonych celów programu restrukturyzacji.

Największe efekty uzyskuje się w przypadku konsolidacji produktowej polegającej na utworzeniu grupy produkującej wybrane asortymenty wyrobów.

Plan konsolidacyjny uwzględnia:

- istniejące powiązania techniczno-technologiczne,
- efektywność rozplywu stali i przepływy materiałowe,
- potrzebę optymalizacji inwestycji,
- stan organizacyjny i prawny w hutnictwie.

Takie podejście z jednej strony ułatwia implementację ofert prywatyzacyjnych, z drugiej zaś tworzy organizację zdolną do działania i konkurowania na rynku w przypadku, gdyby nie doszło do zawarcia umów prywatyzacyjnych. Jest więc, z punktu widzenia interesów gospodarczych Polski, rozwiązaniem bezpieczniejszym.

Konsolidacja produktowa polskiego hutnictwa, jako alternatywa dla prywatyzacji, będzie przeprowadzona według następującego schematu:

2.3.1.1. Utworzenie spółki POLSKIE HUTY STALI S.A.

Utworzona zostanie spółka POLSKIE HUTY STALI S.A. (PHS S.A.) przez połączenie:

- Huty Cedler S.A. (HC),
- Huty Florian S.A. (HF),
- Huty Katowice S.A. (HK),
- Huty im. T. Sendzimira S.A. (HTS).

Konsolidacja zostanie przeprowadzona na zasadach określonych w przepisach Kodeksu spółek handlowych (art.492). Uprawnienia Skarbu Państwa jako założyciela i akcjonariusza PHS S.A. wykonywać będzie Minister Gospodarki.

Działania przygotowawcze do konsolidacji, jako procesu alternatywnego, należy podjąć niezwłocznie po uchwaleniu Programu przez Radę Ministrów.

Podstawą utworzenia spółki będzie biznes plan przygotowany w oparciu o założenia makroekonomiczne na lata 2002 – 2010 oraz założenia operacyjno – marketingowe i technologiczne konsolidacji.

Organizacja ta mieć będzie dwa główne piony produktowe:

- wyroby płaskie,
- wyroby długie.

Tablica 18

Podstawowe linie technologiczne wchodzące w skład PHS S.A.

Huta Cedler	Huta Florian	Huta Katowice	Huta Sendzimira
Walcownia Walcówki Walcownia Zimna Taśm Linie przetwórstwa walcówki Linie przetwórstwa taśm	Linia ocynkowania blach Linia powlekania organicznego blach Walcownia Zimna Taśm Linie przetwórstwa blach ocynkowanych i powlekanych organicznie Linie przetwórstwa taśm	Spiekalnia Wielkie piece Stalownia Maszyny COS Walcownia Duża Walcownia Średnia	Spiekalnia Wielkie piece Stalownia Maszyna COS Walcownia Gorąca Blach Walcownia Gorąca Taśm Walcownie zimne blach wraz z liniami powlekania Linia produkcji rur ze szwem

Produkcję towarową koncernu PHS S.A. w 2001 r. oraz w 2005 r. przedstawiono w tablicy 19.

Tablica 19
Prognoza produkcji towarowej PHS S.A.

Asortyment	Produkcja towarowa, tys. ton		Eksport, tys. ton		Dostawy krajowe, tys. ton	
	2001	2005	2001	2005	2001	2005
Blachy taśmowe i taśmy walcowane na gorąco	665	547	180	180	485	377
Blachy i taśmy walcowane na zimno	516	790	110	150	406	540
Blachy powlekane i dalsze przetwórstwo	497	666	43	80	454	586
Kształtowniki i pręty walcowane na gorąco	1 620	1 525	1 118	1 110	502	415
Walcówka	412	472	203	221	201	271
Rury ze szwem i kształtowniki zamknięte	225	263	44	45	181	218
Razem wyroby finalne	3 935	4 263	1 698	1 786	2 229	2 407
Półwyroby	1 537	794	1060	0	477	794

Zwiększenie produkcji blach i taśm walcowanych na zimno oraz blach powlekanych wynika z konieczności dostosowania dynamicznie rosnących potrzeb rynku w tych asortymentach. Wiąże się to również z koniecznością zrealizowania przedsięwzięć inwestycyjnych, o których mowa w rozdziale 2.3.4.

Ocenia się, że PHS S.A. dysponować będzie majątkiem około 4 mld zł, a przewidywana sprzedaż roczna wyniesie około 8 mld zł przy zatrudnieniu nie przekraczającym 12 tys. pracowników. W obrębie PHS S.A. znajdzie się około 60% krajowych zdolności produkcyjnych (MMP), tj. około 7,5 mln ton stali oraz około 4 mln ton wyrobów hutniczych.

2.3.1.2. Huta Częstochowa S.A.

Huta Częstochowa jest obecnie hutą zintegrowaną, tzn. posiada pełny cykl produkcyjny, począwszy od wytwarzania surówki i stali aż do wyrobów rynkowych.

Niektóre spółki powstałe w otoczeniu Huty Częstochowa zapewniają głębokie przetwórstwo jej wyrobów. Konieczne jest jednak możliwie jak najwcześniejsze zlikwidowanie przestarzałego wielkiego pieca, a także baterii koksowniczej i wyłączenie pieców martenowskich. Powstanie zatem potrzeba zaopatrzenia H. Częstochowa w surówkę. Najbardziej racjonalnym jest zaopatrzenie z PHS (Huta Katowice). Wynika z tego możliwie najściślejsza integracja PHS i Huty Częstochowa.

Konsolidacja nie powinna jednak przeszkodzić zaawansowanym procesom restrukturyzacji finansowej prowadzonym obecnie wobec tej huty i polegającym m. in. na konwersji zadłużenia Huty Częstochowa S.A. na akcje (uzdrowienie jej stanu ekonomicznego – finansowego musi być teraz priorytetem). Uznaje się za niezbędne zawarcie porozumienia z wierzycielami Huty Częstochowa S.A. w celu dokończenia restrukturyzacji finansowej.

Celowym jest utworzenie na bazie Huty Częstochowa ośrodka konsolidacji wytwarzania blach grubych, integracja z należącą obecnie do Huty Katowice S.A. Walcownią Blach Grubych-Batory, a przede wszystkim późniejsza integracja z PHS S.A.

Po skutecznym przeprowadzeniu restrukturyzacji finansowej powstanie rentowna huta o wartości sprzedaży rocznej około 1 200 mln zł, produkująca 625 tys. ton blach grubych – tablica 20 (70% kraj, 30% eksport), przeznaczonych w dużej mierze dla przemysłu stocznioowego.

Huta Częstochowa zatrudniać będzie 2 360 pracowników w roku 2001 i około 2 000 pracowników w 2005 r.

Tablica 20

Podstawowa produkcja towarowa Huty Częstochowa S.A., tys. ton

Wyszczególnienie	Wykonanie	Plan	Prognoza			
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Stal we wlewkach, w tym	23	100	57	57	57	57
kraj	23	100	57	57	57	57
Blachy grube, w tym	576	610	625	625	625	625
kraj	426	415	426	426	426	426
eksport	150	194	199	199	199	199

2.3.1.3. Równoległa konsolidacja hutnictwa

Pozostała część polskiego hutnictwa, w tym huty, które stanowią własność prywatną i gdzie Skarb Państwa posiada udziały mniejszościowe, także powinna przechodzić procesy konsolidacyjne, niemniej jednak ich kształt i sposób przeprowadzenia będzie pochodną strategii określonych przez właścicieli.

Dla uporządkowania i ułatwienia konsolidacji tej części polskiego hutnictwa Rząd wesprze konkretne inicjatywy:

- wnosząc posiadane akcje/udziały do podmiotów konsolidujących się,
- ułatwiając dokonanie wymiany akcji lub aktywów,
- wdrażając procedury kupna i sprzedaży,
- podejmując decyzje likwidacyjne i upadłościowe.

Konsolidacją produktową mogłyby być objęte np.:

- wyroby hutnicze przeznaczone dla celów budowlanych,
- rury,
- stale jakościowe,
- wyroby i akcesoria kolejowe,
- wyroby dla górnictwa,
- wyroby odlewane, itp.

Niektóre huty, ze względu na specyficzny charakter swoich produktów, będą działać samodzielnie w tzw. niszach rynkowych (np. Huta Buczek, Huta Łaziska) lub poszukiwać integracji z producentami zagranicznymi. Będą jednakże takie huty lub ich części, które muszą być likwidowane lub postawione w stan upadłości.

2.3.1.4. Warianty konsolidacji

Za podstawowe zagrożenia realizacji procesu **konsolidacji** należy wskazać:

- brak uchwalenia w krótkim terminie Ustawy o restrukturyzacji hutnictwa,
- brak niezbędnego poparcia ze strony kluczowych wierzycieli hut, w stosunku do których restrukturyzacja nie może być określona ustawą o restrukturyzacji hutnictwa.

Przy zaistnieniu tych czynników bardzo trudna, a wręcz niemożliwa stanie się restrukturyzacja finansowa Huty Katowice w stopniu wystarczającym do dokonania połączenia z pozostałymi trzema hutami w trybie art. 492 §1 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych (ksh.), który uznaje się za wariant podstawowy połączenia. Dokonanie połączenia Huty Katowice, obciążonej nadmiernym zadłużeniem, stanowiłoby naruszenie interesów wierzycieli pozostałych trzech hut i spotkałoby się z ich stanowczym sprzeciwem, byłoby także nieracjonalne z ekonomicznego punktu widzenia trzech hut, będących w zdecydowanie lepszej sytuacji finansowej.

Towarzystwo Finansowe Silesia miało przeciwdziałać upadłości Huty Katowice S.A., a następnie rozpocząć proces odbudowy jej bieżącego finansowania, zapewniając tym samym utrzymanie ciągłości działalności operacyjnej i ograniczając koszty finansowe i zaopatrzeniowe HK. Przewiduje się kontynuowanie działań TF Silesia wobec HK S.A. do czasu utworzenia PHS S.A.

Alternatywnymi rozwiązaniami dla koncepcji konsolidacji opartej o połączenie Hut w trybie art. 492 §1 pkt 2 ksh mogą być:

- tzw. mała konsolidacja – połączenie w trybie art. 492 §1 pkt 2 ksh Huty Sendzimira i Huty Florian
- konsolidacja oparta o przekształcenia majątkowe – wniesienie aportem wyodrębnionego majątku każdej z Hut do powołanej w tym celu spółki.

Mała konsolidacja

Ten wariant nie odbiega zasadniczo od wariantu podstawowego. Połączenie przeprowadzone byłoby w trybie art. 492 §1 pkt 2 ksh, oraz zostałaby dokonana restrukturyzacja majątkowa. Podstawowe różnice pomiędzy tym wariantem, a wariantem podstawowym to:

- objęcie konsolidacją wyłącznie hut Sendzimira i Florian – co zapobiegłoby obciążeniu Polskich Hut Stali ogromnym zadłużeniem Huty Katowice. Huta Cedler musiałaby pozostać wyłączona do osobnego układu kapitałowego ze zrestrukturyzowaną w późniejszym terminie Hutą Katowice i docelowo także mogłaby zostać włączona do Polskich Hut Stali;
- ograniczony zakres restrukturyzacji finansowej tych hut przed połączeniem, ze względu na niższe zadłużenie i zachowaną zdolność regulowania zobowiązań.

Wariant małej konsolidacji jest możliwy do szybkiego przeprowadzenia i ujawnić powinien satysfakcjonujące efekty synergii, pozostawia jednak poza PHS huty Katowice i Cedler.

Utrzymane są też niedogodności związane wyborem trybu art. 492 §1 pkt. 2 ksh, czyli:

- ograniczone możliwości szybkiej i gruntownej restrukturyzacji majątkowej i zatrudnienia,
- wybór nowej ścieżki prawnej wprowadzonej przez nowy kodeks spółek handlowych, nie przetartej jeszcze dotychczas w praktyce.

Konsolidacja oparta o przekształcenia majątkowe

Konsolidacja oparta o przekształcenia majątkowe jest najefektywniejszym narzędziem dokonania konsolidacji Hut. Pozwala bowiem powołać przedsiębiorstwo hutnicze obejmujące wyłącznie najefektywniejszy majątek produkcyjny, pochodzący z wszystkich łączonych hut oraz niezbędną do jego obsługi wielkość zatrudnienia. Przedsiębiorstwo nie byłoby też (bez potrzeby posiłkowania się Ustawą o restrukturyzacji hutnictwa) obciążone nadmiernym zadłużeniem.

Jednak ten wariant konsolidacji, choć przynoszący hutnictwu i hutom największe korzyści, jest jednocześnie bardzo trudny do realizacji, przede wszystkim ze względów społecznych. Radykalne przekształcenia, w szczególności znacząca restrukturyzacja zatrudnienia, spowodują zapewne ostry sprzeciw związków zawodowych. Jednocześnie ten wariant wymagać będzie przekonania do niego wierzycieli, nie tylko tych kluczowych. Odważna i konsekwentna realizacja tego wariantu zaowocować jednak powinna trwałym uzdrowieniem kondycji znaczącej części polskiego sektora hutnictwa żelaza.

Zasadniczo koncepcja konsolidacji hut opartej na przekształceniach majątkowych opiera się na następujących działaniach:

- wyodrębnienie z majątków hut aktywów ściśle związanych z produkcją hutniczą i o relatywnie wysokim stopniu nowoczesności,
- wniesienie wyodrębnionych aktywów do spółki pod firmą Polskie Huty Stali S.A.,
- umowne rozwiązanie sposobów spłaty zobowiązań hut (m.in. przez PHS) wobec kluczowych wierzycieli; istotną rolę przypadłaby podmiotowi, który wspomagałby restrukturyzację najtrudniejszych zobowiązań hut,
- przeniesienie na skarb państwa, własności akcji aportowych PHS S.A., będących pierwotnie własnością wnoszących aporty hut,
- ustanowienie jednego zarządu nad aktywami niezwiązanymi z produkcją hutniczą, które pełnić będą funkcje usługowe wobec PHS, i stworzenie możliwości spłacenia części zaciągniętych przed konsolidacją zobowiązań (głównie ze środków pochodzących ze sprzedaży pozostałego majątku, przede wszystkim finansowego).
- docelowej prywatyzacji PHS.

Podkreślić należy, że ten wariant charakteryzuje się po pierwsze – największą efektywnością konsolidacji, po drugie – największą trudnością w jego realizacji.

2.3.2 Restrukturyzacja finansowa

Przeprowadzenie działań naprawczych w dziedzinie finansów hutnictwa jest niezbędne bez względu na dalszy model funkcjonowania tego sektora i poszczególnych hut (obecny układ pojedynczych hut, układ skonsolidowany i/lub sprywatyzowany).

Rząd inicjuje i będzie aktywnie uczestniczył w procesie restrukturyzacji finansowej hutnictwa ze względu na strategiczny charakter tego sektora dla kraju, a także, aby zachęcić innych wierzycieli do pełnego zaangażowania.

Ze względu na wagę problemu restrukturyzacji finansowej hutnictwa postanawia się wspomóc ten proces w sposób ustawowy.

2.3.2.1 Prawne uregulowanie restrukturyzacji finansowej

Restrukturyzacji finansowej podlegać będą zobowiązania hut wobec:

- 1) budżetu państwa - z wyłączeniem zobowiązań pieniężnych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych,
- 2) Funduszu Pracy - z tytułu należnych składek,
- 3) Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – z tytułu należnych składek,
- 4) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - z tytułu należnych wpłat,
- 5) Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz właściwych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej – z tytułu opłat i kar w częściach dotyczących tych funduszy,
- 6) powiatu i gminy – z tytułu opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i kar za nieprzestrzeganie wymogów ochrony środowiska, należnych powiatowi i gminie,
- 7) Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – z tytułu należnych składek na ubezpieczenia społeczne.

Zobowiązania, określone w pkt 1-6, podlegają restrukturyzacji finansowej według stanu na dzień 31 grudnia 2000 r., a zobowiązania określone w pkt 7 według stanu na dzień 31 grudnia 1998 r. Zobowiązania wobec FUS powstałe po 1 stycznia 1999 r. będą restrukturyzowane w drodze umowy.

Możliwymi do zastosowania sposobami tej restrukturyzacji jest odroczenie terminu spłaty, rozłożenie spłaty na raty, umorzenie części lub całości zobowiązań a także możliwość ich zamiany na akcje lub udziały.

Przewiduje się przeprowadzenia restrukturyzacji finansowej wobec instytucji budżetowych i para budżetowych poprzez:

- odroczenie terminu spłaty zobowiązań głównych oraz odsetek do końca 2005 r.,
- ratalną spłatę odroczonego zobowiązania, począwszy od stycznia 2006 r w okresie pierwszych 2 lat w wysokości 20%, a w okresie następnych 3 lat pozostałe 80% zobowiązań.

Z restrukturyzowanych zobowiązań należy wyłączyć należności z tytułu składek finansowanych z własnych środków przez ubezpieczonych oraz zobowiązania pieniężne z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

Ponieważ jedną z podstawowych przesłanek podjęcia procesu restrukturyzacji finansowej hutnictwa jest stworzenie warunków do wywiązywania się hut z ich zobowiązań płatniczych i przerwanie pętli narastającego zadłużenia, które paraliżuje i uniemożliwia jakąkolwiek racjonalną działalność hut, kluczowym warunkiem jest, aby podczas trwania postępowania oddłużeniowego huta terminowo regulowała bieżące płatności z tytułu: podatków, opłat ekologicznych, ubezpieczeń społecznych finansowanych ze środków pracodawcy i ubezpieczonego oraz składek na poszczególne fundusze społeczne.

Niespełnienie którejkolwiek z przesłanek warunkujących trwanie postępowania oddłużeniowego, a w szczególności brak realizacji programu i niewywiązywanie się z bieżących zobowiązań wobec tych, którzy zaakceptowali udział w tym procesie, spowoduje umorzenie postępowania oddłużeniowego i stawia w wymagalność restrukturyzowane zobowiązania.

Warunki te zabezpieczą w sposób właściwy interesy wierzycieli, ale także zagwarantują możliwość kontynuacji działalności przez restrukturyzowane przedsiębiorstwa.

Koniecznym będzie także wstrzymanie egzekucji restrukturyzowanych zobowiązań wobec hut, przez te instytucje, które wszczęły postępowanie oddłużeniowe.

Huty powinny opracować plany restrukturyzacji finansowej wobec tych tytułów, niezależnie od przygotowywanej ustawy, wykorzystując **już istniejące możliwości prawne**. Propozycje powinny polegać na umorzeniu części zobowiązań, odroczeniach i układach ratalnych, a tam gdzie to możliwe należy dokonać konwersji na akcje/udziały swoich spółek zależnych lub spłacić zobowiązania aktywami, wystąpić o zwolnienie od obowiązku uiszczania kar i opłat, wykorzystać np. ordynację podatkową, która umożliwia zamianę zobowiązań podatkowych na majątek, itp. Postępowanie w przypadku, gdy dokonane zostały uzgodnienia z wierzycielem w okresie poprzedzającym wejście niniejszej ustawy w życie jest uzależnione od huty, która może wybrać albo uzgodnienie dotychczasowe lub umowę wynikającą z ustawy. Huta powinna zawrzeć umowę z instytucją, wobec której posiada zobowiązania, gdzie szczegółowo zostanie sformułowany sposób dokonania restrukturyzacji finansowej.

Przeprowadzenie tych działań przed zamierzoną konsolidacją lub prywatyzacją należy traktować jako zadanie pierwszej wagi dla zarządu huty.

Zadłużenie hut wobec instytucji budżetowych i parabudżetowych przekracza 1,2 mld zł ale należy pamiętać, że w strukturze zadłużenia stanowi to tylko nieco ponad 14 %, a przy tym tylko część tej kwoty może stać się przedmiotem postępowania restrukturyzacyjnego.

Struktura zadłużenia przedstawia się następująco:

- ZUS 37%,
- Ochrona środowiska 20%,

- Podatki lokalne	9%,
- VAT	5%,
- PFRON	2%,
- Podatki osobiste	2%,
- Odsetki	25%.

Koniecznym zatem jest podejście do problemów naprawy finansów huty w sposób całościowy, co winno być zaprezentowane w **opracowanym przez hutę programie restrukturyzacyjnym**.

2.3.2.2 Program restrukturyzacyjny huty

Proces restrukturyzacji finansowej przeprowadzony zostanie w drodze „postępowania oddłużeniowego”, które wszczyna się na wniosek huty lub skonsolidowanego podmiotu.

Elementem niezbędnym wszczęcia postępowania oddłużeniowego winno być opracowanie w okresie do 6 miesięcy programu restrukturyzacyjnego, który w szczególności powinien zawierać projekcję finansową huty, gwarantującą jej stabilne funkcjonowanie po zakończeniu restrukturyzacji.

Indywidualne programy hut winny wskazywać na zbieżność wyznaczonych celów z założeniami restrukturyzacyjnymi sektora, co umożliwi ministrowi właściwemu do spraw gospodarki podjęcie decyzji dotyczącej zatwierdzenia bądź nie programu oraz wydanie stosownych zaleceń.

Decyzja ta zostanie podjęta po uzyskaniu opinii kluczowych ministrów, odpowiedzialnych za funkcjonowanie podmiotów oraz instytucji uczestniczących w naprawie finansów hutnictwa. W przypadku programu PHS S.A. decyzja zostanie podjęta w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.

Zalecenia ministra właściwego do spraw gospodarki w części dotyczącej nadzoru nad restrukturyzacją sektora będą się koncentrować na ocenie spełnienia przez hutę wskaźników ekonomicznej efektywności (viability) oraz wniosków wynikających z dokonanej diagnozy hut.

Przedsiębiorstwa, które nie potrafią uzasadnić swojej długotrwałej konkurencyjności i efektywności nie mogą liczyć na zaakceptowanie postępowania oddłużeniowego. Nie będą także akceptowane programy restrukturyzacyjne jeśli zakładana w nich strategia będzie pozostawać w sprzeczności z „Programem restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali”.

Kluczową grupą wierzycieli hut są dostawcy towarów i usług, w tym tych najważniejszych, jak usługi transportowe, energia elektryczna, gaz, węgiel, koks. Uzdrawienie relacji z tymi partnerami można przeprowadzać przede wszystkim poprzez wzajemne kompensaty. Może to jednak okazać się niewystarczające. Dlatego należy przeprowadzić negocjacje, mające na celu restrukturyzację tych zobowiązań w oparciu o zawarte z tymi podmiotami umowy. Wydaje się nieodzownym przeprowadzenie w niektórych przypadkach konwersji zadłużenia na akcje huty lub spółek zależnych, którymi mogą być zainteresowani wierzyciele hut. Atrakcyjne może być także zawarcie

porozumień o zakupie na przyszły okres towarów lub usług od dostawcy-wierzyciela oraz zaliczenie na poczet tego „kredytu” zobowiązania lub jego części.

Przykładem koniecznych uzgodnień - ze względu na duży udział w obrotach wzajemnych - muszą być stosunki hut z kolejami państwowymi.

Zobowiązania hut wobec PKP wynoszą ponad 0,5 mld zł. Bez rozwiązania problemu tego zadłużenia nie będzie możliwa restrukturyzacja hutnictwa. Jest to także bardzo ważny problem dla Polskich Kolei Państwowych, które w chwili obecnej również rozpoczynają proces gruntownej restrukturyzacji w oparciu o ustawę o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji PKP. Należy zapewnić spójność obu tych programów.

Zobowiązania hut wobec PKP S.A. mogą być w szczególności realizowane przez ich sprzedaż, zamianę na akcje lub zawieszenie ich spłaty i rozłożenie na raty. Sprzedaż ta może być realizowana tylko i wyłącznie za zgodą ministra właściwego ds. transportu po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw gospodarki.

Skuteczność restrukturyzacji sektora stalowego uwarunkowana jest od koordynacji działań związanych z restrukturyzacją pozostałych sektorów gospodarki. Jest to warunek efektywnego zakończenia procesów restrukturyzacyjnych innych, ważnych działów gospodarki.

Należy również rozważyć mechanizm wzajemnych kompensat zobowiązań i należności podmiotów, w których Skarb Państwa posiada większościowe udziały.

Działania takie pozwolą na zwiększenie efektywności realizowanych procesów restrukturyzacji finansowej.

2.3.2.3. Obligacje

Jednym z elementów wsparcia procesu restrukturyzacji sektora hutnictwa żelaza i stali winna być możliwość emisji obligacji. Emitentem obligacji w tym przypadku winna być Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. Skarb Państwa udzieli poręczeń i gwarancji spłaty zobowiązań wynikających z zaciąganych przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. kredytów lub wyemitowanych przez tę Agencję obligacji. Pozyskane w ten sposób środki finansowe będą przeznaczone na restrukturyzację, w szczególności poprzez wykup przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. zobowiązań PHS S.A. (w tym zobowiązań wobec ZUS z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne oraz ubezpieczenia zdrowotne).

Wybór Agencji Rozwoju Przemysłu S.A., jako podmiotu, który ma być odpowiedzialnym za proces wykupu zobowiązań wynika z faktu, iż jest to wiarygodny partner dla sektora finansowego, z którego będzie pozyskiwał środki na realizację powyższych zadań, a także podmiot mający wieloletnie doświadczenie w prowadzeniu procesów restrukturyzacji różnych sektorów gospodarki. Daje to gwarancję właściwego przebiegu procesu restrukturyzacji finansowej, jak również minimalizuje ryzyko Skarbu Państwa, jako poręczyciela lub gwaranta.

Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. winna mieć swobodę w wyborze instrumentów finansowych (zaciągnięcie kredytów lub emisja obligacji), które zostaną wykorzystane do pozyskania przez nią środków na wykup zobowiązań. Pozwoli to na optymalizację działań Agencji pod kątem maksymalizacji kwoty uzyskanej z rynku finansowego oraz minimalizacji kosztów przeprowadzanych transakcji finansowych.

Poręczenia lub gwarancje zostaną udzielone przez Skarb Państwa w 100 % do kwoty 600 mln zł.

W zamian za wykupione zobowiązania, PHS S.A. wyda Agencji wycenione według wartości rynkowej rzeczy ruchome, nieruchomości, akcje, udziały będące własnością PHS S.A. Agencja będzie mogła dokonywać zbycia przejętego majątku rzeczowego i finansowego oraz akcji i udziałów przekazanych Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. przez Skarb Państwa. Z ww. źródeł będą w szczególności pochodzić środki finansowe na wykup wyemitowanych obligacji lub spłat zaciągniętych kredytów bankowych.

W przypadku, gdy wartość rynkowa wydanych Agencji składników majątkowych jest niższa od kwoty dokonanego wykupu zobowiązań, Agencja otrzyma od PHS S.A. akcje w podwyższonym kapitale zakładowym wycenione według wartości rynkowej.

Restrukturyzacja finansowa przeprowadzana przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. może skutkować uzyskaniem przez tę Agencję, w procesie negocjacji, ceny za nabywane wierzytelności niższej aniżeli nominalną nabywanej wierzytelności wraz z odsetkami czy innymi kosztami.

Przekładałoby się to na koszty restrukturyzacji, z uwagi na fakt, iż ze środków pozyskanych czy to przez emisję obligacji, czy też poprzez zaciągnięcie kredytu, Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. będzie mogła zaspokoić wierzytelności, których wartości nominalne przekraczałyby kwoty pozyskane z wykorzystaniem powyższych instrumentów finansowych.

Alternatywą dla proponowanych rozwiązań dotyczących zasad udzielania poręczeń przez Skarb Państwa (i samych poręczeń) jest bezpośrednio istotne dokapitalizowanie spółki powstałej w wyniku połączenia hut.

Za zasadne uznaje się także wniesienie do PHS, pozostających własnością Skarbu Państwa, pakietów akcji innych hut i przedsiębiorstw przetwórczych. Mogłyby one służyć dla wzmocnienia tendencji konsolidacyjnych sektora a także jako źródło gwarancji przy wspieraniu działań restrukturyzacji finansowej hut. Środki uzyskane ze sprzedaży aktywów finansowych zostałyby przeznaczone na rozwój i przedsięwzięcia inwestycyjne PHS S.A. Pakiety akcji lub udziałów o których tutaj mowa mogą być także wnoszone do ARP dla wzmocnienia oferty emitowanych obligacji, jako dodatkowe źródło gwarancji.

Dla celów restrukturyzacji finansowej (spłaty zobowiązań, konwersji itp.) winien być także wykorzystany majątek niehutniczy.

Do spółki prowadzącej podstawową działalność hutniczą nie powinny być wnoszone, lub powinny być z niej wydzielone: grunty, budynki, budowle, maszyny i urządzenia, które nie są niezbędne dla tej działalności, a także obiekty technologiczne, które prowadzą inną działalność w sensie technologicznym jak np. koksownie, zakłady energetyczne, itp. (obiekty takie należy wydzielić do oddzielnych struktur, właściwych branżowo) oraz przeznaczone do nieodległej likwidacji, jak np.: slabingi, zgniatacze, itp.

2.3.2.4 Ograniczenia w dysponowaniu majątkiem

Zabezpieczenie wierzycieli na majątku hut (przewłaszczenia, zastawy), a także warunki obowiązujących umów kredytowych w istotny sposób ograniczają swobodę dysponowania majątkiem i możliwość przeprowadzenia restrukturyzacji i konsolidacji związanej z przekształceniami własnościowymi.

Brak akceptacji dla tego procesu ze strony wierzycieli wyhamuje działania restrukturyzacyjne.

Sytuacja ta jest istotna w przypadku wielu hut, a szczególnie istotna w przypadku Huty Katowice S.A. oraz Huty im. Sendzimira, których znaczna część majątku produkcyjnego jest przedmiotem zabezpieczeń, a to może uniemożliwić przeprowadzenie konsolidacji.

2.3.3 Restrukturyzacja zatrudnienia

***Realizowany program restrukturyzacji zatrudnienia
zmierza do osiągnięcia konkurencyjności polskiego
hutnictwa na otwartym rynku stali.***

Planowane zmniejszenie zatrudnienie w hutach objętych HPS-em w latach 2001 – 2003 z 38,7 tys. osób do 30,6 tys. osób zapewni niezbędny wzrost produktywności w skali całej branży do poziomu 400 ton stali surowej na jednego zatrudnionego, a w odniesieniu do sektora wyrobów hutniczych według klasyfikacji europejskiej.

Czynnikiem wspierającym postęp restrukturyzacji zatrudnienia będzie także planowana konsolidacja hut: Katowice, Sendzimira, Florian i Cedler. Pozwoli ona na ograniczenie zatrudnienia przez wykorzystanie efektu synergii w obszarach: marketingu i dystrybucji wyrobów, zaopatrzenia surowcowego hut, badań i rozwoju oraz obsługi administracyjnej.

Do czasu przeprowadzenia konsolidacji Hutniczy Pakiet Socjalny realizowany będzie w odniesieniu do podmiotów w nim określonych. Po przeprowadzeniu konsolidacji, dotacjami określonymi w budżecie ministra właściwego ds. gospodarki i przeznaczonymi na restrukturyzację zatrudnienia w hutach zostanie objęty podmiot skonsolidowany zamiast hut wchodzących w jego skład.

Utrzymanie zakładanego tempa restrukturyzacji zatrudnienia w latach 2001-2003 wymaga konsekwentnej realizacji postanowień HPS-u, skierowanego do osób tracących pracę w wyniku przeprowadzenia procesów restrukturyzacyjnych hut, i objęcie nimi również pracowników hut restrukturyzowanych przez likwidację całkowitą oraz upadłość. Minister Gospodarki w stosownych aktach wykonawczych i w umowach z hutami określi zakres i formy pomocy budżetowej w tym zakresie. Przewiduje się, że huty całkowicie likwidowane zostaną objęte Hutniczym Pakietem Socjalnym w zakresie umożliwiającym stosowanie aktywizacji zawodowej oraz przeznaczoną na ten cel dotacją ze środków publicznych. Dotacja ministra właściwego ds. gospodarki w tych hutach oraz w hutach, w których ogłoszono upadłość, może dotyczyć częściowej refundacji kosztów związanych z wypłatami tytułów nie pokrywanych ze środków FGŚP.

Pracownicy zwalniani z hut, w których ogłoszono upadłość zostaną objęci bezpłatnym doradztwem zawodowym i szkoleniem.

Zgodnie z założeniami Programu, restrukturyzacja zatrudnienia w restrukturyzowanych hutach winna zakończyć się w 2003 r.

Program Restrukturyzacji Przemysłu Hutnictwa Żelaza i Stali w Polsce przyjęty przez Radę Ministrów 30 czerwca 1998 r. przewidywał, że koszty restrukturyzacji zatrudnienia wyniosą ok. 800 mln zł. przy wsparciu z budżetu państwa w wysokości 200 mln zł, z których do wykorzystania w latach 2002-2005 pozostanie 80 mln zł.

Przewiduje się, że wykorzystanie dotacji przeznaczonej na ten cel w latach 2002 – 2003 wyniesie po 40 mln złotych rocznie.

W przypadku, jeśli proces restrukturyzacji zatrudnienia zostanie skutecznie zakończony do roku 2003, a jednocześnie okaże się, że z puli przeznaczonej na ten cel zostaną niewykorzystane środki, Rada Ministrów widząc potrzebę dalszej restrukturyzacji i racjonalizacji zatrudnienia będzie wnioskowała o wykorzystanie tych środków w trybie właściwym zgodnie z przepisami obowiązującego prawa.

W przypadku, gdy po 2003 r. zostanie stwierdzona konieczność kontynuacji procesu restrukturyzacji zatrudnienia, minister właściwy do spraw gospodarki wystąpi o ustanowienie dodatkowej dotacji budżetowej na ten cel na lata 2004 – 2005.

Po przeprowadzeniu konsolidacji powstałe nowe podmioty powinny określić swoje potrzeby dotyczące niezbędnych im kadr. Organizacja centrów serwisowych, wzrost znaczenia marketingu, jakości, potrzeby rozwoju logistyki itp. wytworzą zapotrzebowanie na inne niż tradycyjne kwalifikacje pracowników. Prywatyzacja hutnictwa i dalsze działania integracyjne z hutnictwem światowym jeszcze bardziej wzmocnią potrzebę odnowy struktury zatrudnienia w hutach.

Dzisiaj trudno określić przyszłe procesy w sposób jednoznaczny. Należy jednak zastrzec potrzebę zmiany form tego wsparcia na działania o charakterze aktywnym, wspierające tworzenie nowych miejsc pracy, nowych kwalifikacji, szkoleń i przekwalifikowań, a zdecydowane odchodzenie od świadczeń pasywnych typu odprawy, zasiłki, urlopy, wcześniejsze emerytury itp.

Ostateczny zakres wsparcia tego procesu z ukierunkowaniem na aktywne formy restrukturyzacji zatrudnienia będzie przedmiotem uzgodnień w ramach Zespołu Trójstronnego ds. Społecznych Warunków Restrukturyzacji Hutnictwa.

Wspieranie procesu restrukturyzacji zatrudnienia ze środków publicznych, w tym również w odniesieniu do hut całkowicie likwidowanych oraz hut, w stosunku do których ogłoszono upadłość nastąpi, jeśli ta pomoc publiczna będzie zgodna z obowiązującym prawem.

2.3.4 Program inwestycyjny, w tym zamierzenia proekologiczne

Program inwestycyjny musi być dostosowany do możliwości finansowych hut i winien być ograniczony do niezbędnych modernizacji i inwestycji, mających na celu głównie poprawę jakości, wzrost przetworzenia produktów, budowę systemów sprzedaży i zaopatrzenia, a także znaczącą poprawę rentowności.

Zaktualizowany Program za priorytetowe zadania inwestycyjne polskiego hutnictwa wymagające podjęcia pilnych decyzji uznaje:

- **Utworzenie centrów serwisowych oraz nowoczesnej sieci sprzedaży**

Zadanie to związane jest z koniecznością lepszego dostosowania oferty sprzedaży do potrzeb rynku i poprawy obsługi klientów, a tym samym zintensyfikowanie sprzedaży hutniczych wyrobów stalowych. Kompleksowa obsługa klienta jest jednym z elementów zwiększenia konkurencyjności polskiego wyrobu na otwartym rynku. Wymaga również podniesienia kwalifikacji dystrybucji i obsługujących ten system pracowników.

- **Modernizację Walcowni Gorącej Blach w Hucie Sendzimira S.A.**

Modernizacja walcowni umożliwi produkcję blach taśmowych warunkującą otrzymanie wysokiej jakości produktu dla potrzeb przemysłów: elektrycznego, maszynowego, motoryzacyjnego, AGD oraz budownictwa, w oparciu o wsad krajowy. Jest to zadanie realizowane bez przerw produkcyjnych i zapewniające poprawę jakości wyrobów zgodnie z oczekiwaniem rynku.

- **Budowę trzeciej linii ciągłego odlewania stali w Hucie Katowice**

Inwestycja ta pozwoli na pełniejsze wykorzystanie zdolności HK, poprawia rentowność w produkcji stali, a także zapewnia zaopatrzenie w półwyroby HTS i technologiczną realizację konsolidacji. Brak tego połączenia był główną przeszkodą w przeprowadzeniu skutecznej restrukturyzacji, a także prywatyzacji tych hut (HK i HTS).

Przygotowywany **Biznes – Plan PHS S.A.** zawierał będzie alternatywną analizę budowy ZOWB najwcześniej jak to tylko możliwe (przy równoczesnej rezygnacji z budowy linii COS 3) i zapewnieniu zasilania z tej linii walcowni zimnych blach w HTS. Biznes plan określi warunki realizacji tej inwestycji.

Określone powyżej priorytetowe zadania inwestycyjne wynikają z dokonanych analiz rynkowych, analiz zdolności produkcyjnych, znajdują się także w planach inwestycyjnych obecnie działających hut. Należy jednak zaznaczyć, że to Zarząd utworzonego PHS S.A., w oparciu o potrzeby rozwijającego się rynku oraz możliwości finansowe, określi szczegółowe plany inwestycyjne koncernu.

Rząd deklaruje objęcie systemem gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa ważnych inwestycji związanych z realizacją procesu restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali.

Wnioski o udzielenie gwarancji i poręczeń będą rozpatrywane w oparciu o ustawę o gwarancjach i poręczeniach.

Obok inwestycji technologicznych za najistotniejsze Program uznaje inwestycje proekologiczne pozwalające na znaczne zmniejszenie uciążliwości hutnictwa żelaza dla środowiska.

Działania proekologiczne w hutnictwie winny być nastawione przede wszystkim na ograniczenie:

- emisji szkodliwych substancji, szczególnie do atmosfery,
- zrzutu ścieków,
- ilości składowanych odpadów,
- intensyfikację recyklingu odpadów.

Planowane do wykonania inwestycje modernizacyjno – technologiczne posiadają istotny charakter proekologiczny, zmniejszający na skutek wprowadzenia nowoczesnych technologii, w sposób istotny oddziaływanie na środowisko naturalne.

Równocześnie, jako zasadę przyjmuję się realizację takich inwestycji i modernizacji, które stosują zasadę „czystej produkcji”.

Zwraca się uwagę, że hutnictwo może korzystać ze wsparcia – na podstawie rozporządzenia w sprawie pomocy publicznej dla sektora hutnictwa żelaza i stali między innymi na:

- wspieranie prac badawczo-rozwojowych,
- ochronę środowiska i inwestycje energooszczędne,
- zaprzestanie lub ograniczenie prowadzenia działalności gospodarczej,
- wzrost poziomu jakości i nowoczesności wyrobów.

Huta Częstochowa zasadniczą restrukturyzację techniczno-technologiczną ciągu produkcyjnego przeprowadziła w latach ubiegłych. Obecnie przewidywane jest jedynie prowadzenie modernizacji już istniejących linii technologicznych.

Duże znaczenie będą miały natomiast działania likwidacyjne przestarzałych technologii, w szczególności likwidacja wielkiego pieca, baterii koksowniczej oraz wyłączenie pieców martenowskich.

Działania te wpłyną zasadniczo na poprawę ochrony środowiska w Częstochowie, poprawiając także finanse huty, gdyż zmniejszą opłaty za gospodarze korzystanie ze środowiska. Likwidacja wielkiego pieca Huty Częstochowa musi być skoordynowana z zapewnieniem niezależnych źródeł zaopatrzenia w sadowego w tym np. z Huty Katowice (PHS S.A.). Stąd tak ważne jest przeprowadzenie już obecnie alternatywnych analiz integracji Huty Częstochowa z PHS S.A.

Odrębnym zagadnieniem jest dokończenie budowy Walcowni Rur Jedność

Budowa Walcowni Rur Jedność jest kontynuacją inwestycji zapoczątkowanej przez Hutę Jedność S.A. Wykonanie inwestycji jest w chwili obecnej zaawansowane w 85%. Kontynuacja tej inwestycji uzasadniona jest także potrzebami rynku oraz wysokim strukturalnym bezrobociem w Siemianowicach Śląskich. Pozwala ona na stworzenie miejsc pracy dla osób zwalnianych z likwidowanych kopalń węgla kamiennego oraz hut regionu (w tym Huty Jedność). Inwestycja pozwala na pogłębienie przetwórstwa w sektorze w oparciu o technologię na poziomie światowym.

2.3.5 Restrukturyzacja majątkowa

Skonsolidowane hutnictwo należy skoncentrować tylko na tym majątku hutniczym, który jest niezbędny do prowadzenia podstawowej działalności hutniczej.

Do spółki prowadzącej podstawową działalność nie powinny być wnoszone, lub powinny być z niej wydzielone: grunty, budynki, budowle, maszyny i urządzenia, przeznaczone do nieodległej likwidacji, jak np.: slabingi, zgniatacze, itp., a także obiekty technologiczne, które prowadzą inną działalność w sensie technologicznym jak np. koksownie, zakłady energetyczne itp. Obiekty takie należy wydzielić do oddzielnych struktur, właściwych branżowo.

Należy oddzielić zarządzanie podstawowym majątkiem hutniczym od zarządzania majątkiem pozostałym, tj. niehutniczym i zbędnym.

Zasadniczo majątek niehutniczy i zbędny nie powinien się znaleźć w nowotworzonym zrestrukturyzowanym i skonsolidowanym hutnictwie.

Majątek tego typu winien być wykorzystany dla celów restrukturyzacji finansowej (spłaty zobowiązań, konwersji itp.), a także może być przekazywany do oddzielnych struktur np. lokalnych.

Ustawa umożliwi zrzeczenie się na rzecz Skarbu Państwa środków trwałych i obiektów trwale wyłączonych z eksploatacji oraz innych niewykorzystanych na cele produkcyjne i zbędnych nieruchomości (zwanym „mieniem zbędnym”) itp. Planuje się, że zagospodarowaniem tym mieniem zajmie się Agencja Rozwoju Przemysłu lub że Agencja będzie mogła przekazać to mienie nieodpłatnie w drodze umowy na własność jednostkom samorządu terytorialnego.

Konieczne jest wsparcie procesów dostosowywania majątku niehutniczego i zbędnego do użytkowania w celach niehutniczych. Majątek ten może i powinien być źródłem tworzenia nowych miejsc pracy, nowych przedsięwzięć. Aby istniejąca infrastruktura techniczna (źródła zaopatrzenia i instalacje dla energii elektrycznej, ciepłej, gazu, instalacje wodne i ściekowe, obiekty, drogi, grunty itd.) były właściwie zagospodarowane i zarządzane muszą być oddane w zarząd instytucji, która będzie się tym zajmować profesjonalnie.

Niezbędnym jest pilne podjęcie lub zintensyfikowanie działań, polegających na:

- zabezpieczeniu majątku przed dewastacją lub zniszczeniem,
- uporządkowaniu stanu prawnego i prowadzenia ewidencji majątku,
- podejmowaniu czynności w postępowaniu sądowym w sprawach o wpis w księgę wieczystą lub założenie księgi wieczystej,
- wycenie nieruchomości i ruchomości,
- współpracy z organami administracji rządowej i samorządowej, które na mocy innych ustaw gospodarują nieruchomościami,
- zbywaniu majątku wchodzącego w skład zasobu,
- likwidowaniu nieruchomości i rekultywacji terenu zajmowanego przez nieruchomość.

Koniecznym jest stworzenie możliwości uporządkowania problemów majątkowych hut poprzez nabycie praw wieczystego użytkowania gruntów i własności budynków i budowli, pod warunkiem nie naruszenia praw osób trzecich.

W hutach objętych procesem konsolidacji powierzchnia zbędnych terenów i związanej z nią infrastruktury technicznej przekracza 1000 ha.

W tym kontekście należy zaznaczyć potrzebę uporządkowania problemu tzw. stref ochronnych wokół hut. Ich likwidacja będzie istotnym czynnikiem wspomagającym aktywizację tych obszarów. Regulacje tego zakresu znajdują się w ustawie z 29 sierpnia 1997 r. O zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska oraz o zmianie niektórych ustaw, która zakłada ich likwidację do końca 2005 roku. Jest pożądanym rozpoczęcie działań dla przyspieszenia decyzji likwidacyjnych lecz jest to uwarunkowane ograniczeniem szkodliwego oddziaływania na środowisko, co przy stanie ochrony środowiska w hutnictwie wydaje się być w wielu wypadkach możliwe.

Problemy restrukturyzacji majątkowej winny być rozwinięte już po przyjęciu Programu, przede wszystkim w spójności z programami regionalnymi, o których mowa w następnym punkcie.

2.3.6 Spójność z programami regionalnymi

Istnieje bezwzględna konieczność skorelowania programów restrukturyzacji hutnictwa z programami regionalnymi, w szczególności w zakresie polityki zagospodarowania przestrzennego terenów i obiektów uwalnianych spod działalności hutniczej jako miejsc potencjalnego rozwoju.

Realizacja programu restrukturyzacji hutnictwa wymaga ścisłego powiązania z programami rozwoju regionów, w których działają poszczególne huty, programami rozwoju kraju, restrukturyzacji innych sektorów, rozwoju przedsiębiorczości oraz zwalczania bezrobocia.

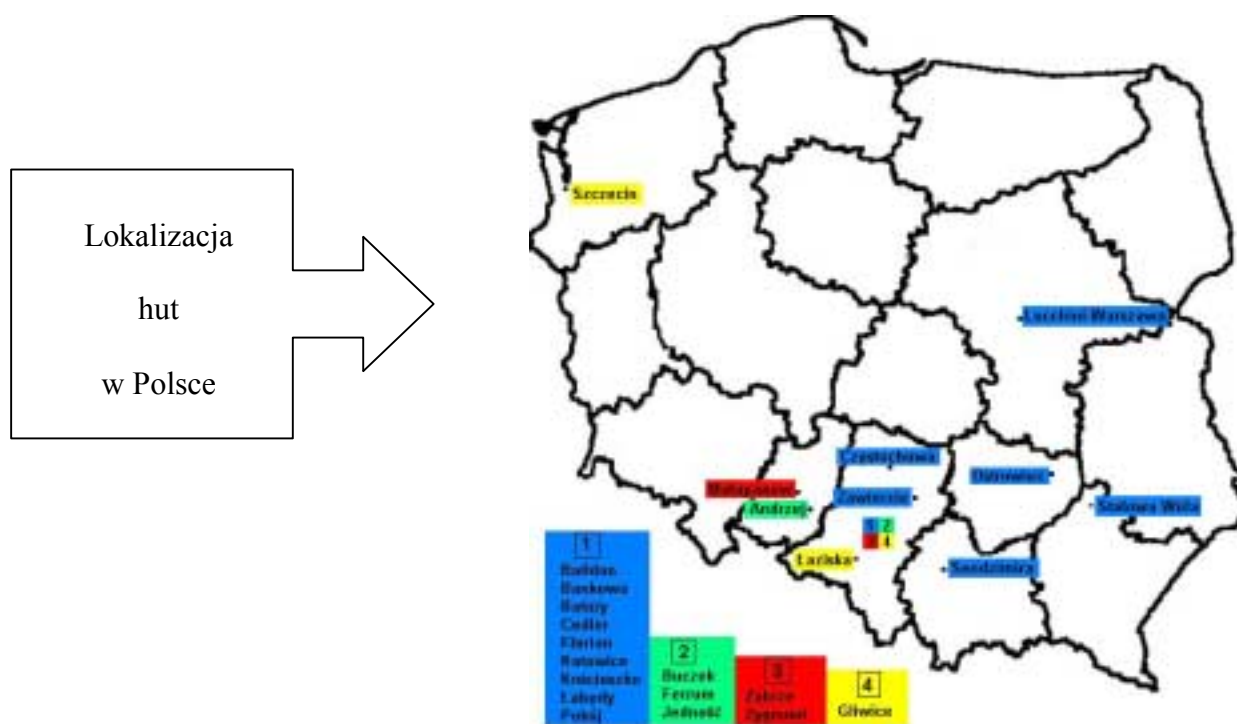
Wśród podstawowych zadań rozwoju, przewidzianych przez Rząd do realizacji w horyzoncie średnio- i długookresowym, znajduje się *Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego* (NSRR), której wdrożenie powinno wspomagać proces restrukturyzacji hutnictwa i jednocześnie przyczynić się do ograniczenia jego negatywnych skutków.

Celem strategicznym *Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego*, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 28 grudnia 2000 roku, jest:

Tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałania marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską.

Cel strategiczny winien być osiągnięty poprzez koncentrację interwencji państwa w kilku priorytetach rozwoju regionalnego:

- rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności,
- restrukturyzacja bazy ekonomicznej regionów i tworzenie warunków jej dywersyfikacji,
- rozwój zasobów ludzkich,
- wsparcie obszarów wymagających aktywizacji i zagrożonych marginalizacją,
- rozwój współpracy regionów.

Dla każdej z gmin, mikroregionów, czasami województw, upadek ich huty pociągałby za sobą dramatyczne skutki. Jako przykłady trzeba wskazać przede wszystkim gminy i związane z nimi mikroregiony:

- Dąbrowa Górnicza (Huta Katowice),
- Częstochowa (Huta Częstochowa),
- Ozimek (Huta Małapanew),
- Siemianowice Śl. (Huta Jedność),
- Ostrowiec Świętokrzyski (Huta Ostrowiec),
- Stalowa Wola (Huta Stalowa Wola).

Równocześnie rozwój tych hut oraz przedsiębiorczości na terenach oddanych przez hutnictwo dla innych celów może i powinien stać się nową inspiracją, programem rozwojowym dla każdego z tych regionów.

Wkomponowanie programów restrukturyzacji poszczególnych hut w program rozwoju regionów zapewni hutom dostęp do środków przeznaczonych na realizację NSRR. Pozwoli to także w przyszłości na skorzystanie ze środków Unii Europejskiej na rzecz wyrównywania różnic rozwojowych (np. funduszy strukturalnych i regionalnych).

Realizowany w hutnictwie program przekształceń organizacyjnych już wytworzył w wyniku prowadzonych działań restrukturyzacyjnych i wygeneruje kolejną liczbę podmiotów gospodarczych wchodzących w obszar sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Sektor ten ma być otoczony szczególną opieką i pomocą państwa, zgodnie z opracowanym przez Ministerstwo Gospodarki dokumentem *Kierunki działania Rządu wobec małych i średnich przedsiębiorstw do 2002 roku*.

Małe i średnie przedsiębiorstwa w Polsce są finansowo wspierane z regionalnych funduszy inwestycyjnych i pożyczkowych, funduszy oferowanych przez rządy państw zachodnich na podstawie dwustronnych umów z rządem polskim, przez organizacje o charakterze lub zasięgu międzynarodowym, jak Unia Europejska (program PHARE), UNDP, UNIDO, USAID, Bank Światowy oraz ze środków budżetu państwa.

Rząd będzie wspierał działania władz lokalnych i samorządowych oraz innych instytucji wobec małych i średnich przedsiębiorstw powstających w wyniku realizacji Programu restrukturyzacji hutnictwa.

2.3.7 Prywatyzacja

Przyjmuje się jako model docelowy pełną prywatyzację hutnictwa.

Program zmierza do dokonania prywatyzacji polskiego hutnictwa przede wszystkim przez takiego inwestora strategicznego, który obejmie najszerszy zakres sektora, szczególnie dotyczący hut zintegrowanych oraz powiązanych z nimi technologicznie.

Przeprowadzenie konsolidacji sektora może ułatwić dokonanie prywatyzacji. Potwierdzają to konsultacje prowadzone z potencjalnymi inwestorami strategicznymi. Z drugiej zaś strony zapobiegnie to prywatyzacji częściowej, która mogłaby być sprzeczna z interesami całego sektora lub zmierzać do ograniczania jego konkurencyjności lub dostępu do rynku (polskiego, europejskiego lub nawet światowego).

Przyjęty przez Ministra Skarbu Państwa i Ministra Gospodarki plan działań koordynujących procesy restrukturyzacyjne, w tym konsolidację i prywatyzację, zakłada otrzymanie wiążących ofert od inwestorów do 18 lipca 2001 roku, a następnie przeprowadzenie negocjacji, podjęcie decyzji i przeprowadzenie prywatyzacji.

W przypadku niewybrania (obecnie) inwestora strategicznego dla 4 hut, utworzony koncern będzie prowadził działania restrukturyzacyjne i po ich przeprowadzeniu ponownie wystąpi z wnioskiem o prywatyzację.

Konsolidacja produktowa, która będzie prowadzona w hutnictwie jest elastyczna i pozwala na implementację zróżnicowanych ofert prywatyzacyjnych. Proces ten może i powinien także stać się elementem prowadzonych działań w zakresie restrukturyzacji ekonomiczno – finansowej sektora i jego części. Prywatyzacja powinna być nie tylko zmianą organizacyjną i właścicielską, lecz także stanowić przynajmniej częściowe źródło sfinansowania procesu przywrócenia hutnictwu efektywności ekonomicznej.

Restrukturyzacja i konsolidacja hutnictwa wyzwala nowe możliwości prywatyzacji sektora. Uznaje się za konieczne zintensyfikowanie i rozszerzenie działań prywatyzacyjnych, szczególnie przez:

- zastosowanie mechanizmów likwidacji i upadłości,
- intensyfikację sprzedaży akcji i udziałów mniejszościowych Skarbu Państwa posiadanych w hutach,
- sprzedaż aktywów obecnie niedostatecznie wykorzystywanych.

2.3.8 Pomoc publiczna

Warunki dopuszczalności udzielania pomocy publicznej, jej maksymalne wielkości oraz obowiązki sprawozdawcze związane z jej monitorowaniem sformułowane są w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie udzielania pomocy publicznej w sektorze hutnictwa żelaza i stali. Rozporządzenie to jest aktem wykonawczym do Ustawy o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców.

Pomoc publiczna w sektorze hutnictwa żelaza i stali może obejmować:

- wspieranie prac badawczo-rozwojowych,
- ochronę środowiska lub inwestycje energooszczędne,
- zaprzestanie lub ograniczenie prowadzenia działalności przez przedsiębiorcę,
- restrukturyzację przedsiębiorstw (w tym restrukturyzację zatrudnienia).

Dla przywrócenia polskiemu hutnictwu długookresowej zdolności do konkurowania na rynku oraz złagodzenia społecznych i gospodarczych skutków niepożądanych zmian w sektorze zamierza się stosować w okresie restrukturyzacji pomoc publiczną zgodnie z prawem polskim oraz międzynarodowym, w szczególności z Układem Europejskim.

Polskie hutnictwo traci zdolność do konkurowania na rynku, co wyraża się w szczególności bardzo dużym wzrostem zadłużenia, uniemożliwiającym jakkolwiek racjonalną działalność oraz trudnością uzyskania kredytów bankowych na finansowanie bieżącej działalności.

Niewłaściwym jest dalsze utrzymywanie niewydolnych i przestarzałych instalacji technologicznych, często niespełniających wymagań bezpieczeństwa oraz ochrony środowiska. Posiadane moce produkcyjne są niedostosowane do potrzeb rynku, szczególnie krajowego. Przedsiębiorstwa wciąż posiadają nadmierny majątek. Zatrudnienie – pomimo realizowanego programu jego restrukturyzacji - wciąż jest za duże i nie pozwala na osiągnięcie standardów produktywności.

Konieczna jest wszechstronna racjonalizacja polskiego hutnictwa, w tym także połączona z ograniczeniem posiadanych zdolności produkcyjnych oraz ich dopasowaniem do potrzeb rynku.

Program opisuje działania i pożądane kierunki zmian racjonalizujących polskie hutnictwo.

Niezbędne jest jednak także niezwłoczne udzielenie restrukturyzacyjnej pomocy publicznej w okresie przedakcesyjnym do Unii Europejskiej na przeprowadzenie restrukturyzacji finansowej sektora hutniczego.

Przede wszystkim konieczne jest zaangażowanie się instytucji budżetowych i para budżetowych w restrukturyzację finansową, gdyż ich uczestnictwo bezwzględnie warunkuje przeprowadzenie uzgodnień restrukturyzacyjnych z innymi wierzycielami. Wsparcie to jest warunkiem koniecznym kontynuacji działalności gospodarczej szeregu przedsiębiorstw hutniczych, odzyskania przez te przedsiębiorstwa zdolności

konkurencyjnej oraz, w przypadku spółek z wyłącznym lub większościowym udziałem Skarbu Państwa, warunkiem koniecznym do przeprowadzenia ich prywatyzacji.

Przejrzystość tego procesu zapewni ustawa o restrukturyzacji hutnictwa, gdzie jednym z istotnych elementów są problemy restrukturyzacji finansowej tego ważnego sektora polskiej gospodarki. Ustawa formułuje zasady przeprowadzenia restrukturyzacji finansowej ale także warunki, których spełnienie jest niezbędne, aby skorzystać z możliwości ustawy. Warunkiem niezbędnym jest opracowanie przez hutę **programu restrukturyzacyjnego**, który wskaże, że firma ubiegająca się o tę pomoc jest w stanie osiągnąć trwałą efektywność ekonomiczną (viability). Minister Gospodarki, zatwierdzając program, będzie się posługiwał dokonaną analizą działalności poszczególnych hut.

Taka procedura pozwoli na ograniczenie zakresu udzielanej pomocy publicznej do niezbędnego minimum.

Udzielanie gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa na kredyty inwestycyjne wynika głównie z wymagań stawianych przez zagranicznych dostawców urządzeń i nie będzie wpływać na przyznanie kredytobiorcom warunków udzielania kredytów korzystniejszych od oferowanych na rynku.

Inną możliwością udzielania pomocy sektorowi jest stosowanie dopłat do kredytów na zadania związane z restrukturyzacją hutnictwa, czyli wspieraniem prac rozwojowych, ochroną środowiska czy pomocą dla zamykanych działalności lub ich ograniczaniem.

Problematyka pomocy publicznej oraz jej zakres będą podlegać dalszej analizie przy formułowaniu działań wykonawczych wynikających z tego Programu.

Ze względu na zobowiązania międzynarodowe Polski, w szczególności Układ Europejski, sprawa pomocy publicznej dla sektora hutniczego wymaga przeprowadzenia konsultacji i uzgodnień z Komisją Europejską. Zakres poczynionych uzgodnień może spowodować potrzebę modyfikacji Programu, a także Ustawy w trakcie prac parlamentarnych nad jej ostatecznym kształtem.

2.3.9 Nadzór nad Programem

Nadzór nad Programem restrukturyzacji hutnictwa, w tym funkcje nadzoru właścicielskiego (jako reprezentanta Skarbu Państwa) powierza się ministrowi właściwemu do spraw gospodarki.

Ustawa o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali powierzy sprawowanie nadzoru nad realizacją restrukturyzacji ministrowi właściwemu ds. gospodarki. Będzie on monitorował przebieg restrukturyzacji sektora za pośrednictwem wybranej firmy, a huty będą zobowiązane do dostarczania niezbędnych w tym celu informacji i danych. Minister Gospodarki corocznie będzie składał sprawozdania Radzie Ministrów z przebiegu procesu restrukturyzacji.

Równocześnie Minister Gospodarki przejmie kompetencje ministra właściwego ds. Skarbu Państwa wobec hut i TF Silesia.

Nastąpi integracja funkcji nadzoru właścicielskiego i odpowiedzialności za restrukturyzację sektora.

Minister Skarbu Państwa będzie w dalszym ciągu odpowiedzialny za prowadzenie procesów prywatyzacyjnych.

Zwraca się uwagę na potrzebę ścisłej koordynacji działań podejmowanych przez Ministra Skarbu Państwa i jego doradców przy realizacji procesów prywatyzacyjnych z działaniami Ministra Gospodarki i jego doradców przygotowujących działania niniejszego Programu.

Istnieje ponadto bardzo pilna potrzeba określenia sposobu prowadzenia wstępnych działań konsolidacyjnych, gdyż mogą one przesądzić o skuteczności realizowanego Programu, a z drugiej strony nie mogą naruszać prowadzonych negocjacji z inwestorami.

2.3.10 Uregulowania prawne

Dla zapewnienia stabilności i przejrzystości zasad prowadzonej restrukturyzacji hutnictwa i określenia zasad restrukturyzacji finansowej, zakresu i sposobów osłony socjalnej procesu, określenia zakresu i sposobu nadzoru nad programem uznaje się za właściwe ustawowe uregulowanie tych kwestii.

Podstawowym instrumentem procesu restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali powinna być ustawa o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali.

Integralnymi elementami tej restrukturyzacji są również:

- **Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie udzielania pomocy publicznej w sektorze hutnictwa żelaza i stali,**
- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie dotacji przeznaczonej na finansowanie restrukturyzacji zatrudnienia w przemyśle hutnictwa żelaza i stali.**

3. Przewidywane skutki budżetowe

Przewiduje się, że prowadzone działania restrukturyzacyjne spowodują następujące skutki budżetowe:

1. Restrukturyzacja zatrudnienia – lata 2002-2003 – łącznie 80 mln zł, po 40 mln rocznie.
2. Monitoring programu – lata 2002 – 2005, łącznie 7,4 mln zł
3. Gwarancje i poręczenia, 2002 r. dla wariantu :
 - a) podstawowego – 226 mln zł.
 - b) alternatywnego – 721 mln zł.
4. Skutki restrukturyzacji finansowej:
 - a) odroczenie wpływu do 2005 r. – łącznie 570,4 mln zł
5. Wpływy z tytułu odroczenia, w latach:
 - a) 2006-2007 – 114,1 mln zł
 - b) 2008-2010 – 456,3 mln zł
7. Ewentualne poręczenie obligacji do kwoty 600 mln zł.

4. **WNIOSKI**

1. Przemysł hutnictwa żelaza i stali w Polsce ma szansę uzyskania pełnej konkurencyjności na otwartym rynku wyrobów stalowych pod warunkiem konsekwentnej realizacji „Programu restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali - Aktualizacja 2001” przy pełnej determinacji Rządu RP oraz współdziałaniu zarządów hut, partnerów społecznych, banków i partnerów handlowych we wdrożeniu założonych mechanizmów i proponowanych rozwiązań.
2. Kluczowym elementem Programu restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali jest przeprowadzenie konsolidacji wybranych zdolności produkcyjnych i kapitału w jednej organizacji dla zwiększenia konkurencyjności rynkowej. Zakłada się utworzenie podmiotu o nazwie Polskie Huty Stali S.A. przez połączenie Huty Cedler S.A., Huty Katowice S.A., Huty Florian S.A. oraz Huty im. Tadeusza Sendzimira S.A.
3. Program zmierza do przeprowadzenia prywatyzacji polskiego hutnictwa, przede wszystkim przez takiego inwestora strategicznego, który obejmie jak najszerszy zakres sektora. Szczególnie dotyczy to hut zintegrowanych oraz powiązanych z nimi technologicznie. W przypadku ewentualnego niepowodzenia procesu prywatyzacji, jako alternatywny będzie realizowany program konsolidacji.
4. Przeprowadzenie restrukturyzacji finansowej hutnictwa jest niezbędne bez względu na dalszy model funkcjonowania sektora. Podstawowy ciężar przeprowadzenia restrukturyzacji finansowej spoczywa na samych przedsiębiorstwach, działania których zostaną wsparte środkami publicznymi. Ze względu na wagę tego problemu postanawia się dodatkowo wspomóc ten proces w sposób ustawowy.
5. Restrukturyzacja zatrudnienia jest nieodzowna dla osiągnięcia konkurencyjności polskiego hutnictwa w zakresie produktywności. Akceptacja społeczna dla tego trudnego procesu jest w dużym stopniu zależna od konsekwentnej realizacji instrumentów osłon socjalnych.
6. Celem procesu inwestycyjno - modernizacyjnego jest przede wszystkim rozszerzenie asortymentu wyrobów wysokoprzetworzonych z jednoczesną poprawą ich jakości, budowa nowoczesnych systemów sprzedaży i zaopatrzenia oraz znacząca poprawa rentowności sektora, a także zmniejszenie uciążliwości dla środowiska. Realizacja programu restrukturyzacji hutnictwa będzie wspierana - w przypadkach niezbędnych - systemem gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa.
7. Realizacja programu restrukturyzacji hutnictwa wymaga powiązania z programami rozwoju regionów, w których działają poszczególne huty, programami rozwoju przedsiębiorczości oraz zwalczania bezrobocia.
8. Pomoc publiczna dla przemysłu hutnictwa żelaza i stali udzielana będzie na ogólną racjonalizację, zadania konieczne dla efektywnego przeprowadzenia zakładanych działań restrukturyzacyjnych. Pomoc ta będzie udzielana w ramach obowiązującego prawa i ograniczona zostanie do niezbędnego minimum.

9. Nadzór nad Programem restrukturyzacji hutnictwa, a także funkcje właścicielskie reprezentanta Skarbu Państwa, powierza się ministrowi właściwemu ds. gospodarki, aby zapewnić spójność i efektywność prowadzonych działań naprawczych sektora. Do czasu ustawowego uregulowania tej kwestii konieczna jest ścisła koordynacja działań ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa z ministrem właściwym do spraw gospodarki.
10. **Realizacja założeń „Programu restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali - Aktualizacja 2001” wymaga wsparcia w postaci ustawy o restrukturyzacji hutnictwa i rozporządzeń wykonawczych.**